

ژنان

گۆقاری یهکیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئییرانه
ژماره ی : ۳۶ جۆزهردانی ۱۳۹۱ ای ههتاوی

۲

سەرتار

ئازادى بۇ ئن

بەختيارى بۇ كۆمەل

ژنان گۇقارىكى سىياسى . فەرھەنگى و

كۆمەلایەتیه كه سى مانگ جارىك

یهكیهتیی ژنانی دیموكراتى

كوردستانى ئىران دەرى دەكات

جۆزەردانى ۱۳۹۱- ژوئەنى ۲۰۱۲

ژمارەى ۳۶

سەرنوسەر : ھىرۇ جەلدىانى

دەستەى بەرپوھبەرىى گۇقار:

ئىلھام چايچى چنور قادرى

ئازاد كوردى سەفیه خالىدى

ژنان لەسەر سايت:

www.yjdk.org

www.kurdistanmedia.com

www.pdki.org

webmaster@yjdk.org

ئیمەیلی گۇقارى ژنان:

gowarijina@gmail.com

ئیمەیلی بەرنامەى رادیویى " بۇ بەختيارى كۆمەل "

radiojinan@gmail.com

نامە و نووسراوھكانتان لە رىگای كۆمیتەكانى یەكیەتیی ژنانى

دیموكراتى كوردستانى ئىران و بنكه و نوینەرایەتییهكانى

حیزی دیموكراتى كوردستانى ئىران لە كوردستان و دەرەوہى

ولات، بۇ گۇقارى ژنان بنیرن.

دیزاینى بەرگ و مۇنتاز : ئىلھام چايچى

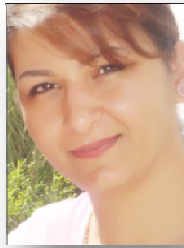
تایپ: مەحبوبە ئىبتكار

وتویژى گۇقارى ژنان لەگەن بەرپیز كاك مستەفا

۳

ھیچرى

۵

میسر، مۇرسی، بارودۇخى ژنان

۷

كوشتن بە ناوی شەرەف

۹

گېرۇدەى مەرگ

۱۲

ژنان و ئازادى

۱۸ | **له كوردەكانى ئيسراييل چى دەزانن**

۱۵ | **ژنيكى نه فغان**

۲۲ | **له دهيهى ۱۶۰ نازاديه كان له سينداره دران**

۲۶ | **وتويژى گوڤارى ژنان له گه ن خاتوو هيرو جه لنديانى**

۲۴ | **فەئسە ئەهەى نه خلاق**

۳۱ | **كيشه كانى ژنانى ئيران**

۲۹ | **به شهرى ناسينى رۇژى ۱۰۰ خاكه ليوه**

۲۸ | **كارو چالاقى**

۳۳ | **نە دەپ و هونەر**

۴۹ | **ومرزش**

| **كرمانجى** |

سەر و تار

ئەو گوتىيەتى: «لە سەر ئەو بىنەمايەى «خانەى سىنەماى» ئىران ماوئەيەكە داخراو و زۆربەى سىنەماوانان و ھونەرمەندان و كارگىرانى سىنەما چارەنوسيان ناديارە و بەشىكىشيان دەست بەسەر كراون» .

لە لايەكى دىكەوئە ئەو لە حالىك دايە كە گرانى شت و مەك و خواردەمەنى لە ئىران بۆ چارىكى دىكەش سنوورى شكاند و بە شىوئەيەكى چاوەپواننەكراو نرخی نانىك بوو بە ۱۰۰۰ تەمەن، كە لانىكەمى يارمەتى موچەخۆرىكى دەولەتى بە ۳۸۹هەزار تەمەن مەزەندە دەكرى، بەو شىوئەيە رىژەى گرانى گەيشتۆتە ۱۴, ۳ .% ھەرەھا چاوەپوان دەكرىت كە لەسەر سفرەى ۱۶مىليۆن ئىرانى تەنانەت وركە نانى وشكى نەبىندى و مندالى لەسەر سفرەى لە مال دانىشن لە دۆخىكى وا دژواردا، بىدەنگى و بىتەفاوئەتى دەبى وەلابندى، ئەركى ھەموو ئەو ژنانەى كە لە بونىاد، رىكخراو و NGOەكان كار دەكەن ئەوئەيە كە ھەلوئىست بگرن و لە دەولەت بپرسن، ھۆى ئەو ھەلاوسانە چىە و بەتايبەت ھۆى لە رادەبەدەرى گرانى نان چىە؟

سالى خويىندى ۹۰ - ۹۱ كۆتايى پى ھاتوو و زۆربەى قوتابى و خويىندكارەكان چاوەپوانى ئاكامى تاقىكارىن كە مژدەى سەرکەوتنىكى دىكە وەرگرن و خو ئامادە بگەن بۆ پشووى ھاوئىنى .

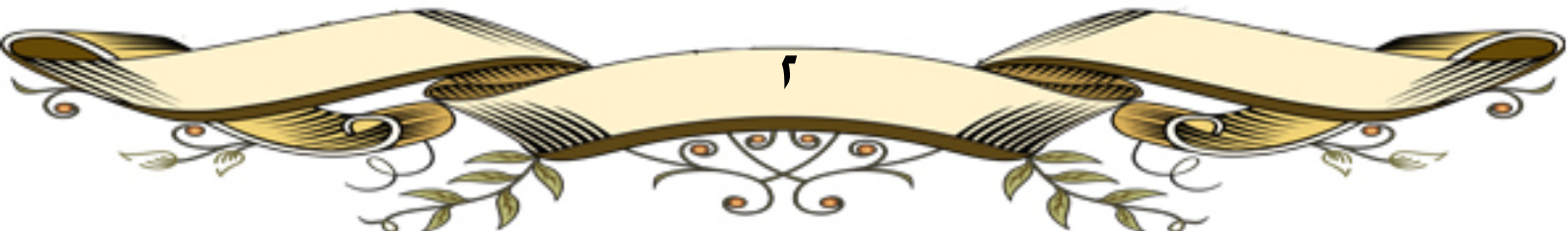
پەيامى ئىمە بۆ ئەو كىژە لاو و خويىندكارانە ئەوئەيە، لەم پشودانە كورتەدا، بەرنامەيەكى رىك و پىك دارىژن كە بتوانن زمانىكى دىكە و وانەكانى سەرەكى سالى داھاتوو بخويىن تاكو بە زانست و زانىارى باشوئە قوناغى داھاتووئان تىپەر بگەن .

ھەرەھا دەتوانن بە پىوئەندى كردن لەگەل رىكخراوى ژنان و خويىندكاران و لاوان ھىندىك ئەركى رىكخراوئىش وئەستو بگرن و ھەرەھا زانىارى زانست و كۆمەلايەتى بە دەست بىنن .

بەر لە ھەلبژاردنى ئۆھەمىن دەورى مەجلىسى شورای ئىسلامى ئىران، پروپاگەندەى زۆريان كرد، كە ئەم مەجلىسە، مەجلىسىكى تايبەتى دەبى و دەتوانى چاكسازى بكات. بە دواى ھەلبژاردن و ئاكامەكانى دەنگى دەنگدەران، دەرکەوت كە ئەمجارەش ئەوانەى دەنگيان ھىتاوئە و چوونە سەر كورسى پارلمان، نەتەنیا ناتوانن چاكسازى بگەن، بەلكو زۆر بە توندى پىشى چاكسازىخوزان دەگرن و ياسا و رىسا بەرەستەكان وەگەردەخەنەوئە . مەسەلەى دروست كردنى جلکى كارى كارمەند و مامۆستای قوتابخانە و زانكۆكان و ئىدارەكانى دەولەتى بۆ ژنان و پىاوان و تەنانەت جلکى تايبەتى بۆ قوتابىانى كور و كچ لە قوتابخانە و خويىندنگا و زانكۆكانى ئىران مۆدىلىكى نوئى حىجابى كۆمارى ئىسلامى، كە بۆ چارىكى دىكەش لە مەجلىس دەنگى بۆ وەرگىرايەوئە و بەرە بەرە بە ھەموو ئىدارە و فىرگە و خويىندنگا و زانكۆكان رادەگەيەندى كە لە چ جۆرە جلکىك كەلك وەرگرن و تەنانەت نرخی پارچە و دورىنىش لە نەزەر گىراوئە .

لە راستای ئەو برىارە تازەيەدا، چەند ھونەروان و كارگىرپى سىنەماى ئىران، توانيان لە فستىقالى «كن» دا جايزە وەرگرن كە يەكيان ژنىكى ھونەرپىشە بوو، بە جلکىكى داپۆشراو لە بۆنەكەدا بەشدارىيى كرد و خەلاتى وەرگرت، كۆمارى ئىسلامى كە ھەرچەشەنە بەرەوئىشچوونىكى ژنان، بەرەست و بەرگىبەك لە نەزەر دەگرى، لە رىگای جىگرى كۆمەلايەتى ھىزە ئىنتىزامىيەكانەوئە لەژىر ناوى (انتقاد ناجا از بد حجابى بازىگران زن) رايگەياند كە ئەو جۆرە فستىقال و بۆنانەى سىنەمايى لەگەل بەھاكانى ئىمە يەك ناگرنەوئە، بۆيە دەبى دابخرىن .

ھەرەھا گوتى: «بۆچى سىنەماوانانى ئىرانى بە كردهوى ئەو ژنانەى دەچنە فستىقالگەلىك وەك «كن» و لەگەل پىاوان دەست لىك دەدەنەوئە، ھىچ ھەلوئىستىكىان نەگرتوئە» . بە دواى

خوینهرانی بهریزی گوڤاری ژنان!
دهستهی نامادهکاری گوڤاری ژنان به
مه‌بهستی تاوتوی کردنی بارودۆخی
مه‌نووکهی بزوتنه‌وهی ژنانی ئێران و جیهان
و هه‌روه‌ها جیگه و پیگه‌ی ژنی کورد،
به تایبته‌ی ژنانی کوردی رۆژه‌لات، له
بزوتنه‌وهی سه‌رانسه‌ری ژنان، داوای له به‌ریز
کاک مسته‌فا هیجری، سکرته‌یری گشتیی
حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران کردوه
که له سه‌ر ئەم بابته‌انه بۆ گوڤاره‌که‌مان
بدویت. سه‌رنجی خوینهرانی به‌ریز بۆ ده‌قی
ئەم وتویژه راده‌کیشین:

وتویژی گوڤاری ژنان له‌گه‌ڵ به‌ریز کاک مسته‌فا هیجری، سکرته‌یری گشتیی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران

هه‌قه‌په‌یشتین: رووناک فه‌تی

و داپلۆسین دایه. به‌و حاله‌شه‌وه ژنانی ئازادبخواری ئێران به
قبوولکردنی هه‌موو ئەو ئاکامه ناله‌بارانه‌ی که به‌ داوای کارو
چالاکیه‌کانی‌اندا له‌گه‌ڵی رووبه‌روو ده‌بنه‌وه، خه‌باتی خۆیان بۆ
به‌ده‌سته‌ینانی دیموکراسی و مافه‌ ره‌واکانیان درێژه‌ داوه و له
به‌رانه‌ر هه‌موو بی‌حورمه‌تی و ئەشکه‌نجه‌کانیان له‌ زینداندا به
چۆکدا نه‌هاتوون. به‌ لیکدانه‌وه‌ی ئەو هه‌لومه‌رجه‌ دژواره‌ی بۆ
ژنان پیکهاتووه، له‌و باوه‌رپه‌دام که بزوتنه‌وه‌ی ژنان له‌ ئێراندا له
ئاستیه‌کی به‌رز دایه و جیگای ئافه‌رین و ده‌ستخۆشی لیکردنه.

بیگومان رووخاندنی حکومه‌ته‌ دیکتاتۆره‌کان به‌هیزی یه‌کگرتوی
خه‌لکی ئەو ولاتانه‌ گورپوتینی زیاتری به‌خشیوه به‌ خه‌باتی ژنان
له‌ ئێراندا، به‌ تایبته‌ به‌هۆی ئەوه‌ی که ژنان له‌و ولاتانه‌دا به‌شیکی

- وێپای سوپاس بۆ قبوولی ئەم وتویژه، جه‌نابان بارودۆخی
بزوتنه‌وه‌ی سه‌رانسه‌ری ژنانی ئێران له‌ چ ئاستیه‌که‌ ده‌بینن؟ ئایا
رووداوه‌کانی چه‌ند ساڵی رابردوو له‌ ولاتانی عه‌ره‌بی و له‌ ژێر ناوی
به‌هاری عه‌ره‌بی‌دا له‌سه‌ر ئاوات و هیواکانی بزوتنه‌وه‌ی ژنان له
ئێران کاریگه‌ری هه‌بووه؟

- وه‌کوو هه‌موولایه‌ک ئاگادارن هه‌موو بزوتنه‌وه‌یه‌کی دیموکراسی
و یه‌کسانی له‌ ئێراندا له‌ ژێر زه‌خت و زۆری ریژیمدایه و جیاوازی
بیروپا له‌ لایه‌ن ده‌سه‌لاته‌وه‌ ته‌حه‌مول ناکرێ، به‌لام بزوتنه‌وه‌ی
سه‌رانسه‌ری ژنان زیاتر له‌ بزوتنه‌وه‌کانی دیکه‌ش له‌ ژێر سه‌رکوت

به‌رچاو له و هیزه بوون و ژنانی وهک «ته‌وه‌کول کرمان» یان تیدا بوو که به هوی شویندانه‌ری به‌رچاوی له ره‌وتی خه‌بات و به‌ربه‌کانیه‌کانیدا خه‌لاتی ناشتی نوبیلی پی‌به‌خسرا.

- جیگه و پیگه‌ی ژنی کورد له بزوتنه‌وه‌ی سه‌رانسه‌ری ئیراندا چۆن مه‌لده‌سه‌نگین؟

- ژنی کورد زۆر پیش له‌وه‌ی ژنانی ئیران ناوه‌رۆکی کۆماری ئیسلامی بناسن و خه‌باتی خۆیان به‌ دژی ئەم ریژیمه‌ ده‌ست پێ بکن، کۆمار ئیسلامیان ناسی و خه‌باتی ئازادبخواری خۆیان دژی ریژیم ده‌ست پێکرد. به‌و مه‌به‌سته‌ سه‌دان و بگره‌ هه‌زران ژنی نیشتمانه‌په‌روه‌ر و یه‌کسانبخواز هاتنه‌ ریزی حیزبه‌ سیاسییه‌کانی کوردیی دژی ریژیم و شانبه‌شانی براکانیان خه‌باتیکی سه‌خت و خۆیناوییان ده‌ست پێکرد و هه‌ر له‌و پێناوه‌شدا ژماره‌یه‌کی به‌رچاویان شه‌هید و بریندار بوون، یان خرانه‌ به‌ندیخانه‌کانی ریژیم و چه‌ند که‌سیکیان ئیعدام کران. بیجگه‌ له‌وانه‌ ژماره‌یه‌کی دیکه‌ له‌ ژنانی کورد له‌ ریکخراوه‌ ناحکومیه‌یه‌کانی لایه‌نگری مافی ژنان خه‌باتی خۆیان درێژه‌دا، به‌لام له‌و مه‌یدانه‌شدا له‌گه‌ڵ که‌ندوکۆسپی زۆر رووبه‌روو بوون، ریکخراوه‌کانیان پێداخستن و به‌شیکیان خستنه‌ زیندان.

به‌له‌به‌رچاو گرتنی ئەو راستیه‌ که‌ خه‌باتی ژنانی کورد به‌شیکیی جیهانه‌کراوه‌ له‌ بزوتنه‌وه‌ی سه‌رانسه‌ری ئیران، ده‌توانین بلین خه‌باتی ژنانی کورد به‌ مه‌به‌ستی به‌ ده‌سته‌پێنانی مافی ژنان بچ، یان مافه‌ نه‌ته‌وايه‌تییه‌کانیان، جیاواز نیه‌ له‌ بزوتنه‌وه‌ی سه‌رانسه‌ری له‌ ئیراندا و خاوه‌نی پیگه‌یه‌کی جیگرتو و به‌رز.

- پیگه‌ی بزوتنه‌وه‌ی ژنان له‌ ناستی جیهانی‌دا چۆن ده‌بینن؟

- بزوتنه‌وه‌ی ژنان له‌ ناستی جیهانی‌دا پیگه‌یه‌کی گرنگی هه‌یه و له‌ هه‌موو جیهاندا ئەو بزوتنه‌وه‌یه‌ ئەم‌رۆ له‌ ئارا دایه‌. به‌لام ئامانج و شیوه‌ی به‌رپه‌وه‌ بردنی ئەم بزوتنه‌وه‌یه‌ به‌ستراوه‌ته‌وه‌ به‌ هه‌لومه‌رجی سیاسی و لاتان، راده‌ی وشیری ژنان و ئاشنا‌بوونیان به‌ مافه‌ پێشیلکراوه‌کانیان و بواری خه‌باته‌که‌یان. له‌ ولاتانی پێشکه‌وتو و دیموکراتیکدا که‌ ژنان وه‌ک باقی چین و توێژه‌کانی کۆمه‌لگا به‌ به‌شیکیی زۆر له‌ مافه‌کانیان گه‌یشتوون، خه‌باته‌که‌یان بۆ به‌ده‌سته‌پێنانی باقی مافه‌کانیان به‌رده‌وامه‌، به‌لام له‌ ولاتانی دواکه‌وتوو که‌ حکومه‌ته‌ دیکتاتۆره‌کان به‌سه‌ر خه‌لکدا زالن، خه‌باتی ژنانیش وه‌ک هه‌موو بزوتنه‌وه‌ ئازادبخوازه‌کان به‌ره‌ورووی زه‌برو زه‌نگ ده‌بیتته‌وه‌، له‌ هیندیگ له‌م ولاتانه‌دا به‌ هوی نه‌ریت یان زۆر هوی دیکه‌ ژنان به‌ گوێره‌ی پێویست مافه‌کانی خۆیان ناسن بۆیه‌ خه‌بات بۆ مافی ژن له‌م ولاتانه‌دا زۆر کزو لاوزه‌.

- جه‌نابتان گرینگی بوونی ریکخراوه‌کانی تاییه‌ت به‌ ژنان له‌ چی ده‌بینن؟

- ئەگه‌ر ریکخراوه‌کانی ژنان له‌سه‌ر بنه‌مايه‌کی دروست دامه‌زرابن و ریکخراوه‌کان له‌سه‌ر ئەو بنه‌مايه‌ هه‌لسوور بن، ده‌توانن له‌ شاره‌زاکردنی ژنان به‌ مافه‌ دیموکراتیکه‌کانیان و شیوه‌ی خه‌بات بۆ به‌ده‌سته‌پێنانی ئەو مافانه‌ هه‌روه‌ها یه‌کگرتووکردنی ژنان بۆ په‌رپه‌پێدانی خه‌بات شویندانه‌ری به‌رچاویان هه‌بچ، به‌لام به‌داخه‌وه‌ هه‌موو ریکخراوه‌کانی ژنان له‌و ئاسته‌دا نین و له‌و پێوه‌ندییه‌دا گرفتیی زۆر له‌ ئارادایه‌.

- حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران وه‌ک حیزبیکیی میلی دیموکراتیک له‌ میژووی خه‌باتی پڕ له‌ شانازی خۆیدا، به‌ سیاسه‌تی دروست و داکۆکی کردن له‌ داخوازه‌ نه‌ته‌وه‌یی و کۆمه‌لایه‌تییه‌کانی نه‌ته‌وه‌ی کورد له‌ کوردستانی ئیران توانیوه‌تی سه‌رجه‌م چین و توێژه‌کانی کۆمه‌لگای کوردستان له‌ ده‌وری خۆی کۆپکاته‌وه‌. نایا حیزبی دیموکرات له‌ ره‌وتی خه‌بات و تیکرله‌شانی خۆیدا، تا چه‌ند گرینگی داوه‌ به‌ رۆلی ژنانی کوردستان و که‌لک وه‌رگرتن له‌ هیز و تواناییه‌کانیان له‌ ریزه‌کانی حیزبدا؟

- وه‌ک ئاگادارن حیزبی دیموکرات له‌ سه‌ره‌تای دامه‌زرانییه‌وه‌، ده‌وری ژنانی له‌ بواری سیاسی و به‌ره‌وپێشبردنی ره‌وتی دیموکراسی به‌رز نرخاندووه‌، هه‌ر بۆیه‌ش نێزیک به‌ 66 سال له‌وه‌پیش ده‌سته‌پێشخه‌ر بووه‌ له‌ بنیاتنانی یه‌کیه‌تی ژنان، له‌ سه‌رده‌میگدا که‌ له‌ کۆمه‌لگای کورده‌واری زۆر ده‌گه‌من بوون ئەو که‌سه‌نای باوه‌ریان به‌ مافو ئازادییه‌کانی ژنان هه‌بچ. له‌ کاته‌شه‌وه‌ تاکوو ئیستا - بیجگه‌ له‌ چه‌ند سالیک - ریکخراوی یه‌کیه‌تی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئیران به‌ پشتیوانی حیزبی دیموکرات له‌ کاروچالاکییه‌کانی خۆیدا به‌رده‌وام بووه‌، بیجگه‌ له‌وه‌ حیزبی ئیتمه‌ پشتیوانی له‌ هه‌موو ریکخراوه‌کان و چالاکانی بواری مافی ژنان کردووه‌. ئەم پشتیوانی کردنانه‌ش له‌ باوه‌ری حیزبی دیموکرات به‌ مافی یه‌کسانی ژن و پیاو سه‌رچاوه‌ ده‌گرئ. ئەم بیروباوه‌ره‌ له‌ ریزه‌کانی حیزبی دیموکراتدا ره‌نگی داوه‌ته‌وه‌، به‌ شیوه‌یه‌ک که‌ له‌ ریزی کادروپێشمه‌رگه‌ و ئەندامانی حیزبدا ژن و پیاو مافی یه‌کسانی هه‌یه‌ و هه‌موو لایه‌ک وه‌کوو یه‌ک له‌و مافانه‌ که‌لک وه‌رده‌گرن. بیجگه‌ له‌وانه‌ به‌دوای رووخانی ریژیمی په‌له‌وی که‌ بۆ ماوه‌ی یه‌ک سال حیزبی دیموکرات له‌ کوردستاندا ده‌سه‌لاتی سه‌ره‌کی به‌ ده‌سته‌وه‌ بوو، زۆر یاسای به‌ قازانجی ژنان په‌سند کرد و به‌ کرده‌وه‌ دژی ئەو که‌سو لایه‌نانه‌ وه‌ستاوه‌ که‌ پابه‌ندی ئەم یاسایانه‌ نه‌بوون.

میسر مۆرسی بارودۇخى ژنان

ئىلھام چاچى

بە دواى ھەلبۇزاردنەكانى سەرۆك كۆمارى لە ولاتى مىسر و راگە ياندنى ئاكامى ئەم ھەلبۇزاردنە، «محەممەد مۆرسى» كە كاندىداى حىزبى «اخوان المسلمین» بوو، لە يەكەم ھەلبۇزاردنەكانى سەرۆك كۆمارى دواى رووخانى رېژىمى «حسنى مبارک» وەك سەرۆك كۆمار ھەلبۇزاردىرا.

ولاتانى ئوروپايى و رۇژئاوا، لەگەل پەيامەكانى پىرۆزبایى خویان بە بۆنەى ھەلبۇزاردنى مۆرسى وەك سەرۆك كۆمارى مىسر، گرینگى پىئەندبوونى حكومەتى مۆرسى بە بەياننامە و بەلئىن نامەكانى نىودەولەتى و مافى ژنانيان دووپات كردهوہ. ھەلبۇزاردنى مۆرسى كە نامزەدى ئىسلام گەرا و سەر بە حىزبى ئىسلامى «اخوان المسلمین» بوو بە ۱۳ مىليۇن دەنگ - كە نزيكەى ۵۲ لە سەدى گشت دەنگەكان بوو - و سەرکەوتنى ئەو لە بەرامبەر ئەحمەد شەفيق، ھىندىك نىگەرانى بەدواى خۆى ھىنايەوہ كە لەمە بەدوا بارودۇخى ژنان، كەمايەتى ئايىنەكان (بۇ نمونە قىتەبەكان كە ۱۰ لە سەدى حەشىمەتى مىسرى پىك دىنن) و خەلكى مىسر بە گشتى، چى دەبىت؟!

ھەموومان ئاگادارین كە مېژووى جزورى ژنانى مىسر بۇ دواى مافە ئىنسانىەكانيان و بەرەنگارى لەگەل ھەلواردى جىنسىەتى، جزورىكى پىرەنگ و فیداکارانه بووہ. نمونەيەك وەك «نەوال سەعداوى» كە سىمايەكى ناسراو لە دەنگى مافخاوى ژنانى مىسر بووہ. خاتوو سەعداوى لە خۆپىشاندانەكانى پىش

رووخانى رېژىمى «حسنى مبارک»، لە مەيدانى تەحریر بەردەوام بەشدارىەكى چالاكى ھەبووہ، خۆى دەلى: «من لە مندالیەوہ لە ژۆر خۆپىشاندان بەشدارىم كردهوہ، كاتىك لە دانشكەدەى پزىشكى بووم بە دژى سولتان فاروق خەباتم دەكرت و دوايش لەگەل دەستىوہردانى برىتانىا، ھەروہا بە دژى ناسر، بە دژى سادات كە خستى ناو بەندىخانە، ھەوہا «مبارک» كە تەبعىدى كردم. بەلام ھىچكات لە خەبات بە دژى دىكتاتورىەت سارد نەبوومەوہ».

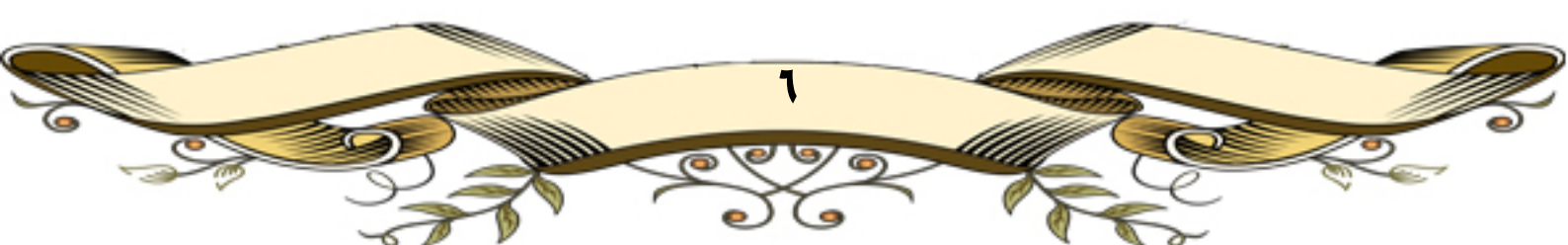

ئەمە نمونە يەك لە خەباتى ژنانى ئازادىخوارى مىسر بوو. لە لايەك حەماس كە رووتىكردننىكى زۆرى لەگەل حىزبى «اخوان المسلمین» ھەيە، بە دواى راگەياندىنى ئاكامى ھەلبژاردنەكان و سەرکەوتنى مۆرسى، پىرۆزبایى لە ھاوړى خوى كرد و ئاماژە بەم خالە كرد كە سەرکەوتنى مۆرسى دەبیتە ھۆكارىكى ئەساسى و سەرەكى لە سەرکەوتنى بزوتنەوى ئازادىخوارانەى خەلكى فەلەستىندا. لە لايەكى دىكەشەو ە «محەمەد مۆرسى» لە

وتووتىكى دەلالت: «مافەكانى ژنان لە لای من پارىزراو ە ھەمووى بە فەرمى دەزانم و تەنانەت حەزورى وەزىرانى ژن لە كابىنەى داھاتووى مىسر زۆر پىويستە». ھەروەھا لەم پىوھندىدا، ئەحمەد زىف، راووتىكارى مۆرسى دەلالت: «سەرۆك كۆمار، بۆ جىگرى سەرۆك كۆمارى يەك ژن و يەك مەسىحى ھەلدەبژىرى». زىف لە شوپىننىكى دىكەدا دەلالت: «بۆ يەكەمجار لە مۆزوى مىسر - نەتەنیا لە مۆزوى مۆدىرنى مىسر، بەلكو لە سەرانسەرى مۆزوى مىسر - ژنىك لە كورسى جىگرى سەرۆك كۆمارى دادەنیشیت، ئەم پۆستە تەنیا نوینەرايەتى يەك رىياز و حىزبىكى تايبەت ناكات، بەلكو كەسىك دەبیت كە بە تەواوى ھىزەو، لەسەر قەيرانەكانى كابىنەى سەرۆك كۆمارى زال دەبیتەو».

خاتونى يەكەمى مىسر كىيە؟ «نەجلا مەحمود» كە دەبیتە كچى خالى مۆرسى، لە درىژەى پرۆسەى ھەلبژاردنەكان، ھاوړىيەتى ھاوسەرى خوى كرد و ھىچكات بە تەنیا جىنەھىشتەو. مۆرسى و نەجلا مەحمود لە سالى ۱۹۷۹ ژيانى ھاوبەشىان پىك ھىناو ە لە ئاكامى ئەم ژيانە ھاوبەشە ە مندالىان بوو. خاتو نەجلا لە وتوووتىكى رۆژنامەى ناوخواى مىسر دا دەلالت: «بە پىي عىلمى ئىسلام، سەرۆك كۆمار خزمەتگوزارى خەلكە، بۆيە ھاوسەرى سەرۆك كۆمارىش دەبیتە خزمەتگوزارى خەلك». ھەروەھا لە وتوووتىكى دىكەدا دەلالت: «پىم خۆش نىە لە كۆشكى سەرۆك كۆمارى دانىشم».

پروپاگەندە و دروشمەكانى مۆرسى جوانن! بەلام لە داھاتوودا ئەم دروشمانە تا چەندە پراكتىزە دەكرىت و ەك بەرنامەى كارى، كارىان پى دەكرى، شتىكى نااشكرايە و لە داھاتوودا دەبىنين.

کوشتن به ناوی

شهره ف

فهرزانه علی

چاره سهر بکریت و به ریکه و تن له سهر بریک پاره که له مالی دستدریژیکار یان هزلیکراو وهرده گیریت به م شیوه نایاساییه کیشه که «به ناو» چاره سهر ده کریت و ئه و مه سه له یه بۆ هه تابه چاویوشی لیده کریت، بکوژ که ژن یان خوشک یان دایک یا خود کچی خوی که به شهره فی خوی پیناسه ی ده کات به و بره پاره یه ده گوریته وه. ئه گه ریش مه سه له ی پاره نه یه ته ئاراهه له بری خوینی کوژراهه که کچیکی دیکه ده بیته قوریانی. واته ئه و کچه ی که ده ستنیشان ده کریت ده بی به بی ره زامه ندی و خواستی خوی بدریته مالی کوژراهه که، که ئه و کچه تاکوو مردن ده بی به و ئازار و ئه شکه نجه یه وه له و ماله دا وه کوو خرمه تکاریک بژیته. ئه مه ش له کاتی کدایه که سیستمیکی یاسایی نیوده وه له تی وه کوو ریکه و تننامه ی سیداو به تایبه تی برکه کانی بنبرکردنی هه موو جو ره جیاوازییه ک له دژی ژنان که له سالی (۱۹۹۷) هوه به ریکه و تننامه ی ژنان یان سیداو ده ناسریت بوونی هه یه و راسته وخو له لایه ن کۆمیته ی (CEDAW) هوه چاه دیری و شیکردنه وه ی بۆ ده کریت.

برکه کانی جارنامه ی توندوتیژی له دژی ژنان له سالی (۱۹۹۳) هوه له لایه ن ئه نجومه نی گشتیی نه ته وه یه گگرتوه کانه وه وه کوو بریاریک ده رچووه، ئه م بریاره ش بۆ پۆلینکردنی توندوتیژی خیزانی و ههروه ها پشتگیری کردنی مافه کانی مرؤف به تاییه ت ره گه زی میینه و ره تکردنی پاساو هیئانه وه ی بکوژ یان ئه وکه سانه ی که توندوتیژی ئه نجامده دن، ده رچووه.

کوشتن به ناوی شهره فه وه، ره نگه ئه مه به رچاوترین نمونه ی دپنده یییه کانی ره گه زی نیر بیته بۆ کونترۆلکردنی ئاره زوه سیکیسه کانی ره گه زی میینه، که دواتر به ناوی شهره ف پاساوی ده دن، ئه م مه سه له گرنگ و هه ستیاره و له زۆرکۆمه لگادا له هزری نیرینه کانی خیزانه کاندایه قه قیه ستووه، واته ئه و ده سه ته له پیاوان که ده رباره ی ژنان به و شیوازه بیرده که نه وه هه موو کرده وه و ره فتاره سیکیسه کانی ژنانی خیزان ده خه نه ژیر چاودیری خویانه وه، به هه موو شیوه یه ک چه مکی شهره ف له جه سه تی ژندا پیناسه ده کن و خویان به خاوه نی ده زانن، واته ئه گه ر هاتوو روژیکی به کیکی له ئه ندامه میینه کانی خیزانه که ی ببینیته که هاورییه کی پیاوی هه یه یان په یوه ندیی سیکیسه هه بووه له گه ل خو شه ویسته که ی یان پیاویکی دیکه له ده ره وه ی پرۆسه ی هاوسه رگیری ده بیته ئه و ژنه باجه که ی به مردنی خوی بدات که دیسانه وه هه ر ده بیته ندامانی نیرینه ی خیزانه که ی بریاری بۆ بدن که بژیته یان نا!

لیزه دا ئه وه گرینگه که ئه گه ر ژن بیته شهره فی پیاو ئه ی پیاو خوی ده بیته شهره فی کی؟ ئه م پرسیاره ره نگه زۆرجار کرابیته، به لام به رده وام بی ولام ماوه ته وه. وه ک ئه و تاوانانه ی که به ناوی شهره فه وه ئه نجامده دریته و هه میشه بی ولام ده میننه وه، یا خود ره نگه ئه وپه ری نه رمی تییدا به کار ببریته، بۆنمونه به سولخی عه شایه ری و ده ستیوه ردانی ریش سپی و پیاو ماقولانی ناوچه که

هه نديكجار بۆ نمونه ئو توندوتيزيانه ي له سهر بنه ماي دواكه وتوي و دابونه ريته وه كه ئاماژه يان بۆ ده كرپت، له وانه يه له لايه ن كه سائنيكي خاوه ن ده سه لاته وه به رامبه ر به ژنيك بكرپت، ليره دا گه شه كردي چه مكي به پرسياريه تي حكومه ت ده ور ده بينيت كه نايت ريگر بن له به رده م دادگايي كردن و سزاداني ئو كه سانه ي كه توندوتيزيان به رامبه ر به ژنان ئه نجامدا وه به تاييه تي ئو كه سانه ي كه له ناو داموده زگاكاني خوياندا كارده كه ن.

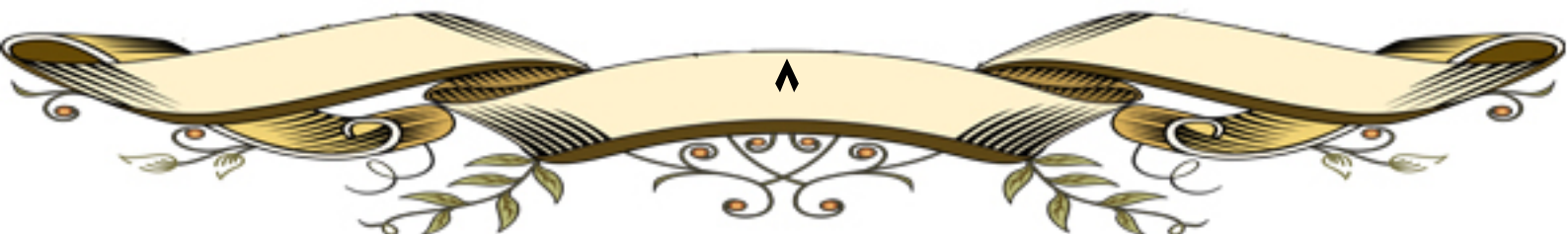
ئهمه ي كه باسي ليكرا تا راده يه ك ئه وه مان بۆ پشتراست ده كاته وه كه مه سه له ي كوشتن به ناوي شه ره فوه يا خود هه رجوره توندوتيزيه ك كه به رامبه ر به ژنان ئه نجامده درپت هاوكيشه يه كه كه بووه ته جي بايه خي سيستم ياسا نيوده ولته يه كان و ريكخراوه كاني مافي مرؤقه له جيهاندا، چونكه مه سه له ي كوشتن له پيناو شه ره فدا تاييه ت نيه به ناوچه يه ك يا خود ولاتيكي دياريكراو تاوه كو له ژير چه تري ياسا ناوخوييه كاني ئه و ولاته دا كاري بۆ بكرپت و هه نديك جاريش به بي ئه وه ي ياسا ئاگادار بيت به ريكه وتن له سهر پاره و به سولحي عه شايه ري تاوانباره كه زرگاري بيت.

ليزه دا گرنگي مه سه له كه له وه دايه كه به و سيستمه ياسا نيوده ولته يه ي كه باسي ليده كرپت و بووني هه يه تا چه ند له و ولاتانه دا ريز له و بريارانه ده گيرپت و ئه نجامده راني تاوانه كان له دادگايه كي سه ره خؤدا به سزا ده گه يه نرين كه ئه مه خالي جه وهه ري مه سه له كه يه و ئه و ناوه نده سه ره خؤانه ي كه داكوكي له مافي مرؤف ده كه ن چاوه پواني هه لويسي ئه و ولاتانه ن، چونكه

مه سه له يه كي جيهانيه و تاييه ت نيه به ولاتيكي دياريكراوه وه كه ده بيت له پيناو پاراستني مافي مرؤفا هه موو كه سيك له هه ر پله و پايه و پؤستيكدا، كاتيک كه توندوتيزي به رامبه ر به مرؤفيك ئه نجامده دات ملکه جي ياسا بيت.

سه رچاوه: هه فته نامه ي ريوان ژماره ي «٢٥١»

گيرۇدەى مەرگ

زاگرۇس

بئىشك سىدارەدانى كەسانىك كە خۇيان قوربانى بىرۆكەى دوواكەوتوو و دەمارگرژىي رىبەرانى كۆمارى ئىسلامى و مافىاي سوپاي پاسدارانى ئىنقلابى ئىسلامى ئىران، ناتوانىت چارەسەرىكى باش و گونجاو بۇ كەمكردن و نەھىشتنى دياردەى ئىعتىياد و گىرۇدەبوونى گەلانى ژىر دەسەلاتى رژىمى ئىران بىت. بىرۆكەىيىك، كە گىرۇدەكردنى خەلكى وەلاتانى جىهان بە جىهاد دەزانى و بۇ گەيشتن بەم مەبەستە لە هىچ كردهوہىيىك خۆ نابوئىرن، بە ھەموو ھىز وتواناي خۇيانەوہ سەرقالى بلاوكردنى مەبەستدارى ماددە ھۆشبەرەكان لە نىو گەلانى ئىران و بە تايبەت گەلى چەوساوى كوردن، بە شىوہىيەك كە زۆرىەى كارناسانى سىياسى ئەم كردهوہى رژىمە بە «ئەنفالى سپى» ناو لى دەبەن، بەراستى رژىمىك كە خۆى وەك زل ھىزىك دەبىنىت و ئىدعاي ئەوہى دەكا كە تەنانەت دژبەرانى خۆى لەدەرەوہى سنووريش لە ژىر چاوەدېرى ئەون، فرۆكەىيەكى سىخورى ۲۶ مەترى لە ئاسمانى خۆى كەشف دەكات و دوواتر وەك خۆى دەلى لە ھىزىكى سايبىرى دەستى بەسەردا دەگرئ! ئىستا پرسىيار ئەوہى چۆن ناتوانى پىش بە بلاوبوونەوہ و ھاتنەناوى ئەم ھەموو مادە ھۆشبەرەكانە لە ولاتەكەى خۆى بگرئ؟ لە حالىكدا ۵۰ھەزار ھىزى تايبەت بە بەرەنگاربوونەوہى ماددە ھۆشبەرەكانى لەسەر ۹۰۰ كىلومىتر سنوورى رۆژھەلاتى ئىران داناوہ!. ئەوہ جگە لەو ھەموو داموو دەزگا سىخورى و نزاميانەى دىكەىە .

بە پىى دووايىن پاپۆرت كە لە لايەن رىكخراوى نەتەوہ يەكگرىتووەكان لە سالى ۲۰۱۱ بلاو كرايوہە حەشىمەتىك لە نىوان ۱۴۹ تا ۲۷۲ مىليۇن كەس لە سەرانسەرى ولاتانى جىهان لانى كەم يەكجار ماددەى گىرۇدەكەر واتە (ئىعتىياد ئاوەر)يان بە كار ھىناوہ كە لە ئاكامى ھەلسەنگاندنەكاندا دەتوانىن بلئىن نيوہى ئەو حەشىمەتە

ئىستاش ئەو ماددانە بەكار دەھىنن .

بە گشتى ئىستا لە ئاستى جىھاندا زياتر لە ۱۲ جۆر ماددەى ھۆشبەرى سروسىتى و زياتر لە ۱۵۰۰ نەوعى سەنەتەى بەرھەم دىت . مىژووى بەكارھىناني مادە ھۆشبەرەكان لە جىهان رەوتىكى دور و درىژى ھەيە و ئىرانىش لەو پىشپىنە دەرياز نىە، بەلام بەكارھىناني ماددە ھۆشبەرەكان و سەرھەلدانى رەوتى داگەرانى ئەو دياردەى وەك دياردە يە كى كۆمەلاپەتى دزىو دەگەرئتەوہ

بۆ ساله کانی ۱۳۴۰ی هه تاوی، به گشتی دیاردهی گیرۆده بوون «ئیعتیاد» له ئیران زیاتر له ساله کانی ۴۰ هه تا ئیستا خوی نواند و وهک دیاردهیهکی کۆمه لایهتی ده رکهوت که ئه ویش ده گه رایه وه بۆ بهرز بوونه وهی ریژهی حه شیمه تی ئیران و چۆل بوونی گۆند و روو کردنی خه لک به ره و شاره کان و دوا جار ئه و گۆرانکار یانه ی که به سه ر پیکهاته ی ئابووری، کۆمه لایه تی و کولتووری گه لانی ئیران روویاندا، دوا ی به سه رکاره اتنی کۆماری ئیسلامی ئیران، ریبه رانی رژیم له سه ر ئه و بپروایه بوون که هه نارده کردنی ماده ده ی هۆشبه ر بۆ ولاتانی رۆژئاوا، جیهاد به دژی کۆفره، به تایبه ت دوا ی شه ری ئیران و ئیراق و ده ست تیوه ردانی سوپای پاسداران له ئابووریه ت و ئه و گۆرانکار یانه ی که به سه ر پیکهاته ی سوپای پاسدارانه وه کرا، سوپای پاسدارانی ئینقلابی ئیسلامی و ده سه لاتدارانی تارانی کرده به گه ورتترین مافیای جیهانی ماده ده ی هۆشبه ر، جیرانه تی ئیران له پال ئه فغانستان وهک گه ورتترین وه لاتی به ره مه پینه ری تریاک، حه شیش و هیروئین له جیهان و له سه ر پتی ترانزیتی جیهانی ئه و ماده یه هه لکه وتوون و دوا جار که لک وه رگرتنی ده سه لاتدارانی کۆماری ئیسلامی له ماده هۆشبه ره کان بۆ سه رکوت و بیده نگ کردنی گه لانی جیگیر له ئیران، گرنگترین هۆکاری په ره سه ندنی دیارده ی ئیعتیاد له ئیرانی ژیر ده سه لاتی ئاخوونده کانه . ئانتۆنی دلئو، به رپرسی ده فته ری به ره نگار بوونه وه ی ماده هۆشبه ره کان و تاوانه په یوه ندی داره کانی ریکخراوی نه ته وه یه کگرتووه کان له ئیران، ده لئ که ئه م وه لاته به ۲، ۲۶ له سه دی ریژه ی په ره سه ندنی به کاره ییانی ماده سه رکه ره کان، پله ی دووه می له جیهان هه یه .

ئه م به رپرسی ریکخراوی نه ته وه یه کگرتووه کان، رۆژی ۹ی گه لابی ۱۳۹۰ی هه تاوی رایگه یاند که ولاتانی ئه فغانستان و پاکستان به ریزبه ند له پله ی یه که م و سیه می ئه م ریزبه ندیه، جییان گرتووه .

ریژه یه کی باوه رپیکراو له و که سانه ی که به ماده ده ی هۆشبه ره وه له ئیران گیرۆده کراون له بهر ده ستدا نیه، به پیتی ئه و راپورتانه ی که زیاتر له ریکخراوه کانی سه ر به رژیم بلاو ده بنه وه، ریژه ی گیرۆده بووان به ماده هۆشبه ره کان له ئیران تا سالی ۱۳۹۰ یه ک ملیۆن و دووسه ده زار که س بووه، ئه وه له حالیکه یه که به وته ی رادیۆ دۆی چیویله ی ئالمان، له ده یه ی حه فتای هه تاوی تا ئیستا رژیم ی تاران ریژه یه کی یه کسان بلاو ده که نه وه که ئه ویش ریژه یه که له نیوان یه ک ملیۆن تا یه ک ملیۆن و دووسه ده زار که س هه ر به وته ی ئه و رادیوییه چه ند به رپرسیکی وه زاره تی ته ندرووستی ئیران باس له وه ده که ن که تا سالی ۱۳۸۴ ریژه ی گیرووده بووان به ماده هۆشبه ره کان له ئیران زیاتر له چوار ملیۆن که س بووه، ریکخراوی نه ته وه یه کگرتووه کان ریژه ی په ره سه ندنی گیرۆده بوون له ئیرانیان ۸٪ له سال زانیوه، هه ر به و پیه کارناسان و ریکخراوه ناحکوومیه کان ریژه ی گیرۆده بووان به ماده کانی هۆشبه ر له ئیرانیان له نیوان هه شت تا ده ملیۆن که س به راوه رد کردووه، بهرز بوونه وه ی ئاستی ریژه ی گیرۆده بووان له وه لاتی ئیران ده گه ریته وه بۆ چه ند هۆکاریکی

گرتووه به مافیاکانی مادده هۆشبه‌ره‌کان له ئامریکای لاتین، سه‌جاده‌ق په‌نا فه‌رمانده‌ی پایه‌ بلندی پارێزه‌ریی سوپای پاسداران و ئه‌بۆلفه‌زل ئیسلامی، دیپلۆماتی پێشویی کۆماری ئیسلامی هه‌ر له‌و وتووێژه‌ی له‌گه‌ڵ رۆژنامه‌ی تایمز باس له‌ بازرگانی کردنی سوپای پاسداران به‌ مادده هۆشبه‌ره‌کان ده‌کهن.

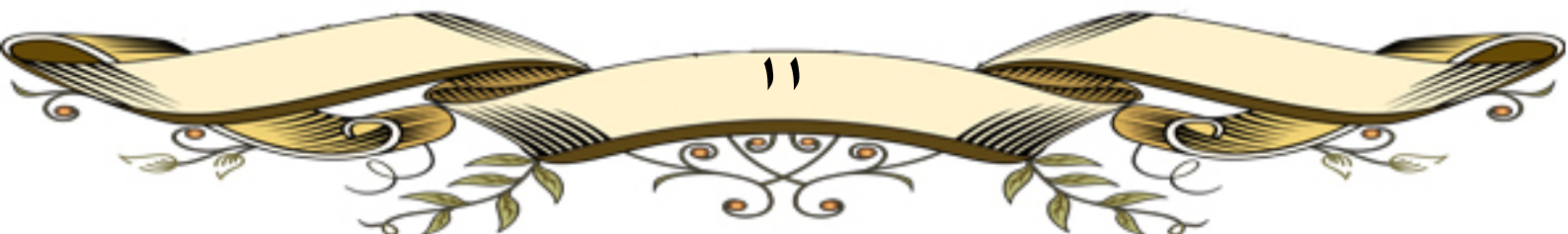
له‌ حالیکدا هه‌موو به‌لگه‌کان سه‌لمیڤه‌ری ئه‌و راستیه‌ن که سوپای پاسدارانی ئینقلابی ئیسلامی ده‌ستی داوه‌ته به بازرگانی و بلۆه‌کردنی مه‌به‌ستداری ئه‌و ماددانه له ئێران و ته‌نانه‌ت بازرگانی به‌و ماددانه له ئاست جیهاندا، ریکخراوی لیبووردنی نۆونه‌ته‌وه‌یی له راپۆرتیکی ٤٤ لاپه‌ره‌یی تایبه‌ت به سیداره‌دانی خه‌لک له ئێراندا، ئاشکرای ده‌کا که له سالی ٢٠١١ی زایینی ٤٨٨ که‌س له ئێران به‌ تاوانی په‌یوه‌ندیدار به‌ ماده هۆشبه‌ره‌کانه‌وه له سیداره‌ دراوان که به‌ وته‌ی ئه‌و ریکخراوه‌یه زۆربه‌یان خه‌لکی هه‌ژارن. خالی سه‌ره‌نج راکێشی ئه‌و راپۆرته ئه‌وه‌یه که له به‌شیکی راپۆرته‌که ده‌لی: «زۆربه‌ی تاوانباران که له سیداره‌ ده‌درین له تووێژی په‌راویخراو (اقشار حاشیه) و به‌شه هه‌ژاره‌کانی کۆمه‌لگای ئێران که زۆرتین هه‌لا‌واردنیان له‌سه‌ره‌.

هه‌روه‌ک له راپۆرته‌که‌ی ریکخراوی لیبووردنی نۆونه‌ته‌وه‌یی دا دیاره، زۆربه‌ی ئه‌و که‌سانه که له ژێر پاساوی مادده‌هۆشبه‌ره‌کان و به‌و بیانۆیه له سیداره‌ دراوان خه‌لکی به‌زاله هاتووی نه‌ته‌وه‌کانی ئێران به‌لام له هه‌مان کاتدا حاشا له‌وه ناکرێت که زۆربه‌ی له‌و که‌سانه‌ش بازرگانیان به‌و مادده هۆشبه‌ره‌انه‌وه کردووه به‌لام ئایا به‌ له سیداره‌دانی چه‌ند که‌سیک که به‌ شیوه‌یه‌ک قوربانی ئه‌و سیاسه‌ته «که‌لان»ه‌ی رژیم بوون، کێشه‌ی ئیعتیاد له ئێران چاره‌سه‌ر ده‌کات؟

سه‌ره‌کی که گرنگترینیان ئه‌و ده‌ستیوه‌ردانه‌ی رژیمی تاران له‌په‌ره‌سه‌ندنی مه‌به‌ستداری ماده هۆشبه‌ره‌کانه‌.

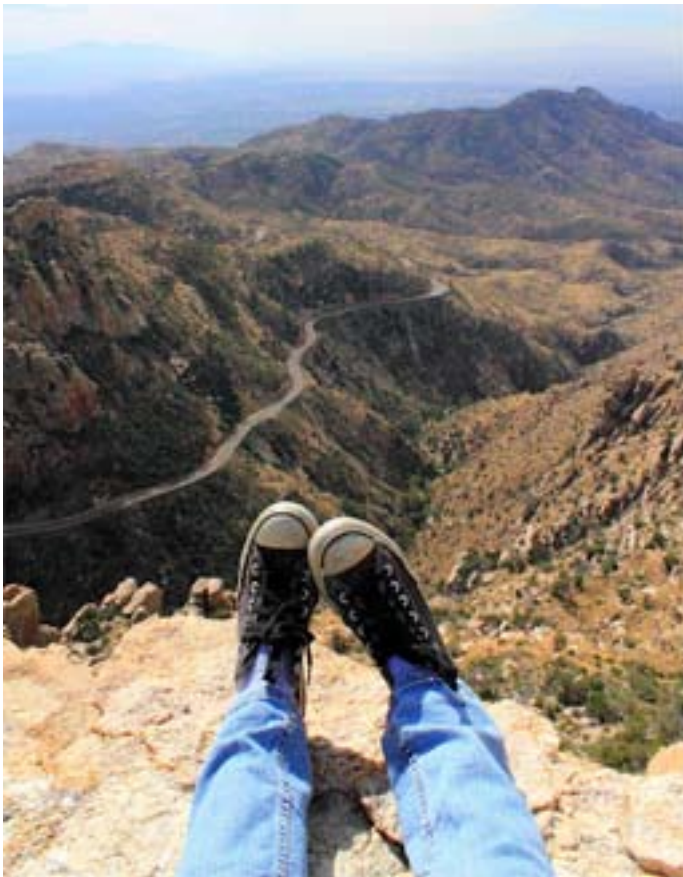
سوپای پاسدارانی ئینقلابی ئیسلامی وه‌ک ده‌سه‌لاتی سیبهر له ئێران راسته‌وخۆ ده‌ستی له بازرگانی ماده هۆشبه‌ره‌کانه‌وه هه‌یه و وه‌ک گه‌وره‌ترین مافیای ماده هۆشبه‌ره‌کان له جیهان له‌ قه‌له‌م ده‌دری، به‌ پێی ئه‌و به‌لگانه که مالمپه‌ری ویکیلیکس بلۆی کرده‌وه که له بالۆی‌زخانه‌ی ئامریکا له ئازهربايجان وه‌ری گرتبوو، باس له‌وه‌ی ده‌کا که داها‌تی سالانه‌ی سوپای پاسداران له بازرگانی به‌ ماده هۆشبه‌ره‌کانه‌وه چه‌ندین ملیارد دۆلار مه‌زه‌نده ده‌کری و له هه‌مان کاتدا سوپای پاسداران وه‌ک گه‌وره‌ترین بازرگان و فرۆشه‌ری ماده هۆشبه‌ره‌کان له ئاستی جیهانی ده‌زانن، له نوامبری ٢٠١١ دا رۆژنامه‌ی ئینگلیسی زمانی تایمز، راپۆرتیکی له‌سه‌ر رۆل و نه‌قشی سوپای پاسداران له بازرگانی به‌و ماددانه‌وه بلۆ کرده‌وه که تێیدا باس له دۆزینه‌وه‌ی دوو فه‌رمانده‌ی پایه‌ بلندی سوپای پاسداران له جهره‌یانی ده‌رخستنی پیلانی تیرووری بالۆی‌زی عه‌ره‌بستان له وه‌لاتی ئه‌مریکا ده‌کات که هاوکات له بازرگانی به‌ مادده هۆشبه‌ره‌کان ده‌ستیان هه‌بووه، به‌رپرسانی ئه‌مریکایی ئاشکاریان کرد ئه‌و دوو فه‌رمانده‌یه‌ی سوپای پاسداران به‌ نێوه‌کانی سه‌ردار عه‌بدۆلا عه‌راقی و موحسن ره‌فیع دووست په‌یوه‌ندیان

ژنانو و ئازادی

له جیهانیکی وهما ساردوسپ و رهشدا به ههنگاو کانتته وه به که ههنگاو ده نپم
(فروغ فهروخزاد)

ن: مهنووچپهر به سیر
و: جهلال کیشوهر دووست

کاتی باس له ئازادیی ژن ده کرئ، ولاتانی گه شه سه ندوی کاپیتالستی، زیاتر له هه مووان مشووری ده خۆن و هینده دل بۆ ژنانی له پاشکه وتوی جیهانی سیهه م و چواره م ده سووتینن که مرۆف ده که ویتته بیرى وتهیه کی به نرخی فارسی که ده لئ، که وچکی گهرمتر له دۆخه وا، یان دایه نی دل سووتر له دایک.

که متر که سیک ههیه که له روژی ئازادی ژندا، وه لامی ئەم پرسیاره بداته وه که مه به ست له ئازادی ژن چیه؟ ژن ده بی له چ شتیک رزگار بی، له کوئی جیهاندا ده توانین وینه ی ژنیکی ئازاد بدۆزینه وه؟ ئاخۆ ژنانی ئەمریکایی و ئوروپایی ئازادن؟

بوونی دیارده گه لیکى ئابرووبه رانه ی وهک پۆرتوگرافی و خانه ی فساد به شیوه یه کی ئاشکرا و نااشکرا له پیشکه وتووترین ولاتانی کاپیتالستی و که لکوه رگرتنی ئابرووبه رانه و بی شه رمانه له پووپیاهه نده ی بازرگانی هه موو ده رخه ی ئەوه ن هه تا ئەو کاته ی که سیستمی کاپیتالستی بوونی هه یه په یقدان له مه ر ئازادی مرۆف به تایبه تی ئازادی ژن گالته جارپیه .

کاسترو له هه قه یقینیکدا له گه ل «فیدریکو مایور» سه روکی پیشووی یونسکو ده لئ : «سالانه زیاتر له دوو ملیون ژنو کچ له سه رانه ی جیهاندا به زوری ده ستردیژیان ده کریتته

سه ر». «میزاروش» له بیردۆزانی چه پی نوئ، له به ره مه پر بایه خه کهیدا له و باوه رده یه که : هه فتا له سه دی هه ژارانی جیهان ژنان پیکی دینن. بانه ته یاره کانی راوی مرۆف و به ره مه هیتان و بلاوکرده وه ی پۆرتوگرافی له ته نیشت «سیکس شاپه کان» و

پيشاندانی بى شەرمانەى دىكەى جىنسى، بەشىك لە چالاكىيەكانى «مافىاى» نىونەتەوھى سزانىگەرىيە» يە كە لەم دوايانەدا بۇ دۆزىنەوھى بازار كەلك لە سەتەلايتو ئەنتەرنىتتەش وەرەگرن . بۇ بەرچاوى روونى زياتر لەم بوارەدا ئامازە بە دووكەسى بە ناوبانگى ئەم مافىايە «مادام ئىگزاوئىرا» و «ھىنفەر» لە ئەمريكا دەكەين .

مادام ئىگزاوئىرا بەرپۆەبەرىيان خانمى سەرۆكى يەككە لە بە ناوبانگىترىن سۆزانى خانەكانى ئەمريكايە كە بىرەوھەرىيەكانى خۆى لە پەرتووكى پىر فرۆشى « سۆزانىيە بەختەوھەركان» دا نووسىوھ . ناوبراوى دەلى ئەو ژنو كچانەى كە بۇ من كار دەكەن ھەموويان بە شىوھى فرمى سۆزانى نىن، زۆرىك لە ژنانى خاوەن ھاوسەر، كچان يان ژنانى سەلتەن كە تەنانەت لە نىوانياندا مامۇستاي زانكۆش دەبىنرئ . ئەم ژنو كچانە يان (سۆزانىيە رىزدارە ناپىشەبىيەكان - نووسەر) بۇ بەھرەمەند بوون لە ژيانى باشتريان بۇ چارەسەركردنى كىشە ئابوورىيەكانيانو بە ئىزنى مېردەكانيان لەلای من كار دەكەن!! بەم شىوھى دەبىنن كە ھەموو شەرەف و ئابروو و كەسايەتى مرۆف لە ژىركارىگەرى پارەو ئارىشەى ماددى دايە .

ھىنفەر يان خاوەنى تراستى بە ناوبانگى «پلەى بۆى»

دەتوانىن بە سولتانى بەرھەمەتپان و بلاوكردنەوھى بەرھەمگەلى پۆرنۆگرافى لە سەرانسەرى جىھان دا، ناوژەد بکەين كە سامانو ناوبانگى ناوبراوى ھىچى لە سولتانهكانى نەوت و پۆلاو... كەم نىە .

كەسانىك كە لە فىلىم گەلى بىشەرمانەو پۆرنۆگرافىدا مل بە پەستى دەدەن لەم كۆمەلگانەدا بە «پۆرنۆ ستار» يان ئەستىرەى فىلىم گەلى پۆرنۆگرافى ناودىر دەكرىن! لە كاتىكدا ئەمانە كۆيلەى جىنسىن كە رىزو حورمەتى مرۆف بە قىزەونترين شىوازى گونجاو دەزپىنن . ئامانجى پۆرنۆگرافى گەندەلى كۆمەلگاوى بە تايبەتى چىنى خوارەوھىە .

ھىچ سىستىمىك لە مېژووى مرۆفدا تا ئەو ئاستە بىرئىزى بە مرۆفو بە تايبەتى ژن نەكردوھو پاشان، بەرپۆەبەرانى كۆيلەى جىنسى، يان كۆيلەتى ژنان بۇ ئازادى ژن دەبنە كەوچكى گەرمتر

لە دۆخەوا . راوگەيەكى نوئى بۇ مافىايى نىو نەتەوھى سۆزانىگەرى جەمسەرى رۆژھەلاتى پىشوو، بە تايبەتى يەكەيتى سۆفەتى پىشوو يان بە وتەى راگەيەندراوھەكانى سىستىمى كاپىتالىستى ولاتانى تازە بە دەسەلات گەيشتوى رۆژھەلاتە . خەلكى بىكارو برسى ئەم ولاتانە باشترين خۆراكى باندە جۆراوجۆرەكانى مافىا، بە تايبەتى مافىايى نىونەتەوھى سۆزانىەتى، كەسانىك كە لە دۆبەى يان ئەمىر نشىنەكانى دىكەى كەنداوى فارس دەگەرپىنەوھ لە دىتنى ئەو ھەموو كچو ژنە رووسىانە كە لەويدان سەريان سوور دەمىنى كە چۆنە كەوا زلھىزىك بەم شىوھىەى بە سەر ھاتووھ؟

لە تەنىشت سۆزانىگەرى، ماددەسپكەرەكان، دزى، رەگەز پەرسەتى، كوشتنو تالانىش ھەروەك كارگ لەم ولاتانەدا سەريان ھەلداوھ، بەكورتى ئەمە ھەمان ئەو بەھەشتە ونبووھىە كە رۆژئاواىيەكان ماوھىەكى زۆر بوو بەلئىنى ئەوھىان بە دانىشتوانى پىشتە پەردەى ئاسنىن دابوو . بەواتايەكى دىكە ھەلواى تەنتەنانى تاكوو نەىخۆى نايزانى .

چەندسال پىش لە رووخانى دىوارى بەرلىن، ئەو خەلكانەى كە سەردانى ھەر دوو ئالمانىايان دەكرد بە دىتنى ئەو ھەموو زرىقەوبرىقەى ئالمانى رۆژئاوا، بە چاوىكى

زۆر سووكه وه دهيانروانييه ژياني سادو ساكاري ئالماني رۆژه لات. له ماموستاي زانكو ههتا تاكيكي ئاسايي له و باوه رهدا بوون كه ئالماني رۆژه لات له به رانبهر هاوتا رۆژئاوايييه كهيدا وهكوو كوڤره گونديكه به رانبهر به شارىك. به لام كه متر كه سىك له خۆي ده پرسى كه ئه وه موو زريقه وبريقه ي رۆژئاوا له كوڤره هاتوو يان له بنه رهدا بو ئه وه مووه خانه ي فه سادو سىكس شاپانه هه ن؟ وي نه ي قيزه ونى كۆمه لىك سۆزاني كه له گه ركه تايه تيبه كاندا، روتو به نووسيني نرخه كه ي به سهر سينگيه وه له پشت ويترينه كانه وه راكشاهه ده تواني ده رخه رى چ شتىك بيت جگه له بازاری موديرنى كۆيله ي جينسى؟

به خۆشيه وه ديواره كه رووخا خه لكى ئه و ديوى ديوار به شايى و هه لپه پكى هاتنه نيو ديوارى پر زريقه وبريقه ي رۆژئاوا وه پاش ماوه يه ك سهرنجيان دا كه دهنگى ده هۆل له دووره وه خۆشه يان به وته يه كى ديكه ههر شتىك خر بى خو گوڤز نيه. كاتى كه فيمينيست هه كان دهنگ هه لده بپنو ده لىن ژن ده بى نازاد بى، ده بى پرسى ده بى له چ شتىك نازاد بى؟ مه گه ر ژنى بووكه له رۆژئاوايى له ريژيمى پيشووى ئيران دا نازاد بوو؟ مه گه ر له بنه رهدا كيشه ي ژن حجابو له به ركردنى جلوه برگ بوو؟ ژنىك كه بو په يداكردنى بژيوى له قه راخى شه قامه كان له ژير چاوى حيزى پياوان ده ست فروشى بكا، يان ژنىك كه به مووچه ي مه مره و بژى ده بى له كارگا يان ريكخراويكدا كار بكا، نازادى ژن ده بى چ واتايه كى بوى هه بى!! به تايه تى له ولاتانى جيهانى سيه مه ما كه چه مكى نازادى واتاي تايه تى خۆي هه يه وه به جوړىك پياوسالارى نه ريتى به سه ريدا زال.

سيستى كاپيتاليستى جيهانى، ئه م بى سه روبه ريبه و كۆيله تى جينسى به شيوه يه كى بويرانه و فيلبازانه به «شورپى جينسى» ناويدر ده كا. له كاتىكدا كه كاپيتاليزم زورنا به سه ره هه راوييه كه يه وه ليده دا. بو؟ چوونكه مه به ست له شورپى جينسى، پاراستنى يه كسانى، بيهداشتو له نيو بردنى كۆنه په ره ستى و به شيوه يه كى گشتى ده سكه وتى زانستى له كيشه ي جينسى دايه. له كاتىكدا كه ئامانجى كاپيتاليزم چه وساندنه وه، كۆيله تى و به لاريدابردنى كۆمه لگايه له و بواره دا.

نهر دوكتور حوسين ئاريانپور، باوكى كۆمه لئاسى ئيران ده يگوت: په رهدان به فه سادى جينسى به مه به ستى ناسياسى كردنى كۆمه لگايه. كاتى به شيوه يه كى فيلبازانه كه لك له سىكسو مادده ي سركه رو ژياني به رخورى قىستى بو له داوخستنى خه لكو ناسياسى كردنى كۆمه لگا وه رده گرئ، قور به سه ر ولاتانى جيهانى سيه مه مو چواره م كه به تاقمو توكه رو گوپال به ده ستى ئه و دينه نه ژمار. خانمى «كارملو بۇدى جاردوو» نووسه رى په رتووكى «گولاك

ئه ندونيزى» كه له راستيدا راپورتى كوده تاي ترسناكى 1965ى ئه ندونيزيه له بيه ره وييه كانيدا ده نووسى: راپوژكارانى ئه مريكايى فيلم گه لى پورنوگرافيان پيشانى ليكۆله رانى ئه رته ش ددها هه تا هانه ي پيوست بو ده سترىژى كردنه سه ر زىندانيه سياسيه يه كانى ژن هه بى. هاوپيه ك ده يگوت: له فه رانسهدا له فه رانسه وييه كه م پرسى كه چۆن ده كرئ له ته نىشت كليسا خانه ي فه سادو سىكس شاپ هه بى؟ فه رانسه وييه كه به له سه ر خۆي وه لامى دايه وه - هه ر يه كه يان كارى خۆيان ده كه ن!! له راهى كۆتاييدا مورال، هه ويى بنه رهدى سيستى كاپيتاليستى قازانجه وه هه ر شتىك كه پيوه ندى پيوه هه بى، به هيماو كرده وه ته ئيد ده كرئ. بو وي نه شه ر، مادده ي سركه ر، سۆزانيگه رى، كه ين وه ين و پاوان كردن هه رچه ند له ئاخىودا پرۆستوى ده كا به لام به كرده كى به ره مى دىنى. مزاروش ده لئ: سه رنجراكيش ئه وه يه كه ئه گه ر مرۆفه كان نه توانن به رژه وه ندييه كان وه گرى به سه رمايه بو كۆكردنه وه ي سه رمايه داين بكه ن، سه رمايه به شيوه يه كى زور نامرۆفانه ده سه لاتى خۆي به سه رماندا ده سه پىنى. شه ره كانى يه كه مو دووه مى جيهانى، ئوردووگاكانى كارى زۆره مليى هيتليز، كاره ساتى ناكازاكى وه هيرۆشياما به شىك له ده سه لاتى سه رمايه يه. له ئاكامدا ده بى بلين: هه تا ئه و كاته ي سه رمايه زال بيت، نازادى ژن كه هه مان نازادى ته واوى مرۆفاه تيبه، به شيوه ي راسته قينه وه بنه مايى نالويت.

ژنيکي نه فغان

تهنيا

سهر له بهياني روژيک له گوندي "نوښاد" چاوم به خانمي "قاچي زاده" کهوت. دوزينه وهی مالي قاچي زاده واته کوځاي گوند کاريکي يه کجار ناسان بوو چونکه سيمايه کي له پراډه به ډهر ناسراو بوو.

گوندي "نوښاد" له ناوچي "ولسوالي نهرشاهي" ويلايه تي "بلخ" ي نه فغانستان هه لکه وتوه، قازي زاده له لايه ن خه لکي نه و ناوچه يه وه به حاکم هه لېژن ډرډراوه.

کاتيک که من چووم بو لاي، له بهر درگا چاوه پواني من بوو، که رووبه پووي پيشوازي و خولقي گه رمي قازي زاده بوومه وه کاتيک که چووي نه ژوره وه نزيک به په نجا ژن که زوره يان منداله کانيشيان له گه ل بوو، دانيشتبون که نه وانيش هه موويان خه لکي نه و ناوچه يه بوون و له ويدا کو ببوونه وه.

نه و وينه ي کار و چالاکيه کاني خوي پيشاني نه و ژنانه ددها و له هه مان کاتدا پي ده گوتن که منيش وه ک نه و له ناو مالدا بووم و کارم کردوه به لام نيسا ده توانم له گه ل هه زاران که س کو بوونه وه م هه بيت و له گه ليان دابنيشتم و له گه ل ده سه لاتداران بکه ومه راويژه وه. له ولاتاني دهره وه ژنان دهنه سه روک کو مار به لام بو له نه فغانستان نابيت. ژنان له ولاتاني دهره وه و نازاد زور هه لسور و چالاکن و به شيکن له هيزي کاري ولاتان.

کو بوونه وه که به شيوه ي فرمي کوتابي پيهات و ژنه کانيش هه ر کام به شيوه ي جياجيا کيشه و گرفته کانيان له گه ل باس کرد و نه و يش به باشترين شيوه ي گونجاو راويژي له گه ل ده کردن و ريکاري شياوي بو ده ست نيشان ده کردن.

پيگه ي "کوځا" "قريفه" ته نيا له ناو ژناني ديهاته کاني "نهرشاهي" به رته سک نابيته وه و کاريگه ربي له سهر پياواني نه و ناوچه يه ش

هه يه و بو زور کار پرسى پيډه که ن و به کيشه و گرفته کانيان پراډه گات. "مولوي سيد محمد" يه کيک له دانيشتواني گوندي "نوښاد" له باره ي خاتوو زه ريفه وه ده لي: "نه و کارانه ي که ناوبراو ده يکا له تواناي زوريک له پياواندا نيه".

شکست يان سه رکه وتن

خاتوو "قريفه" ۵۱ سال ته مه ني هه يه، خاوه ني ۸ کوړ و ۷ کچه و له به ياني تا نيواره بو خه لکي نه و ناوچه يه به تاييه تي ژنان له هه ولدايه.

له نه فغانستان کوځايه تي بو ژنان باو نيه، چه ندين سه ده يه

چاوه كانيدا قه تيس دهن. ههروهه به دلی پروهه ده لیت که تمه نم ۱۰ سال بو که داویانم به شوو و له تمه نی ۱۵ سالیدا یه که م مندالم بووه .

ههروهه له دریزه دا باس ده کات: "ئو کاته ی که تازه ژیا نی هاوبه شم دست پیکردبوو که رهسته ی کایه و بووکه شووشه کانم له مالی میرده که م هر پئ بوو".

تالترین قوناغی ژیا نی ئو کاته بووه که له گه ل بنه مالی میرده که ی له گوندیکی چه په کی ویلایه تی "بلخ" ده ژیا و ده لئ: "که ئو کاته له گه ل کلفه تیک هیچ جیاوازییه کم نه بوو".

له سه رده می ده سه لات دارییه تی تالیبانا، له گه ل میرده که ی هاتنه "مزارشریف" و به دلخواری خو ی زور لیبراوانه مندالانی "واکسن" ده کرد و به شیوه ی شاراوه و به دور له چاوی خه لک ژنانیشی فیزی خوینده واری ده کرد.

له پاش ده سه لات دارییه تی تالیبان، چالاکییه کانی "قریفه" روی له زیادبوون کرد، له شوراکانی ژناندا به شداری کرد و ژنانیشی بو به شداری کردن هان ده دا، تاکوو ئه وه ی که بو به ده سه لات داری گوند.

"قریفه" ئیتر ئو ژنه ی ناو مال نه مابوو، ئو ده یتوانی چه ک به کار بیئی و پیاوان رابیئی و ریئوینیان بکات.

ههروهه بو پیشکه وتنی گونده که ی خویمان به پشوو دریزیه وه له هه ولدایه و زور جار تاوانبارانیش سزا ده دا.

که ئم کاره له ئه ستوی پیاواندایه و ئم نمونه یه ی خاتوو "قریفه" نمونه یه کی یه کجار ده گمه نه .

ناوبراو ئو کاته ی له رکابه ری یه که م ده وری هه لیزاردن دهنگی پیوستی نه هیئایه وه، به لیئی به و که سانه دا که دهنگیان پیدابوو که گوشار بیئی بو به پیرسانی وزه ی کاره با بیئه بو "ولسوالی و نهرشاهی". هه ر بو ئم مه به سه ته ریگه ی "کابل" ی گرته به ر و له وه زیری وزه و ئاو ئیزی دروست کردنی وزه خانه یه کی برقی له گوندی "نوئیاد" وه رگرت.

هه ر له پاش ئه وه ی که ئو گونده ی کرده چراخان وه کورو کوپخای ئو گونده هه لیزاردرا و هه نووکه ماوه ی شه ش سال به سه ر ئم رووداوه دا تیده په ری.

ماوه یه ک له مه و به ر بوو رهنکه بو یه که مجار بوو که خه لکی ئم ناوچه یه به سه ر سوپ ماوه و بییه وه بینه ری ئه وه بوون که ژنیک شوفیری "تراکتور" ه و ئو ژنه جگه له خاتوو "قریفه" که سیکی تر نه بوو.

ئو به تراکتوره که یه وه به رد و خو لئ بو ئو گونده هیئاوه و ماشینی وه رگه پاوی له ناو چالدا کیشاوه ته ده روه و زور جاریش به جل و به رگی پیاوانه وه سواری ماتوره وه بووه و له ناوچه که دا بو پیژاگه یشتن و چاره سه ری کیشه و گرفته کانی خه لک گه پاوه .

له کلفه تییه وه تا ده سه لات ناوبراو کاتیکی سه رگوروشته ی خو ی ده گپزیته وه فرمیسک له

يەكپەتسى ژنانى ديموكراتى كوردستانى ئىران، پشتيوانىسى خۇي لە نارەزايەتى كۆمەللىك لە ژنانى شارى بۆكان لە پيوەندى لەگەل رفاىندى مىندالان رادەگە يەنىت

ژنانى مافخواز و ئازادىخوازى كوردستان!
ژنان و مىندالانى بىتاوانى شارى بۆكان!
بە داخوۋە ماۋەيەكە لە شارى بۆكان شاھىدى دياردەيەكى دزىۋى كۆمەللىكە بە ناۋى "رفاندى مىندالان" بوۋىن كە
داۋىين نموۋەنى ئەم دياردەيە، رفاىندى و كوشتىنى سومەيە فەيزۇللاپور، قوتابىكى شارى بۆكان بوۋ. ئەم دياردە دزىۋە
كۆمەللىكە ۋەك ھەموو دياردەكانى دىكە ئاكامى نەبوۋى بەرنامەيەكى تايبەت بۇ بەرەنگارى لەگەل دياردە دزىۋە
كۆمەللىكەكان و ھەرۋەھا سىياسەتى نادروستى نائەمن كوردنى شارەكانى كوردستانە.
ژنانى كوردستان لە كاتى پىۋىست لە بەرامبەر پىرس و كىشەكاندا ھەلۋىستى خۇيانىان ھەبوۋە و بە ھەر شىۋازىكى
مومكىن و گونجاۋ بۇ دەربىرىنى نارەزايەتى، ۋە بەمەبەستى چاكسازى دۇخى كۆمەلگە ھەنگاۋيان ھەللىناۋە. ئەمجارىش
ژنانى قارەمان و نەترسى شارى بۆكان بە ھەست بە بەرپىرسايەتى لە بانگەۋازىكدا، داۋا لە دايك و باۋكە دلسۆزەكانىان
كردوۋە كە لە دوانىۋەرۋى رۆژى ھەينى، كاتژمىر ۋە پاشنىۋەرۋى لە پاركى ساحلى بۆكان كۆبىنەۋە و لە ھەرەكەتتىكى
ھىمىن و ئارام نارەزايەتتىكى خۇيان لەم بارودۇخەي ھەنوۋكەيى شارەكەيان دەربىرىن.
يەكپەتسى ژنانى ديموكراتى كوردستانى ئىران و ئىرانى پشتيوانىسى لەم ھەرەكەتە، سىياسەتەكانى دژ بە مرقاىەتى و
بە تايبەت دژ بە ئەمىنىەتى نەتەۋەي كورد لە كوردستانى ئىرانى مەحكوم دەكات و داۋا لە ھەموو كۆر و كۆمەلە
نىۋنەتەۋەبىيانە دەكەين كە تىشك بىخەنە سەر ئەم بارودۇخە ھەنوۋكەبىيەى ناۋ كۆمەلگەي كوردستان و بە پشتيوانى
لە مىندالانى بىتاوانى كورد، سىياسەتەكانى دژ بە مرقاىەتى كۆمارى ئىسلامى لەقاۋ بەدەن.

يەكپەتسى ژنانى ديموكراتى كوردستانى ئىران

۱۳۹۰/۱/۳۱ ھەتاۋى

له كورد ده كانی ئیسراییل

چی ده زانن؟

پیرانه‌ی له‌ناو ئەم کۆرە گەرم و پڕه‌سته‌دا که جلوبه‌رگی پاراوه و دل‌رفیانی کوردیان له‌بەر کردوه. ژنه‌کان جلوبه‌رگی ره‌نگاوهره‌نگ له‌به‌ریان و مووروویان لکاندوه به‌زولفه‌کانیانه‌وه و پیاوه‌کان میزه‌ریکیان له‌سه‌ر ناوه. گەر له‌جلوبه‌رگه‌کانیان ورد بی ده‌بینی که زۆریه‌یان له‌وان نوێ نیینه، به‌لام وه‌ک به‌رگی زێڕین و گلینه‌ی چاویان له‌ناو سندووقه‌کاندا پاراستویانه، ئاخ‌ری یادگاری نیشتمانی باب و باپیرانیانه. زۆر سرنج‌راکیش و جوانه‌که ده‌بینی نه‌ته‌نیا پیره‌کان به‌لکو زۆر له‌کچان و کورانی لاویش ئەم جلوبه‌رگه‌ پاراوانه‌یان له‌بەر کردوه و وه‌کو ئاسک دین و ده‌چن و له‌گه‌ڵ قیژه‌ی هەر چۆپیه‌کیان که ده‌یکیشن و پێ ده‌کوته‌ زه‌وی خه‌م ده‌تاریین و خو‌شی ده‌به‌خشنه‌وه. ئە‌گەر بیخه‌به‌ر بی له‌وه‌ی که ئیره ئیسراییله، ده‌توانی چاوه‌کانت لیک نئی و هه‌ست بکه‌ی که له‌ناو چپای دل‌رفیانی ئاویه‌ری سنه له‌ کوردستانی ئیران دای. به‌لام نا، ئیره ئیسراییله، به‌هه‌زاران ئیسراییلی بی‌هیچ شک و گومانیک خۆیان به‌ کورد ده‌زانن.

وه‌ک هه‌موو سالانی رابردوو ئە‌مسالییش له‌ نیوان جه‌ژنی "پیس‌ه‌ح" که جیژنی به‌هار و ئازادیی جوله‌که‌کانه و وه‌بیره‌ینه‌ره‌وه‌ی پابوونی قه‌ومی جوله‌که‌یه له‌به‌رامبه‌ر سه‌ره‌پوئی فرعه‌ونه‌کانی میسر‌دا، له‌ناو باخچه‌ی شاره‌کی "کفاریونا" (واتا گوندی کۆتر) که له‌ده‌ورو به‌ری شاری جوانی نه‌تانیا له‌ نیزیکی لیوا‌ره‌کانی زریای مه‌دیترانه کۆبوونه‌وه‌ته‌وه تا وه‌ک سالانی پێشوو له‌ده‌وری یه‌ک خو‌شی رابوین. ئاماده بوونی ئە‌م لاو و تازه لاوانه‌ی که له ئیسراییل له‌دایک بوونه و له‌ناو کۆری گه‌رمی دایک و باوک و دایه‌گه‌وره و باوه‌گه‌وره‌کاندا جوانیه‌کی دیکه داوه‌ته سه‌یرانه‌که.

و: په‌یام

له‌ پێده‌شته سه‌رسه‌وز و دل‌رفینه‌کان له‌سه‌ره‌تای به‌هاری هه‌ست بزوین، ده‌نگی موسیقای شادی کوردی ته‌واو ده‌ورو به‌ری داگرتوه و کورپان و کچانی لاو و می‌رمنا‌لان و مندالانیش چۆپی ده‌کیشن و به‌ خو‌شبه‌کی بی‌وه‌سفه‌وه، پێیان ده‌کوته‌ ئه‌رز و هه‌لده‌په‌ن، چاوه‌کانیان پره له‌ شایی و بزه له‌سه‌ر لیوی گشتیانه. له‌ هه‌موو لایه‌که‌وه بو‌نی خو‌شی که‌باب و بریانی که هیدی هیدی ده‌برژیت دیت و بو‌نی خوارده‌مه‌نی تاییه‌تیه‌کانیان که له‌سه‌ر سفره‌ دایاناوه ئیشتیای هه‌موو که‌س ده‌بزوینیت. له‌و‌نیوه‌دا نان و خوارده‌مه‌نی تاییه‌تی که له‌ باب و باپیرانیان به‌میرات ماوه چاکی ده‌که‌ن و سرنج راکیشتره که ئە‌وان پێی ده‌لین که‌لانه و شلکینه. له‌ناو بازاری "شو‌ک مه‌خنه یه‌هودا" له‌ ئورشالیم «بیت المقدس» دا کۆمه‌لیک له‌ کورده جوله‌که‌کان له‌ پال باقی جوله‌که‌ به‌ره‌چه‌له‌ک ئیرانی و مه‌راکشی و یه‌مه‌نیه‌کاندا خاوه‌نی دوکان و بازا‌رن. کاتیک گوئی بو موسیقا‌که‌یان شل ده‌که‌ی، ده‌بیسی که تیکه‌لاویک له‌ موسیقای خو‌ش و هه‌ست‌بزوینی کورده‌کانی ناوچه‌ی رۆژه‌لاتی ناوه‌راسته و کاتیک له‌سه‌ر سفره‌که‌یان داده‌نیشی، ده‌بینی که خوارده‌مه‌نیه‌کانیان کوردی و ئیرانینه. ئە‌گەر گوئی له‌ قسه‌کانیان ده‌گری که له‌م سه‌یرانه خنجیلانه‌یه‌دا به‌ دوور له‌ هەر چه‌شنه‌هه‌را و هوریا‌یه‌ک له‌ ده‌وری یه‌ک کۆبوونه‌ته‌وه، ده‌بیسی که کۆمه‌لیک له‌ به‌سال‌چوه‌کانیان به‌ زمانی "کورد" ده‌په‌یفن، ئە‌گه‌رچی وشه‌گه‌لیکی عبریشی له‌گه‌لدا تیکه‌ل بووه. که‌م نین ئە‌و

و به هۆی کهم بوونهوهی ژمارهی کورده
 جولهکهکان له و ناوچانهدا، بهره و تاران
 کۆچیان کردووه و کۆمهڵیکیشیان هر
 له سالانی سههرهتایی پاش سههرهخۆیی
 ئیسراییل روویان کردۆته ئه و ولاته تازه
 دامهزراوه. بهلام هههه کۆمهڵیک کوردی
 ئێران و باقی ناوچهکانی دیکه که پێش
 دروست بوونی ئیسراییلیش هاتوونهته
 ئه و ولاته. ئه و کوردانهی که له چهند
 دهیه لهمهوبهروه هاتوونهته ئیسراییل،
 له بهشیک له ئاواهییهکانی باکووری
 ئیسراییل یا ئۆشود له باشوور دهژین.
 رێستورانیکێ کوردی که دایه پیرهیهکی
 کورد له نزیك سنووری ئیسراییل
 لهگهڵ لوبنان دایناوه، بۆ ماوهیهکی
 زۆر سرنجی ریبواران و گهشتیارانی
 ئیسراییلی بۆلای خۆی راکیشابوو. له
 زۆر شوێنی دیکه ئیسراییل دهکریت
 چاومان به رێستورانگهلیک بکهویت که
 لهسهه تابلۆکهی سهردهرگای نووسراوه
 "میسعادا کوردیت" وانا رێستورانی
 کوردی.

لهبهربهبری گۆرپانکاریهکانی ئێران،
 وانا شوپرش، ژمارهیهکی زۆر له کورده
 جولهکهکانی ئێران ولاتیان بهجیهتشت
 و وهک باقی جولهکه ئێرانیهکان روویان
 کرده ولاتی ئهمریکا، بهچهشنیک
 که ئیستا که ئه و کوردانه له ئهمریکا
 ناوهندیکیشیان بهناو "ئهنجومهنی
 کوردانی جولهکهی ئێرانی، له کالیفورنیا
 پیک هیناوه که پینچ هزار ئهندامی
 چالاکیهیه، به تایبته که ئهم گروپه
 بۆ پاراستنی زمانی "کوردی" زۆر ههول
 دهدهن. لهناو ئیسراییلیش کۆمهڵیک
 چالاکیه کوردی جولهکه بۆ پاراستنی
 ئهم زمانه ههولهکانیان وهگهپر خستوه و
 به گوتنی شیعر و گۆرانی بهم زمانه و
 ههروهها لهم دوایانهش به دامهزراندنی
 رادیوییهکی ناوچهیی به زمانی کوردی

لههر جیگایهکی ئهگهه لهم نهوه نوێیه بپرسی که پهگ و ریشهی ئیوه له کوێوه هاتوه،
 بئشک ولامت دهدهنهوه "ئهنخو کوردیم" (به زمانی عیبری وانا ئیمه کوردین)، ئهگهه
 لییان بپرسی کوردی کوپن؟ ولامهکان تۆزیک جیاوازر دهبن وهک ئهوهی که دهلین:
 ئهگهه باوهگهورهه خهلی سەقز بوویت منیش سهقزیم (ئهری وایه منیش سهقزیم!!) یا
 ئهویتریان دهلیت دایهگهوره و باوهگهورهه له منالی لهگهههکی جولهکهکانی شاری سنه
 له شهقامی سیروس ژیاون و پاشان چوونهته بۆ تاران و له فلان سالی دهیهی پهنا یا
 شهستی زایینی سهدهی بیستهه هاتوونه بۆ ئیسراییل یا ئهوی دیکهیان دهلیت من کوردی
 کامیارانم، بهلی تهنا ته له شاریکی وهک کامیارانیش کۆمهلیک جولهکهی کورد ژیاوه
 که له ناویاندا مامۆستا و دهواساز و دکتۆریش وهک باقی توێژهکانی کۆمهلگا ههبووه.
 زۆربهی ئهم کورده جولهکهانه له پارێزگاکانی کوردستان، کرمانشا یا باقی ناوچهکانی
 کوردستان و باکووری رۆژئاوای ئێران که زۆربهیان به زمانی (کوردی) قسهیان کردووه ژیاون

له ئیسراییل که وتوونه ته کار تا ئهم زمانه بپاریزن و ئهم زمانه به نه وهی نوێ که ئاشنایهتی که میان له گه‌ل دا ههیه زیاتر ئاشنا بکه‌ن. به پریرسانی ئهم پادیویه له هه‌ولدا نه که به زوویی به‌رنامه‌ی ته‌له‌ویزیۆنیش به زمانی کوردی وه‌پێ بخه‌ن تا ئهو لاوانه‌ی که ئاستی زانیاریان به‌نسبه‌ت کوردی ته‌نیا له تیگه‌یشتنیکی ساده دایه بتوانن به‌م زمانه هه‌وپه‌یونیش بکه‌ن، هه‌لبه‌ت زۆربه‌ی کورده‌کانی ئیسراییل ئهو زمانه وه‌ک زمانیکی نه‌په‌نی له نیوان دایه‌گه‌وره و باوه‌گه‌وره‌یان ده‌زانی که کاتیک بریار وایه قسه‌یه‌ک بکه‌ن و باقی ئه‌ندامانی ناو بنه‌ماله تیگه‌گه‌ن که ئه‌وان له‌باره‌ی چیدا قسه ده‌که‌ن، به‌کار دێنن. ئه‌گه‌رچی ئاشنایه‌تی ئهم نه‌وه نوێیه به‌نسبه‌ت ئهم زمان که‌مه، به‌لام هه‌ر ئهو پاده‌یه‌ش به‌سه بو‌ ئه‌وه‌ی که له‌گه‌ل ئهم زمانه‌دا بژین و له‌گه‌ل گۆرانی گۆرانی‌بیژه‌کانی ئهم زمانه بینه‌جۆش و هه‌له‌په‌رین یا به‌بیستنی گۆرانیه‌ خه‌مباره‌کانی، دلایان بگیریت. ئیستا که ئهم گروه له چالاکی کوردی ئیسراییل خه‌ریکی به‌پێوه‌ بردنی شانۆیه‌کن به‌ زمانی "کوردی" که نه‌ته‌نیا له شاره‌کانی ئیسراییل به‌لکوو له لۆس ئانجلێسی ئه‌مریکاش بریاروایه بو‌ کورده‌کانی نیشه‌جێ پیشان بدرێ. به‌لام کورده‌کانی ئیسراییل ته‌نیا ئه‌وانه نینه که به‌ره‌چه‌لک خه‌لکی ئێران به‌لکوو زۆر له کورده‌کانی ئیسراییلیش هه‌ن که به‌ره‌چه‌لک کوردی عێراق و شانازی به‌ره‌چه‌له‌کی خۆیان ده‌که‌ن و هه‌ولێ زۆریشیان داوه که سه‌ردانی نیشه‌مانی باب و باپیرانیان بکه‌ن و

بو‌ سه‌یران بچنه‌وه کوردستانی عێراق. له‌سالانی سه‌ره‌تایی پاش روخانی ریژی می سه‌دام حوسین له عێراق، کۆمه‌لیک له کورده‌کان له ریگای تورکیه‌وه چون بو‌ کوردستانی عێراق و ریپۆرتاژی زۆر له‌م سه‌فه‌رانه‌دا له‌ راگه‌یاندنه‌کانی ئیسراییلدا ده‌نگی دایه‌وه. ئهم گه‌شتیاره دلپاکانه سه‌فه‌ره‌که‌یان زۆر بێ گرفت وه‌سف ده‌کرد و ده‌یانگێراوه که بو‌ هه‌ر شوینی‌ک ده‌چوون به‌ پێز و حورمه‌ته‌وه پیشوازیان لێ ده‌کرا. که‌م نیه ئهو که‌سانه‌ی که له‌دایک بووی ئیسراییل و کاتیک ده‌پرسی په‌گ و ریشه‌تان بو‌ کوێ ده‌گه‌رێته‌وه، ئه‌لێن ئیمه کوردی زاخۆینه. گۆیا ده‌بێ هه‌موو که‌سی‌ک بزانیته که زاخۆ کوئییه!! ئه‌وان به‌ رۆج سوکی و سۆزداریه‌وه، زاخۆ و باقی شوینه‌کانی کوردستانی عێراق که رۆژگاریک شوینی ژیا‌نی کۆمه‌لیکی زۆر له‌ جوله‌که‌کان بووه، جیگا و بنچینه‌ی باب و باپیرانیان ده‌زانی. به‌لام ئهو ئه‌وینداریه، ته‌نیا سۆزیکه‌ی یه‌ک لایه‌نه نییه به‌لکوو که‌سانیک هه‌ن له‌ناو کورده‌کانیش که له‌ دلایندا زۆر سۆز و وه‌فاداریان سه‌باره‌ت به‌ کورده‌کانی نیشه‌جێی ئیسراییل و ته‌نانه‌ت ئیسراییلیش هه‌یه، نمونه‌که‌ی بلاوکراوه‌ی "کورد - ئیسراییل" ه که له کوردستانی عێراق چاپ و بلاو ده‌بیته‌وه و خاوه‌نه‌که‌ی سه‌ره‌پای زۆر ئازار و گوشار که له‌لایه‌ن گروهه‌ توندپه‌روه ئیسلامیه‌کانه‌وه چیشته‌وه‌یه‌تی و ته‌نانه‌ت که‌وتۆته به‌ر زه‌ربه‌ی چه‌قۆی که‌سانیک

به تووندی نهفرهت و بیژاری خۆی
 دهربریوه دهرهق ئهوهی که ههزاران
 کورد بوونه قوربانی سات و سهوادی
 نیوان پهیمانکی نیوان ئێران و عێراق
 و ئاماژهی بهوهداوه که له شای
 ئێران به هۆی ئهم کردهوهیهوه خۆش
 نابیت. پاش ئهو رۆژگار پهشهی
 که کوردهکانی عێراق بهسهریان
 هات ئیستا که کوردهکانی نیشتهجیی
 ئیسراییل زۆر سهرخۆشن و خۆیان
 به بهختهوهر دهزانن که دهبینن
 هاوزمانهکانیان ناوچهیهکی ئازادیان
 ههیه که بهرهو پیشکهنهتن ههنگاو
 دهنی و یهکیک له سهرکهوتوترین
 ناوچهکانی رۆژهلاتی ناوهراسته و
 ههردهم هیوای ئهوه دهخوانن که
 ئهو هینمایهتییهی کوردهکانی عێراق
 بهردهوام بێت و رۆژانی تالی رابردوو
 بۆیان دووباره نهبیتهوه. بهلام له
 حالیکدا که کوردهکانی به رهچهک
 عێراقی، سهرخۆشن لهوهی که دهبینن
 زیدی باوباپیرانیان لهم بارودۆخه باشه
 دایه کوردهکانی به رهچهک ئێرانی،
 نیگهرازی ئهو کیشانهنه که له نیوان
 نیشتیمانی کۆن و شوینی نیشتهجیی
 بوونی ئیستایان هاتۆته پیش.
 ئهوان ههمووکات جهختیان لهسه
 ئهو راستیه کردۆتهوه که خوازیاری
 ئێرانیکی ئازاد و ئاوهدان و بهدوور
 له شهڕ و کێشهن، و ههمووکات
 دووپاتیان کردۆتهوه که له نیوان
 سۆز و وهفاداری و خۆشهویستی بۆ
 ئێران و ئیسراییل وهک دوو ولات که
 باب و باپیرانیان بۆیان جینگای ریز
 و حورمهتی زۆره، هیچ ناکۆکی و
 دژایهتییهک نابینن.

سهراچاوه : رادیۆ فهردا

و ههروهها لهگهڵ گلهیی و گازهندهی توندی راگهیانندهکانی کۆماری ئیسلامی و قسه و
 تۆمهتی وهک سیخوڕیش بهرهوهربوو بووه بهلام ههروا درێژه به کارهکهی دهات.

رێبهرازی ئیسراییل له دهیان سال لهمهوبهر و لهسهردهمی بن گۆریۆنهوه لهسهر ئهو
 بڕوایه بوونه که کوردهکان وهک باقی نهتهوهکانی ناوچه دهتوانن هاوپهیمانیان باش بۆ
 ئیسراییل بن.

له کۆتاییهکانی دهیهی شهست و نیوان ههفتاکاندا مهلامستهفا بارزانی رێبهری کوردهکانی
 عێراق له شوڕشهکهی لهبهرامبهر حکومهتی ئهوکاتی عێراق له بهشیکی بچوک له
 یارمهتییهکانی سهربازی ئیسراییل که لهلایه ئێرانوه بۆی دهنیردرا که لکی وهرگرت، بهلام
 چهند سال دواتر کاتی که پهیمانیک نیوان شای ئێران و سهدام حوسین بهسرا، لهسه
 داوای حکومهتی ئێران ههموو پێوهندییهکانی ئیسراییل لهگهڵ کوردهکاندا لهناکا و پچرا.
 چۆنییهتی ئهم رووداوه و شوڕشهی باسه که له لایه "ئیلیعیزر گیزی" نوینهری ئهوکاتی
 مووساد له کتیبیکدا به ناوی "انا کوردی" (من کوردم) و له دهیهی نهوهدی زاینی له
 ئیسراییل بلابوووه به خهم و پهژارهیهکی زۆرهوه باس کراوه و نووسهری ئهم کتیبه

له ده پیهی ۶۰ عدا نازادیه کان

له سیدار هدران

فهرزانه عهلی

په لاماره کانی کۆماری ئیسلامی به لّام ئه مجاره یان ئه وزیندانیه سیاسیه کرانه ئامانج که لایه نگرانی پارتیه کوردیهی کان و نه یارانی کۆماری ئیسلامی بوون و به درنده ترین شیوه له سیداره دران.

له سیداره دانی زیندانیانی سیاسی له هاوینی سالی (۱۳۶۷)ی هه تاویدا راستیه کی حاشا هه لنه گر بوو که کۆماری ئیسلامی ئیران به درنده ترین شیواز هه موو ئه و زیندانیانه کی که به شیوه یه ک له شیوه کان ئه ندام یاخود لایه نگرانی حزب یان ریخراویکی نه یاری کۆماری ئیسلامی بوون له سیداره دان و به پیی ئه و ئامارانه کی که له سه رچاوه جۆراوجۆره کانه وه خراونه ته روو قوربانیانی ئه و کاره ساته دژه مرۆیه کی کۆماری ئیسلامی له نیوان (۲۵۰۰ که س بۆ ۵۰۰۰ که س) مه زنده ده کړیت، زۆریه کی ئه و که سانه کی که له سیداره ش دران به ندرکراوانی زیندانه کانی تارانی پایته خت بوون. لیره دا ئاماژه به ناوی کۆمه لیک له قوربانیانی ئه و کاره ساته ده کړیت که هه مو یان کورد بوون و له وتاوانه دژه مرۆیه کی کۆماری ئیسلامیدا شه هیدبوون. ئه م ناوانه له کتیبی سیمیناری نیوده وه له تی ستۆکۆلم چاپ و بلاو کراوه ته وه. (حه سه ن ئاخه ر خوب، کۆمه له - موختار ئاویته نگ، کۆمه له - حه سه ن ئیبراهیمی خه لکی شاری مه هاباد - خالید ئیبراهیمی، حیزبی دیموکرات و خه لکی شاری سنه - مسته فا ئیبراهیمی، حیزبی دیموکرات خه لکی شاری ورمی - ره حیم ئیبراهیمیان، حیزبی دیموکرات و خه لکی شاری ورمی - محمه د ئه حمه دنژاد، حیزبی دیموکرات و خه لکی شاری سه قز - جه میل یان (ئارام) ئه حمه دی، کۆمه له - ره ئووف ئه حمه دی، حیزبی دیموکرات و خه لکی شاری سنه - میرزا ئه حمه دی، حیزبی دیموکرات

هه رچه نده به دریزیایی میژوو ده سه لاتی کۆماری ئیسلامی که هه رده م دژی نازادی کۆمه ل و نه ته وه کانی ئیران بووه و به کرده وه نامرۆیه کانی به رامبه ر به گه لانی ئیران هه میشه چه کوشیکی ئاماده بووه بۆ پاکتاو کردنی نازادی، به لّام ئیراده کی خه لک به تاییه ت گه لی کورد زۆر به رزتریوو له وه کی که به م هه ره شان به بروخیت و ته سلیمی ئامانجه شومه کانی کۆماری ئیسلامی بیت، سالیادی (کۆمه لکۆژی) زیندانیانی سیاسی ئیران له (۶۰) هکاندا نازاره کانی رۆژه لاتی کوردستان وه بییر ده هینیته وه که له سه ره تاکانی ده سه لاتی کۆماری ئیسلامی کۆمه لکۆژی کورده کانی ده ستپیکرد و تاوانه دژه مرۆیه کانی سنه و گوندی قارنای گرتوه وه (هیزه هیرشبه ر و چه کداره کانی کۆماری ئیسلامی به سه ره رشتی حاجی مه عبودی و مراد قه ناری له ریگایاندا بۆ گوندی قارنی که پینج کیلومه تر له شاری نه غه ده و دوره و یه کیکه له شماره کانی کوردستانی رۆژه لاتی، ئه و هیزانه به درنده ترین شیوه هه ر که سیک که کورد بوایه، به پییر و گه نج و منداله وه ده کوشت. تا ئه و کاته کی که گه شتنه ناو گونده که و له ماوه کی ۳ کاتژمیردا هه موو خه لکی ئه و گونده یان قه تل و عام کرد و ئه وه ش شتیکی چاوه روان نه کراو بوو که له ده یه کی ۶۰ ییشدا هه مان سیناریۆ و تاوان له لایه ن ده سه لاتدارانی کۆماری ئیسلامیه وه به رامبه ر به گه لانی دیکه ش دوباره بیته وه که له و تاوانه دژه مرۆیه دا دیسانه وه کورد بوو به ئامانجی

کۆماری ئیسلامی چەند ھەزار کەس بوونەتە قوربانی، بەلام سەرچاوە جۆراوجۆرەکان باس لە ئاماریک دەکات کە لانی کەم (۱۲۰۰۰) کەس لە سیدارە دراوێ و ریکخراوی لیبوردنی نیۆنەتەوهیی باس لە (۲۵۰۰) کەس دەکات کە لە سیدارە درابیتن و لیستی ناوەکانیش ئاماژە بە (۵۰۰۰) کەس دەکات.

یەکیک لەوانە خانمی عیفتە ماھباز چالاکى بواری مافی مرۆف کە لەدەیهی ۱۹۶۰ دا ۷ سالی تەمەنی لە زینداندا بەسەر بردبوو و دووکەسى نزیکى خۆى (ھاوسەرەکەى عەلیرەزا ئەسکەندەرى و براکەى عەلى ماھباز) ی لەو کارەساتە لەدەستداوە و خۆى بەھاوکارى ریکخراوەکانى مافی مرۆف، لەناو و دەرەوهى ولات توانی رزگارى بێت، بەم شێوەیە باس لە تاوانەکانى کۆماری ئیسلامی دەکات کە لەدەیهی ۱۹۶۰ بەرامبەر بە زیندانى سیاسى کراوە و دەلیت "ئەو حوکمانە ھەمووی ناعادلانە و ناحق دەرکراوون، لەبەر ئەوەى کۆمەلێک کچی منداڵ کە تەنیا لە خۆپیشاندانەکان یان لەکاتى بلاوکردنەوهى بلاوکراوەکانى ریکخراوەکان و حیزبەکاندا دەستبەسەر و زیندانى کراوون و تەنانهت چالاکى چەکداریشیان نەکردبوو و دواى تێپەراندى ۷ سال زیندانى حوکمى سیدارەیان بۆ دەرچوو، ئەوانەى کە ئەو سالە لە سیدارەدران لەسەر بیروپرای جیاوازی سیاسى بوو کە لە سیدارەدران، بەلام ئاغای لاریجانی لە ریکخراوی نەتەوه یەکگرتووکان باسى لەوه کرد کە لە ئێران زیندانى سیاسیمان نیە و لە ئێران زیندانى سیاسى لە سیدارە نادرین."

خەلکی شاری ورمی - ئیسماعیل ئەرشەد، حیزبی دیموکرات و خەلکی شاری سنە - جەمال ئەسکەندەرى، کۆمەلە - حیکمەت ئیسماعیلی، کۆمەلە - حەمزە ئەلماسی، حیزبی دیموکرات خەلکی شاری ورمی - کەمال ئەلیاسی، کۆمەلە - خالد بابایی، حیزبی دیموکرات - سەید خالد بولغاری، حیزبی دیموکرات خەلکی شاری ورمی و سەدان کەسى تر) کە دواتر لە گۆرێکی بەکۆمەل و بێ ناوونیشاندا لە گۆرستانی خاوەران شاردرانەوه .

شیوازی دادگایی کردنی زیندانى سیاسى و سەپاندنی حوکمى ئێدەم بەسەریاندا کە لە مانگی گەلاوێژى ئەوسالەدا روویدا ئەویش بە فەرمانى "روحولاً خومەینى" بوو کە لیژنەیهکی پێک هینا بوو لە نوێنەرى وەزیری ئیتلاعات و پارێزەرێکی شەرى و دادوهرێک کە سەرۆکی لیژنەکە (حوسەین علی نەیهى) بوو، لەهەفتەیهکدا دووجار بە هیلکۆپتەر سەردانى زیندانەکانى (ئێوین و گەوهەر دەشتیان) دەکرد. ئەم گرۆپە (لیژنەیه) یان ناوێکى (کۆمیسىۆنى مەرگ) یان (لیژنەى مەرگ). روژی شەممە ۸ى گەلاوێژ، ئەم لیژنەیه بە سەرپەرشتى (حوسەینعلی نەیهى) لە بینای دادگای زیندانى (گەوهەر دەشت) دەستبەکاربوون، بەپێ ئەو راپۆرت و زانیاریانە کە لەسەر ئەو تاوانە دژە مرۆییه بلاوکراوەتەوه سەرەتاییتى پرسیار کە لەو زیندانى کراوە ئەوانە بوو: ئایا ئامادەیت یەکیک لە نەیارانى کۆماری ئیسلامى بەدەستى خۆت لە سیدارە بدەیت؟ یان ئایا لەچاوپێکەوتنى تەلەفزیۆنیدا بەشداری دەکەیت و نەیارانى کۆماری ئیسلامى تۆمەتبار بکەیت؟ یاخود ئایا ئامادەیت مەیدانەکانى مین پاک بکەیتەوه بۆ سەربازەکانى ئیسلام؟ و ئەگەر ولامى نەرینى بە ھەركام لەم پرسیارانە بدرایەتەوه حوکمەکەیان لە سیدارەدان بوو.

دیارە ئیستاش ئاماریکی راستمان لە بەردەستدا نییه کە بزانییت لەو تاوانە دژە مرۆییهى

فەلسەفەى ئەخلاق

چنور مەحمودى

لېرەدا تيۆريزه كىردنى فەلسەفەى ئەخلاق و مەيدانى ئەخلاق ئەپواتە نيو بارودۇخى كۆمەلآيه تى و ئابورى و دەروونىيانەوه كه تياياندا فەزىلەتە ئەخلاقىه كان دەچنە ناو بوون و رفتارى كه سه كانەوه، بهلكو شتەكان له رابردودا له كلتورى ئيمەدا جيان كىدوه.

لېرەدا باسى قەيرانى ئەخلاقى دېتە ئاراه. ئىستا باسى دوو ھۆكارى گرینگ دەكەين، له سەردەمىكى تايبەتدا بوارى يا خود مەيدانى فىقەى به شىۋەيهكى تايبەت زال بوو. جەخت لەسەر ئەو بىرۆكه يە بوو كه موسلمان كه سىكه رفتاره كانى به گویرهى فىقەى بېت، واتە هاوتا بووه له گەل ئەمر و نه هينيه كانى فىقەيدا. ئەگەر به شىۋەيهكى گشتى له مەسەله كه بروانين ئەو به هيزى فىقەى بۆتە ھۆى لاواز بوونى ئەخلاق. ئەمە تەنھا له بوارى كىدەوهدا رووى نەدا، بهلكو له بوارى تيورىشدا روويدا. تەننەت بىرپارهكان و بىرۆكه كانيان له چوارچىۋەى فىقەدا

فەلسەفەى ئەخلاق، يان مەيدانى ئەخلاقى `mete_field`، واتە فەلسەفەى مەيدانى ئەخلاق له كاتىكدا مەيدانى ئەخلاق يەكەمىن مەيدانىكى رېكراوه كه پاستەوخۆ پەيوەندى به كىدارو جىهانى دەرەكى و رفتارى مرۆفەكانەوه هەيه. له مەيدانى ئەخلاقدا، ھەول دراوه بنەما تايبەتتەيهكان دابىرئەت و بەشئوہيهكى تايبەتتەيش له خۆيهوه "self" دەست پىكەيت. واتە من خودىكە و ئەوى دىكەمان "other" هەيه. سەرجهم بابەت يا خود كارى مەيدانى ئەخلاق بىرئەتە له پاكزىدەنەوهى خۆ لەوهى دىكە، واتە سىپىنەوهى ئەوى دىكە و ئەمە مانايى ئەوهيه كه ھەموو كىدەوه ناشايستەكان سەر به ئەوى دىكەن و ھەمان پىكەتە و بونىادى مرۆفەى ئيمەيان نىيە، واتە له بونىاددا له ئيمە جياوازن. تەننەت ئەگەر بىنە ناوبوونمانەوه پىويستە دەريانپەرىنين و له خۆماندا بىناسىپىنەوه بەلام فەزىلەتەكان "virtue" ھەمان بونىاد و پىكەتەى ئيمەيان هەيه. كاتىكش دېتە ناو بوونمانەوه وامان لى دەكەن زياتر خۆمان بىن.

ئەمەيه چۆنەتە دابەشكىردنى رفتارى خەلك بۆ چاكە و خراپە و بەھاكانىش لايەنى پۆزەتيف ديوى نىگەتيفيان هەيه. به ها نىگەتيفەكان بىرئەتە له ئەوانى دىگە و بەھا پۆزە تيفەكان بىرئەتە له خودەكان.

ئەخلاق زۆر گرینگە، سەرەپاى ئەم ھەموو شتو مەرە دور و دريژ و ھەندىك جار زۆرگرىنگە و گەورەيه كه ھەمان بايەخدان بەم چەمكە له لايەن مرۆفەوه زۆر گرینگ دەكات. عەبدوولكەرىم سىروش دەلئ: بۆچى ئيمە ئىرانى يا خود بلين ئيمەى موسلمان ئەوئەندە له ئەخلاقى راستەقىنە دابراوين؟

درو ئەخلاقىه، كه له ناو فەرھەنگى ئىستەى كۆمارى ئىسلامى ئىران درۆ كىردن و قسەى ناشىرىن بەرامبەر كەسانى دىكە و سوكايتەى كىردن به خەلكى دىكە وابىتت رىساكانى فىقەى ئىسلام گرىنگترن له رىسا ئەخلاقىهكان يا خود له ياسايى ئەم رىژىمەدا، موسلمانىك ھەرگىز نويزەكانى نافەوتىنئەت بەلام ناتوانئەت كونترولئى زمانى و درۆهكانى و قسە نابەجىكانى و سوكايتەى كىردنەكان بكات، به بئ ئەوهى ھەست به پەشىمانى بكات. لەم رىژىمەدا ئەوئەندە كه به دلسۆزى و پىرۆزىيەوه پايبەندن، كاتىك مافەكانى كەسانى دىكە دېتە ئاراه، دەيانخەنە پشتچا و دەيانخەنە ژىر پى. لېرەدا تەنیا ھۆكار ئەخلاق نىيە.

به کار بردووه. هیچ کات بیروکه کان تا ناستیکی زور گه وره له چوارچیوهی نه خلاقدا گه شه یان پی نه دراوه ته، هه رچه نده له بواری فیهدا مه و دایه کی ساده و بی توانایی فیکری هه بووه، به لام بیرکردنه له بواری نه خلاقدا ته نانه ت نه یوانیوه شان به شانی نه بیرکردنه وه ساکاری فیهی هه نگاو بنیت و نه م لوازی و په کخستنه ی نه خلاق کاره سات بار بوو ...

ره خنه ی نه خلاق له فه لسه فه ی نه خلاق:

ره خنه ی نه خلاق ی زور به ی شته کان به نایین و فیهی و بابه ته کانی دیکه وه پیوه ندی ده دات، بیگومان بواری فیهی ده بیت له زور گوشه ی جیاوازه وه ره خنه بگریت، یه کیک له گرینگترین نه گوشانه گوشه ی نه خلاقه .

بۆ نمونه، پرسى مافه کانی مروف "Human rights" له فیهی ئیسلامی حکومداندنا به تاییه ریزی می کوماری ئیسلامی ئیران، زور زور لوازه، نه م پرسه ره هه ندیکی بی نه خلاقى جیدیه که که موکورتیه کی زوری هه یه. یه کیک له خرابترین و مه تر سیدارترین که موکورتیه کانی سیستمه سته مکاره کان بریتیه له دواکه وتنی نه خلاق، نه خلاق له ژیر ده ستی سیستمه سته مکاریه کاندنا گه شه ناکات و ده خنکیت. زورینه ی خه لک باوره ریان وایه سیستمی سته مکاری خراپه چونکه ده یان چه وسینیتته وه. بیگومان نه مه یه کیکه له خراپه کانی سیستمه سته مکاریه کان، به لام له مه ش گرینگتر، سته مکاریه "tyvanny" که زور خراپه، چونکه نه خلاق ده چه وسینیتته وه. به و واتایه که نه خلاق هه لده وه شینیتته وه و له نیوی ده بات، هیره میک له به رچاو بگرن، خه لک بناغه ی هیره مه که پیکده هینن، فرمانره واکانیش لوتکه ی هیره مه که. له بهر نه وه سیستمه سته مکاریه ی هیچ ریسایه کی نییه بۆ پاراستنی مافی تاک، واته هه ر که س خوی نریک بکاته وه له فرمانره واکان یا خود له لوتکه ی هیره مه که، نه و که سه نریکه له چه قی ده سه لات و به هیتر و به ده سه لاتتر ده بیت، دواجا ده توانیت مافه کانی خوی به ده ست بینیت و ته نانه ت مافه کانی خوی تیپه رینیت و نه وه ش به ژیر پینانی هه موو مافه کان فه زیله ته کان و به ها کانی مروفه له پیناو نریک بوونه وه له لوتکه ی هیره مه که. به م شیوه یه خه لک ده بنه پله په یزه کانی تاکیک و نه وه ش واهه ست ده کات که هه موشتیگ له پیناو به ده ست هینانی ده سه لات و نریک بوونه وه له هه لگی رانی ده سه لات شایانی چه وساندنه وه یه .

بۆ نمونه ئیرانی ئیستا له گه ل زالیتی فیهی و سته مکاری روبه رووه که نه خلاق بوونی تیدا نییه، هیچ کات بیروکه کان تا ناستیکی زور گه وره له چوارچیوهی نه خلاقدا گه شه یان پینه دراوه، و هه روا که ده زانین کوماری ئیسلامی وه ک نمونه

زالیتی فیهی سته مکاریه که حکومت ده کا به سه ر خه لکی ئیراندا و له کومه لگایه کدا که فیهی کی به هیتر دروست بیت و له گه ل سته مکاریه کی به هیتر تیکه ل بیت و واته له کومه لگایه کدا سته مکاری سیاسی بناغه له سه ر فیهی دابنیت و فیهی له شیوازیکی سته مکاریه یاندا رابه نیریت، نه خلاق دوو قات ده گوشریت و فه سادی تیدا روو ده دا.

ره خنه ی نه خلاقى:

نه گه ر که سینک بلیت ره خنه کردن میتودیکه هه له یه، له بهر نه وه ی ره خنه خوی له خویدا میتود نییه، ره خنه میتودی هه یه. واته ره خنه ده بیت له سه ر بنه مای میتودیک جیبه جی بگریت. واته بریتیه له کار کردن له پیگه یه کی دیاری کراودا و پرچه ک بوون به بیروکه کان و چه مکه کان و بریاره کان (حکم) و پاشان جیبه جی کردنی نه م بیروکه و چه مکه و بریارانه به سه ر نه و ماده دا که ره خنه ده کرایت. نه وکاته بریاریکی پته و ده کری ده برکرایت. بیگومان ره خنه جار جار به کار ده هیتریت بۆ ئاشکرا کردنی دژایه تی ناوخوییه کانی سیستمه میک و هه ندیک جاریش هه لوه شانده وه و پارچه پارچه کردنی سیستمه میک، بۆ نمونه نه گه ر پرسیار بکه ین که ئایا سیستمه کی فرمانره وایی (فرمانره وایی کردن له لایه ن فیهی وه) به دکرداری تاییه تی به ره م دینیت یا خود نا؟ نه مه ره خنه گرنتیکی نه خلاقى سیستمی سیاسیه. نه گه ر ئیمه توانیمان له ریگای زانستی نه خلاق و کومه لناسی و هوکار و ده ره نجامه کومه لایه تیه کان پیشان به دین که سیستمی وه لایی به مه به سه ته وه بیت، یا خود بی مه به ست، ره زیله ت یا خود فه زیله تی تاییه تی خوی به ره م بینیت، له کومه لگادا ئاوا ره خنه گرنتیکی نه خلاقى سیاسیمان له ولاته که ماندا دروست کردووه، هه مان شتیش ده توانریت بگوتریت له سه ر ره خنه گرنتیکی نه خلاقى سته مکاری، هه روه ها ره خنه گرنتیکی نه خلاقى دیموکراسیش . بۆ نمونه خه لکی ئیران ره خنه له سه ر ده سه لاتی کوماری ئیسلامی ئیران ده گرن که ته رکیز کردنیکى به هیتر له سه ر هیتر ده ولت دیننه کایه وه. شیوازی جیاوازی ره فتار و نه خلاق هه یه. هه موو کومه لگایه ک شیوازی ره فتاری تاییه تی خوی هه یه. له کومه لگایه کی مه ده نیشدا نمونه یی ره فتاری نه شیاو و ناهه خلاقى ده بینین. هیندیک شت وه ک سته مکاری هه یه که ئیمه به ناهه خلاقى ده زانین، به دلنیا ییه وه ناهه خلاقیه، چونکه به شیوه یه کی گواستراوی ده بیتته هوی دروست بوونی نادا دیه ره وری، واته نه م شتانه لای ئیمه هیچ نین جگه له ناهه خلاقیه ت و ره فتار سه قه تی. سه رچاوه: وته کانی عه بدولکریم سه رووش - نه خلاق وره خنه ی نه خلاقى

خوینەرانی بەریزی گۆفاری ژنان! خاتوو ھێرۆ جەلیدیانی، سەرنووسەری گۆفاری ژنان و ئەندامی بەرپۆلەبەریی یەکیەتی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئێران، ماوەیەک لەمەوبەر بۆ ولاتی ئامریکا سەفەریکی ھەبوو کە لەم سەفەردا چەندین چاوپێکەوتن و چالاکى گرینگیان بەرپۆلەبرد. خاتوو جەلیدیانی لە پێوەندی لەگەڵ ئەو چالاکیانە و چاوپێکەوتنانەدا بۆ گۆفاری ژنان دەدوێ. سەرنجتان بۆ ئەم وتووێژە رادەکێشین:

ھەشپەیشین: کەنێرە مێتسەر

پیاو یان ژن. ژنیش وەک پیاو دەتوانێ بۆ سەرۆک کۆماری خۆی کانیدی بکا و بۆ ھەموو پۆستەکانی دیکەش بە ھەمان شێوە. ئێمە دەبێ ئەوە قبول بکەین کە ژنان لە ئامریکا رێگایەکی دژواریان لە پشت سەر داناوو ھەتا ئیستا بوو کە توانیویانە ئەو مافانە بسەپین. ژنان بەراستی لە ئامریکا نیشانیان داو کە دەتوانن شان بە شانی پیاوان کار بکەن.

- تا ئەو جێگەى لە نێزیکەره بینووتانە، پێگەى ژنان لە رووى سەرەخۆی ئابورییەره لە ولاتی ئامریکا چۆن ھەلەسەنگین؟

- دیسان دەتوانم ئەوە بڵێم کە لە بواری ئابوریدا بە پێی کار، ھەرچەند کار و توانایی ھەبێ ئەوەندە لە بواری ئابوریدا پیش دەکەوی، چونکە ولاتیکی سەرمایەدارییە و لە کاردا رقابەت زۆر، ئەگەر ژنان زیرەک نەبن لە بواری ئابوری و کاردا وەدوا دەکەون و ئەو جێگە و پێگەى کە ھەیانە لە دەستی دەدەن چونکە لەوێ وەک مرۆف چاوی لە ژن دەکرێ.

- کارو چالاکى ژنانى ئامریکا لە ئاست کۆمەلگای جیھانى چۆن ھەلەسەنگین؟

- ئەگەر ژنانی ئامریکا لەگەڵ ژنانی ولاتانی دیکەى جیھان بەراورد بکەین پێشکەوتنیکی باشیان بە دەست ھێناو، چونکە لە ھەموو میلیلیتیکی تێدا بە ئەو میلیلیتەکانە ھێندیک فەرھەنگی خۆیان ھێناو، ئامریکا کە لەو فەرھەنگانە باشتترینەکان وەرەگیرێ کە ھەم بە قازانجی ئامریکا و ھەم بە قازانجی ژنان تەواو دەبێ. ھەر ئەوەش بۆتە ھۆی ئەوەی کە ئامریکا ھەمیشە قسەى ئەوەڵ دەکا. ژنان لە ولاتانی ئورپایی توانیویانە بە مافی خۆیان بگەن لەوانە یە ئیمتیازی زیاتریشیان درابێتی، بەلام لەگەڵ ئەوەشدا

- لە ولاتی ئامریکا ژنان تا چ رادەیک بە مافەکانى خۆیان ئاشنان و لە بەدەستپێنانى ئەو مافانە تا چ رادەیک سەرکەوتوو بوونە؟

- پێشەکی پێویستە ئیشارەیک بە ئامریکا بکەین کە ولاتیکی گەورەیکە و لە نەزەر جوگرافیا و ئاو و ھەواو جیاوازی ھەیە. ئامریکا لە نەزەر قەومی و نژادیەو زۆر قەومی جۆراوجۆری لە خۆ دەگریتەو و لە ۵۱ ویلايەت پیکھاتوو کە ھەر ویلايەتیک کارو باری خۆی بە شێوەیکە تاییەت بە خۆی بەرپۆلە دەبات. من بە پێی ئەوەی کە لە دوو ویلايەت بووم دەتوانم قسە بکەم.

بە پێی ئەو زانیاریانەى کە من ئەو ماوەیکە لەوێ بووم ھەستم پیکرد کە ژن و پیاو لە قانون و یاسادا وەک یەکن، جیاوازی لە نیوان ژن و پیاو دا نیە. بەلام لە کۆمەلگاکەدا چونکە میلیلیتی جۆراوجۆری تێدا بە ھەر میلیلیتیک دەیکەوێ لە بنەمالەکیدە بە فەرھەنگی خۆی ھەلسوکەوت بکات، ئەویش دەبیتە ھۆی ئەوەی کە دوو فەرھەنگی پیک بێ، بەتاییەتی لە نیو مندالەکاندا، چونکە سیستمی ئاموزش و فیکراری بەشپۆلەیکە دروست لەگەڵیان رەفتار دەکا بەلام لە نیو بنەمالەدا بە شپۆلەیکە دیکەیکە.

- لە یاسای بنەپەتی ئامریکا دا ژنان چ پێگە و مافیکیان بۆ دەستەبەر کراو؟

- لە ھەموو یاسایەک بەرخورداری ھیچ جیاوازی نیە کە ئەو

له قانون بکا به پئی تاوانه که ی سزا ده درئ، هرچه ند ئامارهم پئدا که ژن وهک مرؤف چاوی لئ ده کرئ، نهک وهک ره گهزی جیاواز. به لآم به داخه وه له ئیراندا یاسای بنه رته تی به دژی ژنه، یا به پیچه وانه وه هر قانونه که به دژی ژن ده وه ستیته وه. ههتا کاتیک ئه وه هه بی چۆن کۆمه لگا به ئینینه سه ر ئه و باوه رهی که ژن و پیاو وهک یهک چاویان لئ بکرئ. به تایبه تی له کوردستاندا که پرسه نه ته وایه تی هه یه، به و شیوه یه که داخوای ئیمه یه ناتوانین کاری تئدا بکه ین. دوور نه چین هر ئه و کاره ساته ی بۆ کچانی بۆکان روویدا، هر ئه وه یه کتیک له تاوانه کانه که به رامبه ر ژنی کورد ره و ده بینرئ. که وایه جیاوازیه کی زۆر له نیوان ئیمه و ژنانی ئامریکادا هه یه. قسه زۆره به لآم نامه وئ خویننه ران ماندوو بکه م، ده بی کاری بۆ بکرئ.

- یه کیه تی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئیران له ولاتی ئامریکا تا چهنده توانیویه تی خۆی نزیک بکاته وه له ریکخواه ئیره ته وه بیه کانی مافی مرؤف و ژنان و ئه وان ئاشنا بکات له گه ل بارودۆخی ژنانی کورد؟

- تا ئیستا کۆمیته ی یه کیه تی ژنان له ولاتی ئامریکادا پیک نه هاتبوو، به خۆشییه وه له به هاری ئه مسالدا کۆمیته ی یه کیه تی ژنان له ئامریکا دامه زرا، پیموایه یه که م کۆمیته ی ژنانی کورده له رۆژه لآت و باکور و باشور و رۆژئاوا. هیوامان ئه وه یه که له داها توودا ئه و کۆمیته یه جیگه و پینگه ی خۆی له ویلایه ته یه کگرتوو ه کانی ئامریکا بکاته وه.

- له کورتاییدا چ په یامپکتان مه یه بۆ ژنانی ئیران به گشتی و کوردستان به تایبه تی؟

- هیوادارم ژنانی ئیمه ش رۆژتیک وهک ژنانی ئامریکا ببه خاوه ن ماف و ئازادیه کانی خۆیان و ریزیان لئ بگیرئ. زۆر سوپاستان ده که م بۆ ئه و ده رفه ته ی که بۆ منتان ره خساند که ئه زموونی خۆم له و سه فه ره دا بخمه به ر دیدی خویننه رانی گۆفاری ژنان.

هیشتا ماوه که به رابه ریه کی ته واه له نیوان ژن و پیاودا هه بی.

- ژنانی کوردی دانیشتووی ولاتی ئامریکا تا چ راده یهک توانیویه خۆیان له گه ل بارودۆخی ئه و ولاته که تئیدان بگونجینن؟

- ده مه وئ ئیشاره یهک به ژنانی کورد بکه م که ده چنه ئامریکا، کاتیک ژنیک یا بنه ماله یهک پئ له خاکی ئامریکا ده نئ، ده بی قانون و یاسا کانی ئه و ولاته ره چاو بکات، زمان سه ره کیتیرین پئگایه بۆ خۆپینگه یاندن له ئامریکا و دوا ی ئه وان هه رانه نده گی، چونکه به پئی ئه وه که ولاتیکی پان و به رینه زۆر پئویسته ئه و دو شته بزانی، ده نا ژیان کردن له ولاتیکی وه کو ئامریکا زۆر سه خت ده بی. به خۆشیه وه ژنانی کورد له ئامریکا توانیویه خۆیان له گه ل بارودۆخی ئه وئ بگونجینن و ژنانی سه ره که وتوو ی کوردیشمان زۆرن که توانیویه هه م خۆیان پئبگه یه نن و هه میش خزمه ت بکه ن به نه ته وه که یان. نمونه وهک سووره یا فه لاح و ژنانی دیکه که توانیویه له پۆسته کانی گرینگی ئامریکادا جیی خۆیان بکه نه وه. جیگه ی خۆیه تی ده ست خۆشیان پئ بکوئری. ژنانی دیکه شمان هه یه به پئی ئاستی خویننه واریان توانیویه له ناو ده ره وه ی مآل جیگه و پینگه ی خۆیان بکه نه وه.

- جه نابتان که سه ردانی ولاتی ئامریکاتان کردوو له نزیکه وه شاهیدی ژیان و بارودۆخی هه نوکه ی ئه وئ هه ن، ئه گه ر بتانه ویت هه لسه نگاندنیک بکه ن له نیوان ژنانی ئیران و به تایبه تی ژنانی کورد له گه ل ژنانی ولاتی ئامریکا، له و بواره دا چ قسه یه کتان هه یه؟

- جیاوازیان زۆره، چونکه له ئامریکا قانون و یاسا سه ره ره و هه ر که س سه رپنجی

په یامی سه ره خوښی په کیه تی زان به بونه ی کوچی دوا یی خاتوو رووناک ره عوف

سه نته ری راگه یاندن و رووناکیبری ژان (ریوان)

بنه مالهی به ریژی خوالیخو شبوو رووناک ره عوف

به ریژ کاک به ره م سالح

هه والی دلته زینی کوچی دوا یی خاتوو رووناک ره عوفمان پی گه یشته. ویرای سه ره خوښی و هاوخمی له گه ل بنه مالهی و هاوریانی له سه نته ری ریوان، هیوادارین نمونه ی ژنانیک وهک خاتوو رووناک ره عوف که بیوچان و ماندوونه ناسانه له پیناو دهسته به رکردنی هه رچی زیاتری مافه کانی ژنی کورد هه ولیان داوه، زیاتر بیت.

کوچی دوا یی خاتوو رووناک خه میکی گه وره یه بو هه موومان و خو منی به هاوخمی نیوه ی به ریژ، به تایبته بنه مالهی خوالیخو شبوو ده زانین.

په کیه تی ژانی دیموکراتی کوردستانی ئیران

به ریوه به ری گشتی

۲۰۱۲/۶/۱۴

به فهرمی ناسینی رۆژی ۱۰ی خاکه لیۆه وهک رۆژی شههیدانی کوردستان نه رکیکی نه ته وه یی و نیشتمانییه

حیسام نهحمه دی

له میژووی ههر ولات و گهل و نه ته وه یه کدا
کۆمه لیک که سایه تی قاره مان و نیودار هه لکه وتوونه
و له هه مانکاتدا کۆمه لیک رۆژیش بوونه ته هیمایه کی
میژووی و نه ته وه یی. نه ته وه ی کوردیش سه ره پای
ئه وه ی که به رده وام له لایه ن داگیرکه ر و دیکتاتۆرانه وه
هه ولئ له نیو بردن و سپینه وه ی ناسنامه ی
نه ته وایه تییان داوه به لام وهک باقی نه ته وه کانی تر
به هۆی بوونی که سانی نیشتمان په روهر و گه لیک
سه رکرده ی بلیمه ت و بویر که هه مووکات دلایان بۆ
رزگاری کوردستان و شادبوونی کورد به مافه کانیان
لینداوه، بوونه ته سوارچاکی مهیدانی خه بات و
تیکۆشان و گه لیک ده سه که وتی به نرخ و میژوویان بۆ
نه ته وه که مان تۆمار کردوه که ئه ویش به فیداکاری و
ته نانه ت به به خت کردنی گیانیان بووه. بۆیه ئه گه ر
ئاوړیک له میژووی نه ته وه که مان بدهینه وه بۆمان
ده ر ده که ویت که میژومان به خوین نه خشاوه و
له پیناو رزگاری نه ته وه که ماندا قوربانییه کی زۆر
دراوه که نا کریت له یاد و چاو پۆشی لیب کریت،
بۆ وینه کاره ساتی ئه نفال له هه له بجه و کاره ساتی
ژینۆسایدی دیرسیم و قه تل و عامی قارنێ و قه لاتان
و ده یان و سه دانی تر که هه موویان به لای ئیمه ی
کورد وه رۆژیکێ دلته زین و له بیر نه کراون .

به لام کاتیک باس له دیاری کردنی رۆژی ۱۰ی خاکه لیۆه وهک رۆژی شههیدانی
کوردستان ده که یه پتویسته ئه وه وه بیر خۆمان بینینه وه که له میژووی
نه ته وه که ماندا بۆ یه که م جار له سالێ ۱۳۲۴ یه که م حکومه تی دیموکراتیکی
کوردی له شکلی کۆماریدا که له شاری مه هاباد و به به شداری کورده کانی
ههر چورپارچه ی کوردستان و به سه رۆکایه تی پێشه وا قازی محهمه د وهک

که‌ران ئاماده‌ی هه‌ر چه‌شنه گیان فیداییه‌کن، له ئیستاشدا به پشت به‌ستن به میژووی پر له هه‌ماسه و قاره‌مانه‌تی نه‌وه‌ی پیشوو کوردستانیان وه‌ک سه‌نگه‌ریکی به‌هیز و له گیران نه‌هاتوو بۆ به‌ربه‌ره‌کانی و له راستای ده‌سته‌به‌ره‌کردنی مافی نه‌ته‌وایه‌تی پاراستوو و یادی سه‌ردارانی کورد و ده‌سکه‌وته‌کانی خه‌بات و تیکۆشانی ئه‌وان ده‌که‌نه هه‌وینی یه‌کپیزی و یه‌ک هه‌لوێستی له دژی دوژمنانی نه‌ته‌وه‌که‌مان .

ئه‌مپۆ زیاتر له هه‌رکاتیک لاوانی کورد ئاوڤ له میژووی نه‌ته‌وه‌که‌یان ئه‌ده‌نه‌وه و به پشت به‌ستن به میژوو ئیستراتیژی بۆ ئه‌وڤووی خه‌بات داده‌ریژن، بۆ ئه‌و مه‌به‌سته ده‌توانین ئاوڤیک له به‌ریوه‌چوونی چه‌ندین رێپه‌رسی تایبه‌ت به یادی ٢٠ی رێبه‌ندان سالڤۆژی دامه‌زاندنی کۆماری کوردستان له مه‌هاباد که له‌لایه‌ن لاوانی پارچه‌کانی کوردستان و به شیوه‌ی هاوبه‌ش له باشووری کوردستان به‌پێوه‌ چوون بده‌ینه‌وه که ده‌رخه‌ری ئه‌وه‌یه که لاوانی کورد له هه‌رکام له به‌شه‌کانی کوردستان خۆیان به‌خاوه‌نی ئه‌و میژوو ده‌زانن و وه‌ک رۆژیکی نه‌ته‌وه‌یی بۆ زیندوو راگرتنی ئه‌و یاده‌ خۆیان به ئه‌رکدار ده‌زانن که ده‌توانین وه‌ک زیندوو‌ترین به‌لگه‌ش ئاماژه به‌ گرتنی دووه‌مین کۆنفرانسی نه‌ته‌وه‌یی لاوانی چوارپارچه‌ی کوردستان له ٢٥/١٢/١٣٩٠ بکه‌ین که له ئه‌نجامی ریککه‌وتن له سه‌ر ٢١ خاڵ له کۆنفرانس، له‌لایه‌ن لاوانی هه‌ر چوار پاچه‌ی کوردستان رۆژی ٢٠ی رێبه‌ندان وه‌ک رۆژیکی نه‌ته‌وه‌یی په‌سند کرد که ئه‌وه‌ش ده‌توانی‌ت ده‌رخه‌ری ئه‌و راستییه بی‌ت که کۆماری کوردستان ملکی هه‌موو پارچه‌کانی کوردستان بووه و هه‌یه و به‌ فه‌رمی ناسینی رۆژی ١٠ی خاکه‌لیوه‌ش وه‌ک رۆژی شه‌هیدانی کوردستان له‌لایه‌ن کوردانی هه‌ر چوار پاچه‌ی کوردستان ئه‌رکیکی نه‌ته‌وه‌یی و نیشتمانییه .

یه‌که‌م سه‌رکۆماری کوردستان داده‌مه‌زێت که ئه‌وه‌ بوو به ده‌سکه‌وتیکی نه‌ته‌وه‌یی بۆ هه‌موو کورد به‌گشتی نه‌ک ته‌نیا بۆ پارت و لایه‌نیک، چونکه راسته‌ حیزبی دیموکرات بوو به‌ بناغه‌ی دامه‌زاندنی کۆمار و پیشه‌وا قازی محه‌مه‌دیش سه‌رۆکی "حدک ئێران" به‌لام به‌شداری کورده‌کانی پارچه‌کانی تری کوردستان له دامه‌زاندن و راگه‌یانی کۆمار سه‌لمینه‌ری ئه‌وه‌یه که "حدک ئێران" بووه به‌ مالی هه‌موو کوردیکی نیشتمانپه‌روه‌ر و کۆماریش هه‌وینی هه‌ول و تیکۆشانی و ئامانجی کۆماری ئامانجی کوردانی هه‌ر چوار پارچه‌ بوو، له هه‌مان کاتدا رووخان و له نێو بردنی کۆماری کوردستان دوا ١١مانگ له‌لایه‌ن رێژی می په‌هله‌وی و له سێداره‌دانی پیشه‌وا قازی محه‌مه‌د و هاوڤیانی له رۆژی ١٠ی خاکه‌لیوه‌دا رۆژیکی له بیر نه‌کراوه بۆ هه‌موو کوردیک و پێویسته کوردانی هه‌رچوار پارچه‌ی کوردستان خۆیان به ئه‌رکدار بزائن له‌هه‌مبه‌ر به‌رز راگرتنی ئه‌و رۆژه که هه‌وینی هه‌ول و تیکۆشان و یه‌کپیزی و یه‌ک بۆچوونی کوردانی هه‌ر چوار پارچه‌ بوو که له نێو برا .

به‌لام ئه‌وه‌ی لێره‌دا پێویسته تیشکی بخه‌ریته سه‌ر ئه‌وه‌یه که نه‌وه‌ی ئه‌مپۆی کورد هه‌تا چه‌ند سه‌باره‌ت به میژووی نه‌ته‌وه‌که‌مان ئاگاییان له چ ئاست و هه‌تا چه‌ند خۆیان له راستای زیندوو راگرتنی ده‌سکه‌وت و له هه‌مان کاتدا ریزدانان بۆ قاره‌مانه‌تی و فیداکاری و نه‌ته‌وه‌یستی رێبه‌رانی کورد به ئه‌رکدار دزانن . بۆ ئه‌و مه‌به‌سته ده‌توانم بلیم نه‌وه‌ی نوێ و به‌تایبه‌ت لاوانی کورد وه‌ک چۆن له رابردوودا سه‌لماندیان که له پیناو داکوکی کردن له مان و مه‌وجودییه‌تی نه‌ته‌وه‌که‌یان و رزگار کردنی کوردستان له ده‌ست داگیر

کیشه‌کانی ژنانی ئیران له کوێهوه سه‌رچاوه ده‌گرن

ئەوین مستەفا زاده

کۆمه‌لگای ئیমে پڕه له وینه‌ی ئەو ژنانە‌ی که تێداچوونه، ئەو بێوه‌ژنانە‌ی که بۆ به‌ده‌س هینانی بژیوی ژانیان، په‌نا بۆ هه‌ر کاریک ده‌بن. ئەو کچانە‌ی که بۆ به‌ده‌ست هینانی بژیوی ژانیان، خه‌یانه‌ت و فیلبازی و ده‌سه‌بری ده‌که‌ن. ئەو ژنانە‌ی که توانای به‌رپۆه‌بردی ژانیکی به‌ته‌نیا بیان نیه و ئاماده‌ن له‌گه‌ڵ هه‌ر پیاوک ژانی هاوسه‌ریتی پیک بێنن. ئەو ژنانە‌ی که نیوه‌ی ته‌مه‌نیان له‌ راپه‌وه‌کانی دادگا به‌ بێ ئه‌وه‌ی به‌ مافیان بگه‌ن به‌سه‌ر ده‌بن. ئەو کچه‌ لاوانه‌ی که بپۆه‌ژن بوونه و بۆ هه‌میشه‌ ریی به‌ده‌ختی ده‌گرنه‌ پێش. ئەو ژنانە‌ی که له‌ خه‌یانه‌تی هاوسه‌ره‌کانیاندا ده‌سووتین.

به‌لام له‌ هه‌موویان سه‌رنج راکیشتر په‌رچه‌کرداری خه‌لکی ئیমে‌یه‌ بۆ ئەو بابەت و مه‌سه‌لانه‌. بابەتگه‌لیک که بێشک واقعه‌تی کۆمه‌لایه‌تی کۆمه‌لگای ئیمن، له‌ ریزی چاوه‌پروانی، له‌ناو تاکسیه‌کان و ماشینه‌کان، له‌ نیوان باس و بابەتی هاوڕێیان و سایته‌کان و ویلاگه‌کان، په‌رچه‌کرداری جۆر و جۆر هه‌یه‌. هیندیك قبوولی ده‌که‌ن و هیندیكش نا، هیندیك ره‌خنه‌ی لێ ده‌گرن و هیندیكش سکالا ده‌که‌ن، و هیندیكش له‌گه‌ڵ ئەم ره‌وته‌ ده‌که‌ون. ئەوه‌ی جیگای سه‌رنجه‌ ئه‌وه‌یه‌ که هه‌یج که‌سیک به‌ شیوه‌ی موته‌لق دژی ئەو واقعه‌تانه‌ نیه، به‌لام هه‌یج که‌سیش چاوه‌ ریشه‌ی ئەو واقعه‌تانه‌ ناکات و باس له‌ ره‌گ و ریشه‌ و نه‌هینیه‌کانیان ناکات. بۆچی هیندیك له‌ ژنان و کچانی ئیمه‌ ئەو کیشانه‌یان هه‌یه‌؟ بۆچی هیندیك له‌ ژنانی ئیمه‌ داها‌توویه‌کی وایان له‌ پێشه‌؟ و بۆچی هیندیك له‌ ژنان و کچانی ئیمه‌ ترسیان له‌ رووبه‌روو بوونه‌وه‌ له‌گه‌ڵ داها‌تووه‌یه‌؟

شتیک ده‌گۆردریت. کچانیک که به‌ له‌ ده‌ست دانی باوکیان سیبه‌ری فساد و له‌ناوچوون به‌ سه‌ر ژانیان دا زال ده‌بیت، به‌لام له‌ به‌رامبه‌ردا پیاوی ئیرانی که ژنی ده‌مریت یان جیا‌ده‌بیته‌وه‌ یان کوریک که باوکی له‌ ته‌مه‌نی هه‌رزه‌کاری له‌ ده‌س ده‌دات، واقعه‌ت قسه‌یه‌کی دیکه‌ ده‌کات. بۆچی؟

کچانیک که ژیان پیک دینن و به‌خته‌وه‌رن به‌لام کاتیک که هاوسه‌ری ژانیان ده‌مریت و یان خه‌یانه‌تیان لێ ده‌کرێ هه‌موو

قسه له تاييه ته كان و ده گمه نه كان نيه، قسه له واقعيته كانی ئیستا نيه، قسه له رهگ و ریشه كانه، قسه له سهر جوری په روه رده و چهن و شیوازه كانه. قسه له سهر زور له وه پیشه هه ره ئه و کاته ی که کچه كانمان له دایک ده بن.

کاتیک به وچاوه وه کچانمان پی ده گه ینین که توانای به ریوه بردنی ژیان و بنه ماله، توانای هه ول و تیگوشان بو به رده وامی ژیانان نیه، و به دست هیئانی پاره بو بژیوه ی ژیان تاییه ت به پیاوانه!

کاتیک به و چاوه وه کچانمان پی ده گه ینین، که له رزوکترین و ناسکترین و جوانترینی ئیوه، باشتیرینی ئیوه، نه به تواناترین و به هیژترینی ئیوه!

کاتیک به و چاوه وه کچانمان پی ده گه ینین، که بویرترینی ئیوه، بیزاره کهرن!

کاتیک به و چاوه وه کچانمان پی ده گه ینین، که جوانترینی ئیوه، پر زریقه و بریقه ترین!

کاتیک له گه ل کچانمان مشقی خوراگری، نازادی و بویری ناکه ین!

کاتیک کچانمان له توانای به ریوه بردنی ژیان به تهنیایی

ده ترسینین!

کاتیک له تهنیایی ده یانترسینین!

کاتیک کچانمان له چونه ناو کومه لگا، دیتن و هاودهنگی ده ترسینین!

کاتیک که به جیگای رووبه پرووکردنه وه یان له گه ل راستیه کانی ناو کومه لگا، دووریان ده که ین و بو خومان له به رانبه ریان راده وستین. کچانمان هه رگیز وه کوو کوران و پیاوانی ئیمه فیتر نابن که هه ول و کوشش بکه ن، فیتر نابن هیژ و دهسه لات له دهستیان دا راگرن و فیتر نابن خوراگر و کول نه دهر بن.

فیتر نابن ریسک بکه ن!

فیتر نابن به تهنیایی له کومه لگا بژین!

فیتر نابن پشتیوانی بکه ن!

فیتر نابن یارمه تی ژنانی دیکه بده ن!

فیتر نابن مافی خویان وه رگرن!

فیتر نابن ژنیکی به توانا بن!

فیتر نابن ئه وه هیژ وتوانایانه ش فیتری کچه کانیان بکه ن!

فیتر نابن هیما و سیمبول بن! هیمای مروفتیکی ته واو و کامل.

هه ستار

مه هاباد

...قه تم ئه وی پوژئی له بیر ناچئی که بایم هاته وه مائی و ئه من ده گه ل دایکم له هه ساری خه ریکی خوری شی کردنی بووین، بایم روو له دایکم گوئی: کارم پیته . شه وی دایکم پیی گوتم: خوازینیت هه یه و ئاغا داوی کردوی. ماره کردن و گوژتنه وه که م یه ک بوو، ئه و ترسه ی که هه تا ئیستاش له چونه ماله ئاغای له دل م دایه، سیبه ری خسته سه ر ته واوی هه ست و نیستم. چوو بوومه جیگایه کی یه کجار نامۆ.

مائی ئاغا هه ساریکی گه وری چوار گوژه بوو که روو له قوبله، له پوژه لاته وه بو پوژاوا بریتی بوو له مه تبه قیکی گه وری که سی تندوری تیدا بوو، که ندویه کی گه وری ئاردی، ئه نباریکی ئیرو و تۆشه ی سالی، به ره یوانیکی گه وری که مه شکه ی لی ده ژا و هه روه ها ته ویله ی ولاغان، جا به به ره وه ی ئه ویدا خانوبه ره یه ک که به ده پلیکانان ده چوو هه سه ری و بو خوی بریتی بوو له پیشخانه یه ک و دیویکی دانیشنن که خه لوه تیه کی گه وری به سه ره وه بوو که ئه وه یه کیک له و چه ندین جیگایانه بوو که وه تاغی ژورییان پی ده گوت که هی یه کیک له براکانی ئاغای بوو، له دریزه ی ویدا هه ر که م تا کورتیک جیگایه کی دیکه ی به و چه شنه بوو که یه کی دی له ماله کانی برابه ک له براکانی دیکه ی ئاغا بوو، که بات داباوه یانی پشت به قوبله ی هه ساره که، به لای پوژاوا وی ویدا هاتبا یه خوار دیواریکی گلینی کۆن بوو که بایم ده یگوت زه مانی باپییری ئاغای کیشراوه . دیسان باتداباوه یانی له پوژاوا

پا به ره و پوژه لات بریتی بوو له وشتر خان، چه ند هوئی گه وری مه پ و میگل و به رغلان، ئیسته بلی ئه سپان و.. جا ده گه یشتیه ئه و سوچه ی و باتده داوه یانی روو به قوبله که پوشتبای ده بوو به دیوی ده ری، ئه و جیگایه ی که ئیمه هه قمان نه بوو بچین و شوینی تایبته به میوانان بوو هه لبته پیاو. دالانیک ده که وته نیوان دیوی ده ری و مه تبه قیکی که تایبته به دیوی ده ری بوو، ئه و جار دیسان ده بووه دیوی ژورئی، که ئه من له و به شه دا ده ژیام، سوچه کان ویکده که وتنه وه، وه تاغی من له و ژوره دا وه تاغیکی به گله سپی سواغ کراو بوو که چه ندین تاغه ی ده خوارد و په نجه ره یه کی به سه ر هه ساریدا هه بوو. پتری پوژه کانی ژیانم بریتی بوون له کاروباری پوژانه له گه ل ژنه کانی دیکه ی ماله ئاغای که ده بی بلیم له من پا که ئاغازن بووم، هه تا کارداره کان هه چمان وچانمان نه بوو، به ستینی ئه و ماندوو بوونه بی پسانه وه یه ش، بیده نگی بوو. نۆد پوژان له هه ساری له هه یوانی دیوه چکۆله که ی خۆم داده نیشتم و ته شیم ده ریست و غه م هه لیده گرتم، مائی خۆمان هه ر له په نا مائی ئاغای له پشت دیواری ئه و هه ساره بوو، که چی نه مده توانی بچم، یادی دایکم ده کرد و توپه یی بایم وه بیر ده هاته وه

و بۆ خوشکه چكوله له بهر
 ممهكانه كه م وهخت بوو
 شیت بـم. نه مده و پرا بگريم
 ئاخر بيستبوم ئاغا به
 گريانی ژنان توره ده بـی و
 ده ترسام كه سيك بمبيني
 كه ده گريم و بۆي بگيریته وه
 و تووشی په ندان بـم.

ميوان نه ده بپاوه، كار
 ته واو نه ده بوو، زۆریش
 له نيو كۆمه لى ژنانى ماله
 ئاغاى خۆشه ويست نه بووم،
 نهك بله ی لاسار بـم، نا
 هيچكەس وهك من گوئى له
 مست نه بوو به لام ده يانگوت
 «كچه كرمانجه»

نه مده زانى چى بكم، هەر
 ئه وه ندهم ده زانى له بهر
 ئابپوى بابم ده بـی دهنگى
 نه كه م، خۆم ده خوارده وه،
 به ته نئى بووم و بيدهنگى
 و جار جارەيش مريشك و
 جوجكه و گوئلكى ساواى
 ئه و مانگايه ی به نيوى
 خۆم بوو، ده بوونه ئاوا م.

پۆژ هاتن و چون و مانگ
 تپه رين. به هۆى ئه و حال
 و وه زعه ی هه مبوو، دهنگ
 كه وته نيوى ژنان و منيش
 له وان درهنگتر له خۆم
 حالى بووم كه دووگيانم،
 ترس پـر سيبه رتر، ته وس
 وتانه ی ژنان پتر، ته نيایى
 من به ريلوتر ببوو.

جا با سه رتان نه هي شينم،
 خۆ قه رار وانیه موو به
 مووى ئه و به سه رهاته
 خامۆشه تان بۆ بگيرمه وه،
 به لئى وهك ژن ده لئین له

تاقه كورپى ئاغاى بوو، منيش
 دهسته لاتم ته نيا له دهروونم دا
 به سه رى دا هه بوو، ده نا خۆ
 نه مده توانى ته نانه ت تير به دل
 ببينم.

ده چووه هه نده ران و به شىكى
 زۆرى له ژيانى له تاران و ته وريزان
 ده گوزه را. له بيرمه جارتيكيان كه
 هاتبۆوه، عه كسيكى كيشا بوو،
 گه وره ی كردبۆوه هينای ببينم،
 دلـم نه ده هات لئى بستينم،
 ده تگوت به ده يان پتيان گوتوه،
 هه ستاو له قولينچكيكى ديوه كه

هه ليا وه سى و گوتى: ئه وه با ليره
 بـی دايه. له و ده مى پا ره فيق و
 هاوده مى پۆژ و شه وانم ئه و عه كسه
 بوو، به لام چونكه ديوه كه م تاريك
 بوو، مه جبور ده بووم بيهينم و
 له سه ر كۆشم دا ببينم و تير تئى
 فكرم، به لام نه هيلم فرميسكم
 بيته خوار، هه له بت ئيدى پاش
 ئه و هه مووه ساله نهك له بهر

تئيبينى پيشوو، به لكو له ترسى
 قه هرى خوداى! تئى ده فكريم
 «چه ند وهك بابم ده چئ، يان نا
 پتر وهك ئاغاى ده چئ، ناوه لالا
 بابمى چى و ئاغاى چى ده لئى
 يوسفى ميسرييه» ديسان تئى
 ده فكريم و بيرم له تۆ ده كرده وه،
 ده مگوت داخودا ده بـی ئه تۆ چۆن
 بـی، ده بـی چاوى تۆ جوانتر بـی
 يان ئى بابت، له باوه شم ده كردى
 و تير ئه وه نده ی كه له باوه ش
 نه كردنى باوكتم له بير بچيته وه،
 ئه خه نه يانده هيشت و ده يانگوت
 نابئ پهنگى تۆى بگريئ. ماچم

ده كردى و تۆله ی ماچ نه كردنى
 باوكيشتم ده كرده وه. ئه و ديوه
 گلينه چكوله يه كه وهك زيندان

ماوه ی ههشت نۆ سالان دا پينچ زگم كرد، كورپى هه وه لينم
 دوو پشك پيوه ی دا و خيرم لئى نه دى، ئه وى ديكه شم به
 زهردويى مرد و دوو كچه قورپه سه ره و كورپكم بۆ ما، پاش
 ئه و هه مووه ساله ته واوى دلخۆشيم ئه و كورپم بوو، پوحم له
 سه ر سه رى بوو، ده تگوت ته واوى غه مى ئه و چه ند ساله و
 ته نيایى ئه و ژوره تاريكه گلينه و شه وانى دور و دريژى بهر
 چراى نه وتى و ئه و فرميسكه ی قهت نه مده و پرا ئيزنى پئى بدهم
 به پاشكاوى بيته خوار، ليم ببوون به شتيكى زۆر لاواز و بـی
 دهسته لات كه ته نانه ت ئيدى سرنجم نه ده دانئى. گه وره ده بوو،
 هه تا گه وره تر ده بوو، پتر له من دور ده كه وته وه، به لام
 دلـم نه ده هات ئه وه ی وه روو ببينم، ده مگوت نه وهك برهنجئ.

دایکی ده کرده وه که گوتیوو: "خونم به خه سومه وه دیوه و خو
 ئەمن قه تیشم خه سوم نه دیوو، به راستی ئەو خه ونه شتیکی
 سهیره".

گه یشته وه مائی، له پرپرا له جیاتی ئەوه که بجیته ناو دیوه که ی
 خوئی ریگی گۆری و لایدا و چوو دیوه که ی بابی، بابی له سه
 ته نیشته راکشا بوو، دوا ی سلوو کردن، بی هیچ ئەولا و ئەم لایه ک
 سه باره ت به دایکی پرسیا ری لیکرد، به لام پرسیک مابوو که
 هیشتا وه لامی نه درا بووه هر بویه دیسان لئی پرسی: ئەری
 بابه دایکت چۆنی ئەمری خودای کرد؟ پیی گوت: له داوه تی را
 هاتبوینه وه، چوو مه دیوه که ی سلووکی لئ بکه م، له پیشدا پیم
 وابوو خه وی لئ که وتوو که چی دیتم نا، ئەوه عه کسه که ی منی
 له باوهش دایه و ته واو بوو، ئەری با منیش شتیکت لئ پرسم،
 چۆنه ئەوه ت هاتوو له میشکه وه؟

ولامی نه داوه و هاته ده ری، ئەوه یه که م جار بوو له ته واوی ته مه نی
 دا که بابی له باره ی دایکی خوئی دا شتیکی بووی گپرا بووه .

ههستار = فرمیسیکی که له گریانی بین ده نگه وه هه لده وه ری.

بوو یو من، به و عه کسه وه ببوه به ههشت. زور جارن به ده م ورده
 خه یالته وه خه وم لیده که وت و که وه خه بهر ده هاتم عه کسه که م له
 باوهش دا بوو. ناخ که چوزانی چه نده م ئەتو له زه نیم دا هیئا
 بهرچاو و چه نده م راژاندی و چه ندم لایه لایه بو گوتی.

مائی ناغای ساز ده بوون بچه سهر داوه تی. کورپه ناغای له
 دئییه کی دی ژنی هیئا بوو، ئەمن نه ده بوو چوو بام، منی ناغازن
 ده بوو به کاروباری ژورئ رابگه م، وه بیرم هاته وه له و بیست و
 چه ند ساله ی دا، هیچکات بو هیچ کوئیان نه بردم، چه ند جاریک
 نه بی که ئیزن درابووم بو سه ردانی بچه مه وه مائی بام، گریان له
 ئەوکم دابوو، به لام گوتم با دیسانیش هه ر نه گریم خو له باریکه وه
 ئەو یه ک دوو رۆژه وه ک جاره کانی دی که به ته نی به جئ ده مام
 به هه شتیک بوو یو من.

وه ک جاری جارن عه کسم له سهر کۆشم دانا بوو، تی دی ده فکریم،
 پتر له هه ر جاریک ئەتۆم له بهر چاوی بوو، دهستم به کاکۆلت
 دادینا و ده ملاوندییبه وه ...

ته واوی ئەو ماجه رایه له وی را دهستی پی کرد که رۆژیک له و
 سه روبه نده ی دا له پیی مائی دابوو، بیری له قسه کانی ئەوی رۆژیی

خەلاتى قالانتاين

دلسۆز يارى

نەم ئىۋارە
دئارىكى لە خۇبايى
ھانە لام و وتى ھا دەبىنى
نەم چەپكە گولە؟
نەم شىيان شانە و ئاۋىنەيە و
نەم شىيان ئىنجانەي ولاتى دلە
يار بۆى نار دووم
بۆ رۆزى خۇشەويستى
بە گوچكەمدا چرپەيىكى كرى و
بە غەمزەيى بەللاما تىپەرى بە نەسپاي
وتم مەرۆ كەمى راۋەستە
پىرۆزت بى
ديارىكى جوانت لە دەستە
منىش ھەر ۋەك تۆ دئارم !
نەم ئىۋارەيە
نامەيەكم بە شەمالا بۆ ھات
لەسەرى ئاۋا نووسرا بوو
بۆ خۇشەويستى دوورە ولات
نامەكەم نا بە دلەۋە
رام كرىدە ژوورەكەي خۆم
نامەم كرىدەۋە
لە نامەكەدا
گەلەيەكى دار گويز و چلە ريحانەيەك و
تەختە بەردىكى شىن و ويىنەيەكى بە دەست كىشراۋى تيا
بوو
لەسەرگەلا گويزەكە بە خەتىكى سوور نووسرا بوو
ھەناسەكەم خۇشم دەۋى
تەختە بەردەكەش بە ويىنەي دل
كرا بوو بە پەتيكەۋە
لە للى راستىۋە ناللى كوردستان و
للى چەپيشەۋە
سىماي كوردستانى
تيا كىشرا بوو
ئىتر دەستم دايا نامەكە

وشه به ووشه‌ی رسته‌کانم به چاوی دلم خویندوه
چوار رسته بوو
رسته‌ی یه‌کم
سلاویک و دوو شیخری دلداری
رسته‌ی دووه‌م
هه‌والی خۆر و ولاتی ناگر و خوین
رسته‌ی سییه‌م
گۆشه‌ندی شه‌مال و زریان و
رسته‌ی چوارم
هه‌مووی نه‌وینی من و نه‌و بوو
له سه‌رووی وینه‌که
زنجیره چیا‌ی زاگرۆسی
له ئاراراته‌وه وینا کر دبوو
بۆ ناگری و قه‌ندیل و بۆ قوولای ناوه‌ند و
له‌ویوه بۆ شاهۆ و دالانپه‌ر و دالاهۆ
له دالاهۆ خۆر سه‌رحه‌ل نه‌دا و
کورستان به‌په‌یوی و
بۆ نیوه‌ر و پشوو به‌گاته چوار چرا
ئیواره ژوانی دینیته‌وه ناگری و
پاشان به‌هیمنی
به‌ست له ملانی کورستان به‌بئ
له بناری چیاکان
شه‌ونم و میرگ و چیمه‌ن له ژوان دان
هه‌لۆیان سه‌ری شاخیان کر دۆته مه‌ریز
قاز و قورینگیش به‌ئاسمانه‌وه خول به‌خۆن
دیمه‌نی ولاتی خۆر و ناگر بوو
له بناری هه‌ر کیوی
دارستان و ره‌ز و باخ و چۆمیک و
چه‌ند گوندیکی خنجیلانه و
شاریکی رووناک به‌ببندری
هه‌ر له‌ویدا
کاروانی جه‌نگاوه‌رانی خۆره‌تاو
قه‌تاره‌یان به‌ستوه
سه‌ری کاروان له قه‌ندیل و کۆتای له شاهۆ و
بیری روزگاری ولاتی ته‌نیوه
له خوار وینه‌که‌شدا نووسرابوو
چاوگی ناگر هیژ و گیانمه
باوه‌ری به‌رزی کورستانمه

دامه‌زانی کۆمیتە‌ی یەکیه‌تی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئێران له ئامریکا

یەکیه‌تی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئێران به مه‌به‌ستی په‌رپێدانی زیاتر، به کار و چالاکیه‌کانی خۆی، له ولاتی ئەمریکا کۆمیتە‌یه‌ک دامه‌زراند.

له رێکه‌وتی ٢١ بانه‌مه‌ری ١٣٩١ ئەندامان و لایه‌نگرانی یەکیه‌تی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئێران له واشینگتون، به هاوکاری کۆمیتە‌ی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران له ئەمریکا کۆبوونه‌وه‌یه‌کی گشتیان پێک هینا و کۆمیتە‌یان ساخ کرده‌وه. سه‌ره‌تای کۆبوونه‌وه‌که به سه‌روودی نه‌ته‌وايه‌تی "ئه‌ی ره‌قیب" و راگرتنی خوله‌کێک بێده‌نگی بۆ گیانی پاکی شه‌هیدان ده‌ستی پێکرد.

دواتر به‌رپێژ "جه‌مال عه‌بدوڵلازاده" به‌رپرسی کۆمیتە‌ی حدک ئێران له ئەمریکا وته‌یه‌کی کورتی له‌سه‌ر رۆلی ژنانی کورد پێشکەشی کرد و داوای سه‌رکه‌وتنی بۆ کۆبوونه‌وه‌که خواست.

پاشان "هیرۆ جه‌لدیانی" ئەندامی به‌رپه‌به‌ری یەکیه‌تی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئێران له‌سه‌ر بارو‌دو‌خی ژنانی رۆژه‌لاتی نیوه‌پاست له ئیستادا دوا. هه‌روه‌ها به کورتی باسیکی له‌سه‌ر میژووی یەکیه‌تی ژنانی دیموکرات کرد و شرو‌فه‌یه‌کی کورتی له‌سه‌ر به‌رنامه و ئەساسنامه‌ی یەکیه‌تی ژنان پێشکەش کرد. پاشان به‌شداربووان په‌رسیار و بۆچوونی خۆیان هینایه‌ به‌ر باس و ولام درانه‌وه.

له به‌شی کۆتایی له هه‌لبژاردنیکی ئازاد و دیموکراتیکدا، ٣ ئەندامی ئەسلی و ٢ جێگر بۆ کۆمیتە‌ی یەکیه‌تی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئێران له ئامریکا هه‌لبژێردرا.

هه‌یه‌تی پارتی ماف و ئازادی و کۆمه‌له‌ی لاوان سه‌ردانی یەکیه‌تی ژنایان کرد

رۆژی دووشه‌مه، ٢٩ی ره‌شه‌مه‌ی ١٣٩٠، هه‌یه‌تی پارتی ماف و ئازادی و کۆمه‌له‌ی لاوان که پێک هاتبوون له به‌ریزان سیفگی، به‌رپرسی ریکخراوی ژنانی پارتی ئازادی، خاتوو سۆزدا ئەندامی به‌رپه‌به‌ری ریکخراوی ژنانی پارتی ئازادی و هه‌روه‌ها خاتوو ئاره‌زوو ئەندامی به‌رپه‌به‌ری کۆمه‌له‌ی لاوان سه‌ردانی یەکیه‌تی ژنایان کرد.

لەم سه‌ردانه‌دا پرس و به‌رهبه‌سته‌کانی ژنانی کوردستانی ئێران و کوردستانی تورکیه‌ خرابه‌ریاس و دوا‌ی تاوتۆ کردنی خه‌باتی ژنانی کورد له چوارپارچه‌ی کوردستان، به‌لێنی هاوکاری و پێوه‌ندیه‌کی به‌ریلاو و پته‌وتر له لایه‌ن هه‌ر دوو ریکخراو درایه‌وه.

شایانی باسه‌ هه‌یه‌تی میوان له لایه‌ن هه‌یه‌تی پارتی ماف و ئازادی و کۆمه‌له‌ی لاوان به‌رپه‌به‌ری ریکخراوی ژنانی پارتی ئازادی، خاتوو ئیله‌هام چایچی به‌رپرسی گشتی یەکیه‌تی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئێران به‌گه‌رمی پێشوازی کران.

به‌شداری یه‌کیه‌تی ژنان له‌کۆبوونه‌وه‌ی ریکخراوی نیونه‌ته‌وه‌ی ژینیکاال

روژی سێشه‌ممه، ریکه‌وتی ۲ی جۆزه‌ردانی ۱۳۹۱ی هه‌تاوی، هه‌یه‌تیک له‌لایه‌ن یه‌کیه‌تی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئێران له‌کۆبوونه‌وه‌ی ریکخراوی نیونه‌ته‌وه‌ی ژینیکاالدا به‌شداری کرد.

کۆبوونه‌وه‌که به‌به‌شداری چه‌ندین ریکخراوی ژنانی رۆژه‌لات ده‌ستی پیکرد. له‌ده‌سپیک کۆبوونه‌وه‌دا به‌ریژ ئائوریلی، به‌پرستی به‌شی ژنان له‌ریکخراوی نیونه‌ته‌وه‌ی ژینیکاال، بۆ به‌رچاوپروونه‌کی زیاتر، هیندیک زانیاری له‌هه‌مبه‌ر میژوو و چۆنیه‌تی کاری ئەم ریکخراوه‌یه و هه‌روه‌ها دوو به‌شی تازه دامه‌زراو، وه‌ک به‌شی مندالان و ژنان له‌م ریکخراوه‌یه پێشکه‌شی به‌شداری‌بوونی کرد. به‌شی دووه‌می کۆبوونه‌وه له‌لایه‌ن به‌ریژ ئائوریلی ته‌رخان کرا به‌ئامانجه‌کانی پیک هینانی کۆبوونه‌وه‌که. هه‌روه‌ها ئاماژه‌ی به‌چه‌ندین کاری گرینگی ئەم ریکخراوه‌یه کرد که له‌هه‌مبه‌ر پرستی ژن به‌ریوه‌ده‌چیت. هه‌ر له‌چوارچێوه‌ی کاری ژناندا، به‌ریژ ئائوریلی رایگه‌یاند که ئەم ریکخراوه‌یه به‌هيوایه په‌یماننامه‌یه‌کی ریک بخت و سئ پرستی سه‌ره‌کیی ژنان له‌م په‌یماننامه‌یه بگونجینیت، یه‌که‌م توندوتیژی جینسی، دووه‌م، که‌م کردنه‌وه‌ی هه‌لاوردنی جینسیه‌تی، سێهه‌م، خوش کردنی ریک بۆ به‌شداری ژنان له‌ناوه‌نده‌کانی بریاردا.

به‌ریژ ئائوریلی وه‌ک نوێنه‌ری ریکخراوی ژینیکاال داوای له‌هه‌موو به‌شداری‌بوانی ئەم کۆبوونه‌وه‌یه کرد که خاله‌کانی په‌یماننامه‌که به‌وردی تاوتو بکه‌ن و بیخه‌نه به‌ر باس و گفتگو.

کۆبوونه‌وه‌که ۶ کاتژمێر خایه‌ند و جیگای ئاماژه‌یه که هه‌یه‌تی ئاماده‌بوو له‌لایه‌ن یه‌کیه‌تی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئێران بریتی بوون له‌ئیلهام چاچی به‌پرستی گشتی یه‌کیه‌تی ژنان و هه‌روه‌ها هێرۆ جه‌لدیانی ئەندامی به‌ریوه‌به‌ریایه‌تی یه‌کیه‌تی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئێران.

به شدارى هه يه تى يه كيه تى ژنان (ئالمان) له كو بوونه وهى حيزب و ريكخراوه كورديه كان

له پوژى يهك شه مه ۱۰ / ۶ / ۲۰۱۲ ى زايىنى، له شارى نورنبيرگى ئالمان، كو بوونه وه يهك به به شدارى ژماره يهك له حيزب و ريكخراوه كانى باشور، پوژه لات و باكوورى كوردستان له سهر پوژهى هاوكارى كورده كان به مه به ستى هه ولدانى كورده كانى ده ره وهى ولات بو پهيدا كردنى شوينى شايانى خويان له كو مه لگاي مروفايه تيدا و ههروه ها هه ول بدن به گويره تانا و ليها توويى و وشياري نه ته وهى خويان، سه ره پاي بير و بوچوونى جياواز، تييكوشن له ريگاي ديالوگ و دوژينه وهى ميكانيزمى گونجاو، زه مينه يهكى له بار بو هاوكارى كردن بدوژنه وه، پيك هات .
كو بوونه وه كه به سه رودى ئه ي په قيب و خوله كيك بيده نكي بو گياني پاكي شه هيدانى كوردستان ده ستى پيكرد .
پروژه كه له لايه ن به پيز كاك "باسگت عه زيمي" يه كيك له به رپرساني ناوه ندى كولتورى كوردى له شارى نورنبيرگ دارژابوو .
ئامانجه كانى پروژه كه :

۱ / پاراستنى پيناسه ي نه ته وهى

۲ / په ره پيدانى زمان، كولتور و هونه رى كوردى

۳ / ناساندنى سيماي گهش و شارستانيانه ي كورد به دانىشتوانى

شاره كه و ده ورپه رى

۴ / گونجاندنى باشترى كورده كان له كو مه لگاي ئالماندا

كو بوونه وه كه به به شدارى چالاكانه ي به شداربووان و به پيشنيار و ره خنه، به يه كده نكي بپيار له سه ر باب ته كان، به رنامه و چالاكى بو يهك سالى داها توو داريزرا و ماوه ي هه شت كاتزميري خاياند و له كهش و هه وايه كى دوستانه به په زامه ندى هه موو به شدار بووان كو تايي پيهات .

لايه ن و ريكخراوه به شداربووه كان برىتى بوون له :

۱/ پارتى ديموكراتى كوردستان

۲ / ناوه ندى كوردى

۳ / حيزبى ديموكراتى كوردستانى ئيران

۴ / يه كيه تى ژنانى ديموكراتى كوردستانى ئيران

۵ / بزووتنه وهى گوپان

۶ / حيزبى ديموكراتى كوردستان

۷ / يه كيه تى نيشتمانى كوردستان

۸ / حيزبى شيوعى كوردستان

۹ / ريكخراوى كو مكار

پيوسته بگوتري كه له و دانىشتنه دا هه يه تى يه كيه تى ژنانى ديموكراتى كوردستانى ئيران پيك هاتبو له، به ريزان كه ژال نه قشبه ندى به رپرسى ژنان و سوعدا حه سه نزاده .

سەردانی کۆمیتەکانی یەکیەتی ژنان لە سەرانسەری کوردستانی عێراق

یەکیەتی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئێران بە دواى بەستنی کۆنگرەى دووھەمی خۆی، بە مەبەستی سەردان، کۆبوونەو و ساق کردنی سەرلە نوێ کۆمیتەکان لە سەرانسەری کوردستان لە رۆژی شەممە، رێکەوتی ٩ی بانه‌مەری ١٣٩١ی هەتاوی، هەتا رێکەوتی ١٨ی بانه‌مەری ١٣٩١ی هەتاوی، بە هاوکاری چەندین هەيئەت کە لە ئەندامانەى بەرێوەبەری پێک هاتبوو، سەردانی هەموو کۆمیتەکانی خۆی لە سەرانسەری کوردستان کرد.

ئەم کۆبوونەوانە کە بە هەڵمەتی بەشی تەشکیلاتی یەکیەتی ژنان و بەرپرسی ئەم بەشە، خاتوو مەحبوبە ئیبتیکارەو بەرێوەچوو، لەگەڵ پێشوازیی بەرچاوی ئەندامان و ژنانی ئەو کەمپ و شار و شارۆچکانه بەرەورووبوو. خاتوو ئیلهام چاچی، بەرپرسی یەکیەتی ژنان کە سەرپەرستی هەموو هەيئەتەکانی وەئەستۆ بوو، بە پێک هێنانی کۆبوونەوێ گشتی و باس و تاوتۆی بارودۆخی هەنووکەیی ژنانی کوردستان و جیهان، باسەکەى دەس پێکرد. سەردێری ئەو باسانە کە لە کۆبوونەوکان پێشکەش کرا بریتی بوون لە:

- کۆنگرەى دووھەمی یەکیەتی ژنان و راسپاردەکانی کۆنگرە بۆ بەرێوەبەری

- مێژووی یەکیەتی ژنان و شیۆەى کاری ئەم رێکخراوەیە

- بزوتنەوێ ژنان لە ئێران و کوردستان

- یاساکان و سیاسەتەکانی دژ بە ژن و مەروفايەتی کۆماری ئیسلامی

- بارودۆخی ئابووری ئێران

- ئەرکی ئەندامانی یەکیەتی ژنان

دواى پێشکەش کردنی باسی گشتی، بەشی دووھەمی هەموو کۆبوونەوکان تەرخان کرا بە کاری بەشی تەشکیلات کە پێک هێنانی کۆمیتە و ئەندامگیری سەرلە نوێ بوو. بە خۆشیەو هەردوو بەش لەگەڵ پێشوازیەکی یەکجار بەرچاوی ژنان بەرێوەچوو و ژنان چ وەک ئەندامی کۆمیتە و چ وەک ئەندام بوونەو لە یەکیەتی ژنان چالاکانە رۆلیان گێرا کە ئەمەش جیگای رەزامەندیەکی یەکجار زۆر بوو بۆ هەيئەتەکانی یەکیەتی ژنان.

شایانی باسە بەرێزان گۆلی ئیبراهیمی، منیرە کانی سیرانی، کەنێر مێهفەر، رووناک فەتحي، مەلێحە مەمەدی وەک هاوریانی ئەم هەيئەتانە، لە کۆبوونەوکان بەشداریان کرد.

بەريۆەبردنى سەيرانىك بۆ ئەندامانى يەكپەتسى ژنان لە كەمپى شىرەوون

كۆمىتەى يەكپەتسى ژنانى كەمپى شىرەوون لە درىژەى چالاكەكانىدا، لە پىكەوتى ۲۰۱۲/۵/۲۸ سەيرانىكى بۆ ئەندامان و دلسۆزانى ئەو كۆمىتەى پىكخست و بە گشتى زۆرىنەى ئەندامانى يەكپەتسى ژنان و لايەنگرانى ئەو كۆمىتەى لەو سەيرانەدا بەشداريان كرد . جىي ئامازەى ئەو سەيرانە لە كاتژمىر ۷ى سەر لە بەيانى دەستى پىكرد و لە كاتژمىر ۷ى ئىوارە كۆتاي پىهات . مەبەست لە پىك هيتانى ئەم سەيرانە كەلك وەرگرتن لە سرووشتى بەهارى كوردستان بوو كە بوو بە جىگاي خۆشحالى بۆ ئەندامانى كۆمىتەكە و دلسۆزانى يەكپەتسى ژنانى ديموكراتى كوردستانى ئىران .

بەريۆەبردنى كۆبوونەو يەكپەتسى نامووزشى لە كەمپى شىرەوون

لە پىكەوتى ۲۰۱۲/۶/۱۸ى زايىنى، لە سەر بانگهيشتى كۆمىتەى يەكپەتسى ژنانى ديموكراتى كوردستانى ئىران لە كەمپى شىرەوون، بەريۆ خاتوو قىيان، بەرپرسى سەنتەرى بەرەنگاربوونەو يە تووندوتىژى دژى ژنان، هەروەها خاتوو سوعاد، تويزەرى كۆمەلايەتى و بەرپرسى بەشى پۆشنبىرى و پاراستنى ئەو سەنتەرە، لەسەر خۆپاراستنى ژنان لە نەخۆشى شىرپەنجە كۆبوونەو يەكپەتسى پۆشنبىرى و هۆشياريان بۆ هەموو ژنانى كەمپى شىرەوون بەريۆە برد . جىي ئامازەى ئەو كۆبوونەو يە لە كاتژمىر ۲ى دوانيوه پۆ دەستپىكرد و كاتژمىر پىنج كۆتايى پى هات .

به‌شداری هه‌ینه‌تیکی یه‌کیه‌یتی ژنان (ئامریکا) له‌ ریۆره‌سمی سالیادی یه‌کیه‌یتی نیشتمانی

له‌ ریکه‌وتی ۲۰۱۲/۱۰/۶ ی زایینی، هه‌ینه‌تیکی یه‌کیه‌یتی ژنان سه‌ر به‌ کۆمیتهی ئامریکا، به‌ هاورپیه‌تی کۆمیتهی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران له‌ ئامریکادا، له‌ ریۆره‌سمی ۳۷ سالهی سالیادی دامه‌زرانی یه‌کیه‌یتی نیشتمانی کوردستاندا به‌شداریان کرد.

شایانی باسه‌، هه‌ینه‌تی یه‌کیه‌یتی ژنان بریتی بوون له‌ خاتوو سیران شه‌ره‌فی، به‌رپرسی کۆمیتهی یه‌کیه‌یتی ژنان له‌ ولاتی ئامریکا و هه‌روه‌ها به‌رێزان مه‌حبوبه‌ حوسینی و ئامینه‌ حه‌قپوور، ئەندامانی کۆمیتهی یه‌کیه‌یتی ژنان له‌ ولاتی ئامریکا.

به‌شداری هه‌ینه‌تی یه‌کیه‌یتی ژنان (ئامریکا) له‌ به‌رنامه‌ی شه‌باهه‌نگ

له‌ ریکه‌وتی ۲۰۱۲/۶/۱ ی زایینی، هه‌ینه‌تیکی یه‌کیه‌یتی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئێران (ئامریکا) له‌ به‌رنامه‌یه‌کی تایبه‌تی ئەنجومه‌نی فه‌ره‌ه‌نگی - هونه‌ری شه‌باهه‌نگ، که‌ ماوه‌ی ۲۳ ساله‌ له‌ پێوه‌ندی له‌گه‌ڵ ئەده‌بیات و فه‌ره‌ه‌نگی نه‌ته‌وه‌کانی ئێران لیکۆلینه‌وه‌ و به‌رنامه‌ی جۆراوجۆر ریک ده‌خات، به‌شداری کرد.

هه‌ینه‌تی یه‌کیه‌یتی ژنان له‌ لایه‌ن به‌رپرسی ئەنجومه‌ن، دوکتووور سیمین دادگه‌ر پێشوازی گه‌رمیان لێ کرا و ئاگادار کران که‌ ئەو به‌رنامه‌یه‌ له‌ ژێر ناوی (شه‌وی کوردستان) و بۆ لیکۆلینه‌وه‌ و ناساندنی فه‌ره‌ه‌نگ، ره‌گه‌ز و هونه‌ری کورده‌کانی کوردستان به‌ریۆه‌ده‌چیت.

له‌ سه‌ره‌تا‌دا به‌رنامه‌که‌ به‌ پیشکesh کردنی چه‌ندین پارچه‌ شیعر له‌ لایه‌ن چه‌ند شاعیره‌وه‌ ده‌ستی پیکرد. له‌ برکه‌ی دووه‌می به‌رنامه‌، به‌رپرسی عه‌لی جه‌وانمه‌ردی، وه‌ک رۆژنامه‌وانیکی ناسراو، راپۆرتیکی تیر و ته‌سه‌ل له‌سه‌ر ره‌گه‌ز، فه‌ره‌ه‌نگ، زمان، شیوه‌، راده‌ی حه‌شیمه‌ت، ئایین و مه‌زه‌به‌کانی جۆراوجۆری کورده‌کانی چوار ولاتی ئێران، عێراق، سووریه‌ و تورکیه‌، پیشکeshی ئاماده‌بووانی کرد.

له‌ درێژه‌ی به‌رنامه‌که‌، دیکۆمینتاریک له‌ لایه‌ن "کورد سه‌نته‌ر" له‌ بوا‌ری کورده‌کانی چوار ولاتی ئێران، عێراق، سووریه‌ و تورکیه‌ پیشکeshی به‌شداریبووان کرا.

جیگای ئاماژه‌یه‌ به‌رێزان سیران شه‌ره‌فی، به‌رپرسی کۆمیتهی یه‌کیه‌یتی ژنان له‌ ئامریکا و مه‌حبوبه‌ حوسینی، ئەندامی به‌ریۆه‌به‌ری کۆمیته‌ وه‌ک هه‌ینه‌تی یه‌کیه‌یتی ژنان له‌ ریۆره‌سمه‌دا به‌شداریان کرد.

به شدارى له ١٨هه مین سالیادی راگه یاندنی ریکخراوی گه شه پیدانی قوتابیانى کوردستان

به شدارى له ١٨هه مین سالیادی راگه یاندنی ریکخراوی گه شه پیدانی قوتابیانى کوردستان

روژی دووشه ممه، ریکه وتی ٢١ ی خاکه لیوهی ١٣٩١ ی هه تاوی
هه یئه تیکی یه کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئیران له
١٨هه مین سالیادی راگه یاندنی ریکخراوی گه شه پیدانی قوتابیانى
کوردستانیان به شداریان کرد.

هه یئه تی یه کیه تیی ژنان وێرای پیروزیایی له به ریزه لی محهمه د،
به پررسی ئەم ریکخراوه، هیوای به رده وامی و گه شه ساندنی زیاتر
بۆ به ئاوات خواستن.

شایانی باسه هه یئه تی یه کیه تیی ژنان پیک هاتبوو له خاتوو
رووناک فه تخی، ئەندامی به ریوه به ریی یه کیه تیی ژنان و هه روه ها
خاتوو شنه سالی هه یئه تی یه کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستانی
ئیران.

به شدارى له وۆرک شوپیکى ریکخراوی AMAR له سه ر بابه تى (کوئا)

روژی دووشه ممه، ریکه وتی ١١ جۆزه ردانى ١٣٩١ ی هه تاوی، له
بنکه ی حیزبى شیوعى کوردستان، وۆرک شوپیک له ژیر ناوی
سه همیه ی ئیجباری بۆ ژنان (کوئا) به ریوه چوو.

له م وۆرک شوپه دا بابته ی (کوئا) خرایه به ر باس و گفتگو و
له هه موو لایه که وه خاله به هیز و لاوازه کانی سه همیه ی ئیجباری
له نیو حیزب و ریکخراوه کان و حکومه ته وه، خرایه به ریاس.

جیگای ئاماژه یه زۆریه ی به پرسانی ریکخراوه کانی ژنان له شاری
کوویه به شدارى ئەم وۆرک شوپه بوون. له لایه ن یه کیه تیی ژنانیش،
به ریز ئیلهام چایچی به پررسی گشتی یه کیه تیی ژنانی دیموکراتی
کوردستانی ئیران له م وۆرک شوپه دا به شداربوو.

روژی سێشه ممه، ریکه وتی ٢٦ ی بانه مپری ١٣٩١ ی هه تاوی،
هه یئه تیکی له لایه ن یه کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئیران
له ئیواره کۆریکی شیعی دوکتور ئەکره م خامۆش به شداریان
کرد.

ئەم کۆره که به هه لمه ت و یارمه تیی سه نته ری گه نجانى کوویه و
له هۆلی سه نته ری گه نجان ریکخراوو، به به شداریی ده یان شاعیر
و که سایه تی، له کاتژمیر ٤٠:٣٠ ی پاش نیوه رۆ به پیشکەش کردنی
چه ندین پارچه شیعر له لایه ن دوکتور ئەکره م خامۆش ده ستی
پیکرد.

شایانی باسه هه یئه تی به شدار له م کۆره دا، له لایه ن به پررسی
گشتی یه کیه تیی ژنان، خاتوو ئیلهام چایچی سه رپه ره ستی و له
لایه ن خاتوو مه حیوبه ئیبتیکار، ئەندامی به ریوه به ریی و خاتوو
هاوناز فه رازمه ند هاوڕییه تی کرا.

به ریۆه چوونی سمیناریک له لایهن یهکیهتی ژنانی دیموکراتی کوردستانی نیران - سوئید

روژی شه ممه ریکهوتی ۵ / ۵ / ۲۰۱۲ زایینی کاتژمیر ۱۲ی نیوه رو
یهکیهتی ژنانی دیموکراتی کوردستانی نیران له ولاتی سوئید به
هاوکاری کۆمیتهی یهکیهتی ژنانی دیموکراتی کوردستانی نیران
له شاری قیستروس سمیناریکیان بو بهریزان د. نهبی فهتتاحی
دهروون ناس و مامۆستای زانکو له ولاتی سوئید و خوشکه مریه
عهلی پوور چالاکای بواری ژنان بهریۆه برد.

سه رهتای سمینارهکه به خۆلهکیک بیدهنگی بو گیانی پاک
شه هیدان دهستی پیکرد. پاشان له لایهن خوشکه ئاواره جهلالی
به پررسی کۆمیتهی یهکیهتی ژنانی دیموکراتی کوردستانی نیران
له ولاتی سوئید به خیر هاتنی بهشداران کرا. سمینارهکه به
ووتهکانی بهریز کاک د. نهبی فهتتاحی دهستی پئ کرد .

بهریز د. نهبی فهتتاحی سه رهتا باسیکی تیر و تهسهل سه بارهت
به ژن و کیشه دهروونیهکانی که بوی دینه پیشه وه کردو قامکی
خسته سه ره ئه و خاله گرنگانهی که دهبنه هوی خه مۆکی و
ناسازی دهروونی له ژنانی کورددا. بهریز فهتتاحی له درێژهی
باسه کهیدا هاته سه ره شی کردنه وهی هۆکارهکانی خه مۆکی و
چاره سه ره کردنیان و به شیوه یهکی گشتی باسی له پیش گرتن به
نهخۆشی خه مۆکی کرد له ناو په نابهراندا که له ده ره وهی ولات
زۆر رهنگی داوه ته وه .

باش وتهکانی بهریز د. نهبی ژنانی کۆمیتهی یهکیهتی ژنانی
دیموکراتی کوردستانی نیران له شاری قیستروس خواردنی
کوردیان ئاماده کردبوو که بهشداران بو نان خواردن چوونه
سالۆنی تاییهت و پاش یهک کاتژمیرگه رانه وه شوینی سمینارهکه
بو درێژهدان به باسه کان.

پاشان بهریز خوشکه مریه م عهلی پوور باسه کهی خۆیان سه باره
به ریژهی دیاری کراو له دهسهلات دا بو ژنان واته سه همیهی
بئجباری پیشکهش کرد .

بهریز عهلی پوور زۆر به ووردی سه رهتا باسی له هۆکاره
ئهرینهکانی بوونی بهرچاوی ژنانی له دهسهلات دا کرد، پاشان
ئامارهی به بهریهستهکانی سه رریگی ژنان بو گه یشتن به دهسهلات
کرد و ههروه ها ریژهی دیاری کراوی بو ژنان به ئهرینهی له قه له م
داو هیوای خواست که ئه و مافه زهوت کراو لی سه ندراره ی ژنان
بگه ریته وه بو یان .

دیاره پئویسته ئاماره بکهین که بهشداران زۆر به گه رمی
بهشداریان له باسهکانی سمینارهکه کردو کۆمه لیک پرسیاریان
ئاراستهی هه ردوو بهریزان د. نهبی فهتتاحی و خوشکه مریه م
عهلی پوور کران که وه لآمی پئویستیان درایه وه .

کاتژمیر ۱۷ : ۰۰ سمینارهکه کۆتایی پئ هات

به پۆه چوونی وۆرک شوپ له لایهن یه کیتی ئافره تانی کوردستان لقی کۆیه

پۆژی شه ممه، پیکه وتی ۹۱/۴/۳ ی هه تاوی به راممبه به ۲۰۱۲/۶/۲۳ ی زائینی یه کیتی ئافره تانی کوردستان، وۆرک شوپیک له دوو تهوهری جیاوازا به پۆه برده. تهوهری یه که می وۆرک شوپ پیشاندانی فیلمیکی ۵۰ دهقیی بوو له سه ر خۆسوتاندنی ژنانی ههریمی کوردستان و هۆکاره کانی ئەم دیاردهیه که له لایان پیکخواویکی ئامریکا یی به ناوی AMAR ئاماده کرابوو پیش له پیشاندانی فیلمه که ههر یه که له مامۆستا (ئاری) کۆمه لگای و خاتوو (هودا سابیر زهنگه نه) چالاکوانی بواری کۆمه لگای مه دهنی پاش به خیرهاتنی ئاماده بوان چهند وته یه کیان سه باره ت به کارو چالاکی پیکخواوی AMAR و ناساندنی ئەم پیکخواوه گرینگی ئاماده کردنی ئەم فیلمه پیشکشی به شداربووان کرد. شایانی باسه له م فیلمه دا سه ردانی ئەو ژنانه کرابوو که به هۆکاری جۆراوجۆر په نایان برده بووه بهر دیاردهی خۆسوتاندن له یه کیک نه خۆشخانه کانی ههریمی کوردستان بۆ ئەم مه به سه شه ته و تهی ژماره یه که له و ژنانه وه گریرابوو که پووبه پووی ئەم دیارده دلته زینه کۆمه لایه تییه ببونه وه زیاتر هۆکاری په نا بردنه بهر خۆسوتاندنیان ده گپزایه وه بۆ توندوتیژی و زهخت و گوشاره بنه ماله بییه کان و دابونه ریتی دواکه وتوو دیاردهی پیاو سالاری کۆمه لگا. ئەوهی که جیگای سه رنج بوو له م فیلمه دا له وتهی هه موو ئەو ژنانه ی که ئاگرپان له جه سه ته ی خۆیان به ردابوو به هیوای کۆتایی هینان و پاکردن له کیشه کان ته نها په شیمانی ده بیسترا و ده یانگوت: په شیمانین له وهی که کردوو مانه به راممبه به خۆمان. دواچار مامۆستا (ئاری) ئاماژه ی به وه دا که به داخه وه پیزه ی خۆسوتاندنی ژنان له ههریمی کوردستان به پیی ئاماره کان پوو له زیاد بوون بووه به شی دووه می وۆرک شوپ پیکهات بوو بۆ خاتوو (هودا سابیر زهنگه نه) چالاکوانی کۆمه لگای مه دهنی که تهوهری باسه که یان له سه ر یاساکانی باری تاک له ههریمی کوردستان و عیراق بوو ناوبراو به وردی ئەو بهنده یاسایانه ی

خسته به ریاس که په یوه ندیان به مافه کانی ژنانه وه هه بوو. ههروه ها ئاماژه ی کرد به هه ول و تیکۆشانی پیکخواوه کانی کۆمه لگای مه دهنی و حکومه تی ههریم بۆ گۆرپینی ئەو بهنده یاسایانه ی که مافه کانی ژنانی تیدا په راویز خرابوو، به جۆریک که هه لاواردنی په گهزی له خۆگرتبوو ههروه ها باسی له وه بهنده یاسایانه کرد که تا ئیستاش له بهرژه وهندی کۆمه لگاو به تایبهت په گهزی ژناندا نییه. خاتوو هودا له دریزه ی قسه کانیدا وتی: پیکخواوه کانی کۆمه لگای مه دهنی هه ول دها به هاوکاری حکومه تی ههریم بهرده وام یاساکان له بهرژه وهندی ههر دوو په گهزدا هاوسهنگ بکن. جیگای ئاماژه یه له م وۆرک شوپه دا ژماره یه کی زۆر له نوینه رانی پیکخواوه کانی تایبهت به ژنان و چه ندین که سایه تی حیزبی و حکومی و قه زایی شاری کۆیه به شداربوون. شاندىکی یه که تهی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئیران پیکهاتوو له بهرپیزان مونیره کانی سهیران و پووناک فهتھی ئەندامانی به پۆه بهری و سه فیه مه حمودی و سهیران عزه تی ئەندامانی یه که تهی ژنان چالاکانه باشداری ههر دوو تهوهری وۆرک شوپ بوون.

به‌شداری یه‌کیه‌تی ژنان له‌کۆبوونه‌وه ژنانی نه‌ترناسیۆنال له‌تورکیه

نۆینه‌ری یه‌کیه‌تی ژنانی دیمۆکراتی کوردستانی ئێران خاتوون په‌روانه‌هه‌ده‌ری، له‌کۆبوونه‌وه‌ی نه‌ترناسیۆنال سوسیالیستدا چه‌ند وته‌یه‌کی پیشکەش کرد و له‌نیۆوته‌کانیدا له‌سه‌ر پرسه‌ی بارودۆخی ژنان له‌ئێران به‌گشتی و بارودۆخی ژنانی نه‌ته‌وه‌کانی وه‌ک، کورد، تورک، ئازهری، عه‌ره‌ب، به‌لووچ و تورکمه‌ن به‌تایبه‌تی پیشکەش کرد.

له‌ئاکامی دانیشتنی ژنانی نه‌ترناسیۆنال سوسیالیست دوو بریار په‌سند کرا که بریتین له:

- هه‌ول‌دان بۆ به‌شداری کردنی ژنان له‌چاره‌سه‌ر کردنی ناکۆکی و کێشه‌کان له‌ریگای دیالۆگ
- هه‌ول‌دان بۆ سپرینه‌وه‌ی یاسای ریگرتن له‌هه‌بار بردنی مندالان له‌تورکیه

نۆینه‌ری یه‌کیه‌تی ژنانی دیمۆکراتی کوردستانی ئێران له‌کۆبوونه‌وه‌ی ژنانی نه‌ترناسیۆنال سوسیالیست له‌ئه‌ستانبوول به‌شداری کرد.

به‌پێی هه‌وایی گه‌یشتوو به‌مالپه‌ری کوردستان میدیا، ریکه‌وتی ٤ی پووشپه‌ری ١٣٩١ی هه‌تاوی، کۆبوونه‌وه‌ی ژنانی نه‌ترناسیۆنال سوسیالیست له‌شاری ئه‌ستانبوول له‌تورکیه به‌رپۆه‌چوو.

رۆلی ژنان له‌په‌ڕه‌سه‌ر ئاشتی و چاره‌سه‌ر کردنی ناکۆکیه‌کان له‌ریگای دیالۆگ و وتووێژه‌وه، باسی سه‌ره‌کیی ئه‌م کۆبوونه‌وه‌ بوون.

کۆبوونه‌وه‌ی ئه‌مجاره‌ی ژنانی نه‌ترناسیۆنال سوسیالیست له‌لایه‌ن یه‌کیه‌تی ژنانی پارتی ئاشتی و دیمۆکراسیه‌وه (BDP) میوانداری ده‌کرا و خاتوو "په‌روانه‌هه‌ده‌ری" به‌رپرسی یه‌کیه‌تی ژنانی دیمۆکراتی کوردستانی ئێران له‌ده‌ره‌وه‌ی ولات، له‌وه‌ کۆبوونه‌وه‌یه‌دا به‌شدار بوو.

یهکیه تی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئیران له ولاتی دانمارک کۆنفرانسی سالانه ی خۆی بهرپۆهبرد

یهکیه تی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئیران له ولاتی دانمارک دووهه مین کۆنفرانسی خۆی به بهشداریی نوینه ری کۆمیته ی دهره وه ی ولاتی یهکیه تی ژنان خاتوو شه هین به مهن سولتانی له شاری ئالبورگ بهرپۆهبرد .

کۆنفرانس به سروودی نه ته وایه تی ئه ی ره قیب و دواتر پاگرتنی خوله کیک بیدهنگی بۆ ریزگرتن له گیانی پاکی شه هیدانی کورد و کوردستان دهستی به کارهکانی کرد . پاشان په یامی کۆمیته ی گشتی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران له دانمارک، له لایه ن کاک عه لی خانی، په یامی بهرپۆه به ری گشتی یهکیه تی ژنان له لایه ن که ژال نه سروولاه ی، په یامی بهرپۆه به ری گشتی یهکیه تی ژنان له دهره وه ی ولات له لایه ن ئاره زوو ده شتی، په یامی یهکیه تی لاوانی دیموکرات - دانمارک، له لایه ن بیستون حوسه یینییه وه خویندرانه وه .

له برگی دووهه مدا بهرپۆز کاک سوله یمان که له شی بهرپرسی کۆمیته ی گشتی حیزب له دانمارک ، له وته یه کی کورتدا تیشکی خسته سه ر ئه رک و تیکۆشانی ژنانی دیموکرات و هاوکاریهی کانی کۆمیته ی حیزب له گه ل ژنان . دوا ی وته کانی کاک سوله یمان، پاپۆرتی کار وچالاکیی سالانه ی کۆمیته ی دانمارکی یهکیه تی ژنان، له لایه ن بهرپرسی گشتی کۆمیته ، نه شمیل ئیسماعیلی یه وه پیشکهش به کۆنفرانس کرا .

دوا ی پشوویه کی کورت، خاتوو شه هین وته یه کی له باره ی کار و تیکۆشانی ژنانی دیموکرات له دهره وه ی ولات پیشکهش کرد . پاشان به شداران له سه ر پاپۆرتی سالانه ی کۆمیته پا و بۆچوونی خۆیان باس کرد .

له برگی کۆتاییدا کۆمیته یه کی تازه بۆ کار و باری یهکیه تی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئیران هه لبژیردرا که ئه م بهرپۆه ی خواره وه بوون :

نه شمیل ئیسماعیلی
شهیدا سالج زاده
که ژال نه سروولاه ی
سوعدا هۆوانی
نازدار محهمه دزاده

هه ر وه ها ۲ که سیش وه ک جیگر هه لبژیران که ئه م بهرپۆه ی بوون،
جه واهیر محهمه مده ی، ره عنا خوسره وی .

به دوا ی ته وابوونی کۆنفرانس، له یه که مین کۆبوونه وه ی کۆمیته دا ، نه شمیل ئیسماعیلی وه ک بهرپرسی کۆمیته ی دانمارکی یهکیه تی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئیران هه لبژیرایه وه .

یهکیه تی ژنانی دیموکراتی کوردستانی ئیران
کۆمیته ی دانمارک

ناوریک له جامی نه ته وه کانی

نورویا (یووروی ۲۰۱۲)

رحیم نهحمه دی

جامی نه ته وه کانی فووتباللی نورویا ناسراو به یوورو بۆ یه که مجار له لایه ن مارکودلونای بیرمه ندی فه رانسه وی له سالی ۱۹۶۰ به میوانداری ولاتی فه رانسه به ریوه چوونئیستا ماوه ی چند روژیکه یارییه کانی قوناعی یه که می جامی ناوبراو به شیوه ی هاوبه ش له ۲ ولاتی لیهستان و ئوکراین به ریوه ده چیت. له روانگه ی تویره رانی فووتباله وه ئه و تورنمینته به جامی جیهانی بچوک هه ژمار ده کریت به هوی به شداری کردنی چهن دین هه لپژارده ی به هیژ و خاوه ن شیوازی تایبه ت وه کوو: ئالمان، ئیسپانیا، هوله ند، فه رانسه، ئینگلیز، ئیتالیا، پورتوغال و... هتد تا کوو ئیستا ۱۴ جار ئه و پیشبرکیه جوانه به به شداری ولاتانی سه ر به قاره ی نورویا به ریوه چوه به لام هیچ ولاتیک جیا له ئالمان که تا پیش یووری ۲۰۱۲ سی جار براوه ی خوله که بووه، نه یوانیوه زیاتر له ۲ جار نازناوه که بباته وه. فووتبال دوستانی جیهان له ریکه وتی ۲۰۱۲/۶/۸ دا شاهید بینینی یه که له جوانترین تورنمینته کانی فووتباللی دنیا بوون هه رچهن د کاتیک یه که یه تی ناوه ندی فووتباللی نورویا (یوفا) ۲ ولاتی لیهستان و ئوکراین به شیوه ی هاوبه ش وه کوو میوانداری یارییه کانی یووری ۲۰۱۲ دیاری کرد. کومه لیک بیرمه ندی وه رزشی پی یان وابوو ۲ ولاتی ناوبراو له روی ئابوریه وه توانای به ریوه بردنی ئه و خوله گرنگه یان نییه. به لام له کاتی کرانه وه ی ریوره سمی یارییه کان له ریگای وه رشوو دا به ئاماده بوونی ۵۷ هه زار که س هانده ری راسته قینه ی فووتبال و به ئاماده بوونی هه زاران وینه گر، هه والنییری و روژنامه نووس له سه رانسه ری جیهان میوانداری شیوازی ۲ ولاتی ناوبراو زیاتر به دیارکه وت. له یووری ۲۰۱۲ دا هیچ بهر به ستیک بۆ ژنان نه بوو به مه به ستی ئاماده بوونیان له

نیو یاریگاکاندا وه کوو هه والنییر، وینه گریان روژنامه ناموس و هانده رو هتد هه روه ها به ریوه به رانی یووری ۲۰۱۲ له هه لویستیکی جوانی وه رزشیدا بریاریان دا کومه لیک یاریزانی ئاست به رز وه کوو بالیوزی خوین دیاری بکه ن بۆ پیشتگیری کردنی مندالانی هه ژارو خاوه ن پیدایستی تایبه ت به باوه ری من ئه و هه لویسته ی به ریوه به رانی یووری ۲۰۱۲ هه لویستیکی جیگای ریژو وانه یه کیشه بۆ فیژ بوون.

جامی جیهانی نه ته وه بیده وئه ته کان

وچهند ناماز هیه ک

تریفه سابیر

ژن وه کوو گه وه ر و بنه چه ی ژانی مرویی و ههروه ها وه کوو به شیکی کۆمه لگا گرینگی و پیوستی به شدارى کردنی له هه موو بوار و به ستینه کانی ژانی ئه مرۆدا بۆ هه موو لایه ک ده رکه وتوووه . ئه و توانایی و تاییه تمه ندییه و به رجه ستانه ی که له بارى هه ست، سوژ و وره وه له ناخی ژنان و به تاییه ت کچانی گه نجدا هه یه، ئه و راستییه مان بۆ ده سه لمینیت که ده توانن له گوڤه پانی یاری و چالاکیه جه ستیی و وه رزشییه کاندایه ریکه ون و بینه هه وینی راسان و بزایکی گرینگی وه رزشی و کۆمه لایه تی .

بوون و حزووری توژی ژنان له هه موو ئاست و به تاییه ت چالاکیه وه رزشییه نیوده وئه تیه کاندایه هیما ی هه بوونی شارستانییه تی نه ته وه و نیشانه ی تیکه لآ بوون و خوگونجاندنی کۆمه لگاکانی جیهانی سه هه مه به ره وتی گوڤه کارییه کانی دونیا . له لایه کی دیکه شه وه حزووری پرره نگ و چالاکی کچان و ژنان له یارییه نیوده وئه تیه کاندایه ریکه ی ئاستی شعووری نه ته وه و گرینگی دانه به هز و بیروبووهر و تواناییه کانی ژنان که له بیروکه ی پرۆسه ی نه ته وه سازییه وه سه رچاوه ده گریت و ده بی به م ئاراسته یه دا سیمایه کی نوێ به یارییه وه رزشیه کانمان به خشین .

که به وردی سه یری پرۆگرامی ناوه نده نیوده وه تیه کانی وه رزشی وه کوو: کۆری گشتی به رپوه به رایه تی یارییه کانی ئۆله مپی و یه کیه تی نیوده وه لآ ته تی توپی پی جیهان "فیفا" ده که یه ن. بیگومان هه ست به و راستییه تآ له ده که یه ن که ئیمه ی کورد وه کوو گه وره ترین نه ته وه ی بی ده وئه لآت بو مان نییه به نیوی کوردستانه وه به شدارى له یارییه کانی ۲ ریکخراوی وه رزشیی ناوبراودا بکه یه ن. به لآم به شداریی ئیمه له یارییه کانی "فیفا" فیدراسیۆنی تاییه ت به نه ته وه بی ده وئه ته کان له سالی ۲۰۰۲دا له ولآتی فه رانسه و له سه رده ستی بیرمه ندی ناسراو "میشیل کریستیان" بنیات نراو هه لبژارده ی توپی پی کوردستانیش له سالی ۲۰۰۶دا به شیوه ی فه رمی له ریزی هه لبژارده کانی سه ر به فیفا له گه ل به ئه ندام بوونی فیدراسیۆنی توپی پی کوردستان به شدارى یارییه کانی ئه و پآله وانییه ده کات .

به شدارى کردنی هه لبژارده ی کوردستان له و یاریانه دا هیوایه تیکی گه وره ی وه رزشی بوو که بۆ کوردستانیان هاته دی، ئیستا شاری هه ولیر له کاتی کدا میوانداری یارییه کانی فیفا ده کات که من وه کوو رۆژنامه نووسیک بۆشایه کی گه وره به و یاریانه وه ده بینم ئه ویش نه بوونی هیچ بواریکی وه رزشی تاییه ت به ژنانه راسته له کوردستاندا یاریی توپی پی تاییه ت به ژنانمان نییه، به لآم ده کرا له بواره کاتی "توپی ده ست، توپی باله یان فوتسال" دا داوامان له سه رجه م ئه و ۸ هه ریمه ی دیکه کردبایه که له به یه ک له و بواراندا به تیمی ژنانیش وه به شداریی پیشبرکی بکه ن هه تا ژنانیش هه ستیان به بوونی خو یان بکردبایه . پیوسته له ئیستادا ریکخراوه کانی ژنانی کوردستان و به تاییه تی وه زاره تی رۆشنیری و لاوان، لیژنه ی ئۆله مپی کوردستان، نووسینگه ی وه رزشی ژنانی کوردستان و ریکخراوه کانی تاییه تی ژنان به شیوه ی هاوبه ش به به رپوه بردنی چهند کۆنفرانسیک بگه نه کۆده نگیه ک به مه به ستی چۆنیه تی به شدارى ژنان له بواریکی وه رزشی له یارییه کانی داها تووی فیفا دا .

دیمانه په کی وهرزشی له گه ل ده شنی

جه لال عه بدولکه ریم

دیمانه: رحیم نه حمه دی

پیشه کی:

ماوهی سالانیکی زوره ولاتانیک وهکوو بریتانیا، ئالمان، ئامریکا، فهرانسه، ژاپون، ئوسترالیا، روسیه به هوی بایهخی تایبته و سه رده میانه یان به وهرزشی ژنان میدالیا و نازناوی جوراوجور دهسته بهر دهکن، به لام له هه ندی ولاتدا به داخه وه هیشتا ژنان به هوی باوهره پواوه کانی کومه لگا نه ریتییه کانه وه دهکه ونه وه په راویزی فراسوشی و له گه یشتن به ئاستی به رزی وهرزش بی به ش ده کرین. ده شنی جه لال عه بدولکه ریم له دایکبووی سالی ۱۹۹۰ی کویه یه، ناوبراو خویندکاری قوناعی سیه می سکولی په روه رده ی وهرزشی زانکوی کویه یه که له هه مبه ر دۆخی هه نوکه یی وهرزشی ئافره تانی کوردستان به و شیوه یه بۆ گو فاری ژنان ده دویت.

۱- وهرزشی ژنانی کوردستان چون ده بیینی؟ ئیستا له سه رجه م شارو شاروچکه کانی کوردستاندا بنکه ی وهرزش ولوان و یانه ی وهرزشی بنیات نراون و له پاش سالی ۲۰۰۶وه که لیژته ی ئوله میی کوردستان و ئه نجومه نی بالای وهرزش یه کیان گرتوه کومه لیک فیدارسیونی وهرزشی به مه به ستی چاوه دیبری کردنی بواره وهرزشیه کان ده ستیان به چالاک ی کرد به لام به داخه وه وهرزشی ژنانی کوردستان تا کوو ئیستاش خاوه ن پیگه یه کی دیارو تایبته نییه.

۲- سه ره کی ترین له مبه ره کانی به رده م وهرزشی ژنانی کوردستان له چ دا ده بیینی؟ ئه و پرسیا ره ت توژی نه وه و به دواچوونی زوری پی ده دویت چونکه بۆ ولایمی پرسیا ره که تان ده بی ئیمه

وهکوو تا که ئه کادیمییه وهرزشیه کانی ژنان به شیوه ی بنه ره تی سه یری یاساو باوهره کانی کومه لگای وهرزشی کوردستان بکه ین تا بزانیین له سالانی رابردوودا چ کاریکی بنه ره تی بۆ زیاتر گه شه کردنی وهرزشی ژنان کراوه و یاسا نووسراوه کانی پیاوسالارانه تا چه ند له مبه ر بوونه له به رده م هه لکشانی وهرزشی ئیمه دا من به ئیراده ی وهرزشی ژنانی کوردستان خو ش بیینم به مه رجیک سوور بین له جیگیر کردنی مافه وهرزشیه کانمان.

۳- له ئیستادا وهرزشی ژنان پیوستی به چ گورانکاریه ک مه یه؟ بۆ یه که م جار له میژوودا وهرزشی ژنان له سالی ۱۸۹۶له به رزتین ئاستی خو ی که یارییه کانی ئوله مییک بیته سه رجه م مافه به رایه کانی به کرده یی کرد. جیگیر کردنی یاسا و لابردنی باوهره کۆنه کانی باو له نیو کومه لگادا له هه ولای دارشتنی خویندنه وه یه کی ئوی دا بیته.

۴- ئاستی په روه رده ی وهرزشی سکولی وهرزشی زانکوی کویه چون هه لده سه نکینی؟ بنیات نانی سکولی وهرزش له شاری کویه دا له سالی ۲۰۰۴ به هوی دکتور سه عید سالح پیوستیکی میژوویی بوو که بۆ وهرزشدۆستانی کوردستان ها ته دی. سکولی ئیمه له سالانی رابردوودا له گه ل کومه لیک گرفت به ره ورو بوو به لام به تیپه ربوونی کات ئیستا ده بیینن کچان و کورانی زۆبه ی شاروشاروچکه کانی کوردستان به مه به ستی ته واو کردنی وانه کانی تایبته به وهرزش دهره وه ست به سکولی وهرزشی زانکوی کویه ده ین به تایبته تی که ئیستا سکولی وهرزشی زانکوی کویه له ئاستیکی باشی زانستیدا ده بینم.

فووتبال له ئیراندا

۱۹۲۱-۲۰۰۸

ره حیم نه حمه دی پوور

کتیپی "فووتبال له ئیراندا ۱۹۲۱-۲۰۰۸" له نووسینی
رۆژنامه نووس کاک ره حیم نه حمه دی پوور نووسیویهتی،
له م کتیبه دا باسی له میژوی فووتبال له ئیران به گشتی
و به تاییهتی تیشک ده خاته سر لایه نه شاراوه کانی
وه رزش له سرده می کرماری نیسلامی و ههروه ما باس له
واقعییه ته کانی وه رزشی ئیران و پیگه

و جیگه ی نه ته وه زولملیکراوه کانی ئیران ده کات. نه م کتیبه له لایه ن چاپخانه ی
رۆژمه لات به چاپ که یشتوه، رۆژنامه ی کوردستان و پرای ده سخرش له کاک ره حیم
نه حمه دی پوور، هیوای له ش ساغی و به رده و امبوون له بواره که پدا بۆ ده خوازیت.

“Jiyana ewropa gellek pirsgirêk û dijwaarî hene”

Nîgar Heme Reşîd, ji bo Kovara JINAN diaxive:

Hevpeyvîn: Sefiye Xalidî

JINAN: Dixwazim xwendevanên JINAN zêde we nas bikin.

Nîgar H. Reşîd: Ez Nîgar Heme Reşîd ji bajarê Helebce me. Heta dema çêbûna bûyera kîmyabarankirina bajar di 11`ê Adara 1988`an, min li wî bajarî jiyana dikir û ji wê demê şûnde ez ji Helebce veqetiyame. Piştî min xwendingeh qedand, kursek pênc salî ya mamostetî û dersbêjiyê kuta kir, piştî awarebûnê û vejeriyana ji Rojhilatê Kurdistanê û heta salek beriya hatina ji bo Awustirya, min heyamê 4 salan li derdora bajarê Silêmaniyê karê mamostaatiyê kir.

Pirsgirêk, derd û elemên ku hûn di bûyera Helebce de pê re rûbirû bûn, çawa bûn?

Nîgar H. Reşîd: Bûyera Helebce karesatek bixof, trajedîk û bêmînak bû ku qet nayê ji bîrkin di jiyana min û bajarê min de û tevahiya rûniştevanên bajar. Hemû salê dema bihar û Newroz nêzîk dibe û roja 11`ê Adarê tê, tevahiya derd û elemên wê karesatê di mêjî û xeyalên min de zindî

dibin û carek din xem min dadigirin. Roja ku buyer çêbû, em li mala xwe di odeya binerdê de bûn. Sê rojan berî bombebarankirina kîmyayî ya Sedam Husên, dewleta Îranê derdorên Helebceyê bombebaran dikir. Hin car jî topên li hundirê bajarê Helebce jî diketin. Loma malên ku odayên bin erdê hebûn, bibûn êvirgeha cîran û derdoran. Hikûmeta Iraqê destpêkê bi bombebarankirina normal dest pêkir, jib o ku xelk here odayên bin erdê

û dema bombeyên kîmyayî birijîne, herî zêde xelkê bikuje û birîndar bin. Balafir li ser bajar digeriyan û bombe diavêtin. Bombeyek li pêşiya mala me ket ku neteqiya û heta vê dawiyê jî hew wir bicih mabû. Bombeeyek din li hewşa mala me ket û otubmbêla birayê min agir girt, di odeya mala me ya bin erdê de r derî hebûn, em ji deriyê duyem bi pêxasî û piyên tazî reviyar û ber bi derdora bajar çûn. Xelkê bajar hemû ji malên xwe derketibûn û di nav deştên derdora bajar de belav bibûn. Firokeyan bombebaran kîmyayî destpê kiribûn, kaxiz diavêtin erdê da ku bizanibin ba ber bi kîjan alî ve tê. Armanca wan ji vî karî ev bû ku bi awayekê bombeyan bavêjin ku herî zêde mirovan bikujin.

Xelkê wisa fêhm dikir ku ew balafir daxuyaniyan davêjin xwar û belav dikin, lê dema me temaşeyî kaxizan dikir, ti tiştêk têde nehatibû nivîsîn! Beşek ji xelkê taxê me zêde ber bi gundê Enebê direviyan û beşek jî ber bi gundê Ebabeyle. Li ser biryara bavê min, em ber bi gundê Ebabeyle çûn, di vê hêlê de kuştî kêmtir bûn. Di nav rê de em rastî traktorekê hatin û bi pèrê em lê siwar bûn. Dîmenên trajedîk me didîtin. Hin car diviya ajotkarê traktorê bisekîniya û xelk bihata xwar û cenazeyan li ser cadeyê rakin û rêyê vekin. Balafirên jî bombebaran berdewam dikir û diviya em her car bèn xwar û xwe bavêjin erdê. Piştî demekê tayera traktor teqiya û êdî em neçar bûn dakevin.

Me dixwast ji çiyayê Şinrê dakevin û ber bi zozanên Rojhilatê Kurdistanê bimeşin. Rêyek pirr teng û dijwar bû, pirraniya xelkê ji kesûkarên xwe veqetiyabûn, hindêk birîndar bibûn û dinalandin, hinek ji ber windakirina malbat û kesûkarên xwe xemgîn bûn,

beşek ji xelkê jî bi pêxasî û bê pêlav û cilên normal reviyabûn. Rewşek gellek nexweş bû, piştî ku em şev û rojekê meşiyar, gihîştin gundê Hawar. Beriya bombebaran kirina Helebce, awareyên Kurdên Îranê û Pêşmergeyên PDKÎ têde diman û jiyar dikirin. Xelkê wir jî malên xwe bicîh hiştibûn û reviyabûn. Me dema r seetan wir bêhna xwe veda û em veheviyan. Cilên normal liber me nebûn, hewa jî sar bû, piştî bêhnvedanek kurt, dîsan em ji wir rêketin, diviya em ji çemekê derbas bibin. Pira wî çemî avê biribû û tenê darek lûs û saf mabû ku em neçar bûn bi ser re derbas bin. Liq û çiqilên dare biyekê li ser wê darê hatibûn xwar, derbasbûn bi vî awayî pirr dijwar bû, diviya dest me bi liq û çiqên dara biyê vebe û hêdî -hêdî û bi tirs û xofek zêde bimeşin. Şev bû û pirr tarî. Di wê şevê de min dîmenek gellek ecêb dît ku qet ji bîra min naçe û dema dikeve bîra min, bi tevahî têk diçim û xemgîn dibim: Jin û mêrekî, xort û keçek bi xwe re hebûn, çaverê dikirin li ser wê darê derbas bin, haya min ji wan hebû, her nîqaş dikirin ku kîjan zarok bicîh bihêlin. Dixwestin yek ji zarokên xwe bicî bihêlin. Her yek jî wan tiştêk digot, di dawî de biryar dan kurê xwe cîhde bihêlin û keçik ligel xwe anîn.

Dîmenek gellek nexweş û dilşewat bû, her kes di fikra vê yekê de bû ku bi awayekê ji vê rewşê rizgar bibe û jiyana xwe bifelîtîne. Ji ber ku min di temenê r saliyê de operasyona dil kiribû, çend car ji hiş çûbûm. Birayekî min wê demê bi min re bû, ez hilgirtibûm. Diviya em ji gundê Hawar biçin bo gundê Şêxan li Kurdistana Rojhilat. Rîyek çiyayî û pirr dijwar û asteng bû. Em jî ne şareza bûn. Pirr

car heyamekê em dimeşyan, ji ber neçarezabûnê, dîsan em vedigeriyan ser cihê xwe. Ji ber ku berî bombebarana Helebce, Kurdên Îranê û Pêşmergeyên PDKÎ wir cihgir dibûn, ji aliyê Îranê ve hatibû mayînrêjkin. Tirsek din jî hebû ku herdem gef li jiyana me dixwar, ew jî ketina me li ser mayînan bû. Bi her awayê heyî û piştî 3 şev û roj meşyanê, em gihîştin gundê Şêxan li Kurdistana Rojhilat. Hêzek zêde ya Îranê li wir hebû û ji bo şer bose girtibûn. Me wir Pêşmergeyên Kurdistana Başûr dît. Em gellek meraqê xuşka min bûn ku hevserê wê Pêşmerge bû û ew jî ligel wî li navçeya Qeredaxê jiyandikir. Wan Pêşmergan peywendî ligel hevalên xwe yên Qeredaxê girtin û agahî ji bo me standin. Qerdax jî hatibû bombebarankirin û ketibû ber enafalê. Xuşka min ketibû ber êrîşa kîmyewî û birîndar bibû, lê bi rêya hindekk nasanm bi nihênî ligel zarokê wê yê biçûk anîbûn Silêmaniyê. Vê nûçeyl zêdetir em êşandin.

Eva beşek kurt ji çîrok û serpêhatiya tehl a me bû ku dikaribe pirtûk li ser werin nivîsandin. Jiyana hundirê Îranê û vegeriyan jî bo Iraqê bi rêya Serdeşt û Sonê û bi navê xelkê Kurdistana Îranê û Pêşmergên PDKÎ û destpêkirina jiyana tejî tirs û xof a dubare li Silêmaniyê û tirsê eşkerebûna vê yekê ku xelkê bajarê Helebce ne. Her yek ji van bi xwe çîrokek dirêj in ku behskirina wan di vê çarçoveyê de nagunce.

JINAN: Çawan bû ku huûn hatin derveyî welat?

Nîgar H. Reşîd: Hevserê min xelkê Kurdistana Rojhilat e û ji sala 1983`an ketiye serr mayîne û piyek wî birîndar

e û xizmê malbataa me ne. Bi xwe mîna birîndar ji bo welatê Otrîşe hatiye şandin û vir dijî. Sala 1992`an û piştî rizgarbûna Kurdistana Başûr, vegeriya bajarê Silêmaniyê û ez wek hevserê xwe hilibijartim û ji sala 1996`an ve ez bi hevserê xwe re li Awustirya jiyane dikim.

JINAN: Hûn jiyandigel Pêşmergeyek Kurdistana çawan dibînin?

Nîgar H. Reşîd: Jiyana min ligel hevserê min li ser bingeha rêzgirtin ji hevdu û malbatên hev û hurmetgirtin ji dît û nerînên hev hatiye avakirin. Ez pirr ji jiyana xwe razî me û bextewar im. Hevserê min niha wek duktur li nexweşxaneyekê kar dike û din car pirr diweste û zêde ser lingan disekine. Ligel karê wî yê zêde, pirr carr mijûlê kurdayetiyê ye jî û demekê zêde jî di vê rêyê de terxan dike. Ez jî mamostayê xwendengehê me. Jiyane dijwar e, lê wek dibêjin jiyane bi dijwariyan ve xweş e. Ji bo hevserê min du tişt giring in: Yekem alîkarîkirin bi dayîk û bav xwe re, duyem xebat ji bo rizgariya welat û danîna demê bo van armancan. Ti pirsgirêkek min ligel wan duyan tine.

JINAN: We çî zehmetî û dijwarî kişandine li jiyana ewropa?

Nîgar H. Reşîd: Jiyana ewropa xwedî taybetmendiyên xwe ye, bi tevahî cuda ye ligel jiyane li Kurdistana. Bo kesek ku nû tê ewropa, jiyane dijwar e, ji bo kesê/a nû hatî, her tiş ecêb û ne naskirî ye. Mirov ji civak û kultûr û dab û edetên xwe ku çarçoveya jiyane xwe pê re pêk aniye, bi tevahî hatiye û tê veqetandin û tê hundirê civakekê ku jê re gellek ne naskirî ye. Ji bo ku kesek di civaka ewropa de serkevtî

Rewşa zewac, telaq û hijmara ji dayîkbûna

W: Xedîce Bêhmen

Saziya "sebt Ehwal" ya Îranê ragehand ku li sala 1390'î de 123 hezar telaq di Îranê de hebûne ku li gorî serjimêriyan hijmara telaqê li çav sala 1389'ê 20% zêde bûye. Li gorî ragehandina vê saziyê jinên 15 heya 19 salî zêdetir daxwazkarên telaqê ne, ku bi jinên 20 heya 22 salî re zewicî ne. Her vê saziyê ragehandiye ku di sala 1390'î de 112 hezar û 792 zewac hebûne, ku li çav sala pêştir jimara zewacan zêdetir bûye.

Li gorî serjimêriyan zêdetirîn zewacên navnûskrin linavbera jin û mêrên 20 heya 22 salî de bûye ku bi jinên 15 heya 19 salî re zewicî ne. Li gorî serjimêriyên "Saziya sebt Ehwal" mirov dikare bêje ku li sala 1390'î de li hemberî her 100 zewacan, 11 telaq hebûne. Ew amar di demekê de hate weşandin ku li meha Sermaweza sala borî de rojnameya Şerq ba s ji hebûna rojane 100 telaqên tewafoqî (her du alî razî) hebûne, ku li mehekê de 12 hezar dosyeyên telaqa tewafoqî hebûne. Herweha 10% ji yên ku daxwaza telaqê didne dadgehê jin in, û 20% ji wan jinan yan lidewrana taze marekirinê de dijîn, yan jî kêmtir

ji salekê dibe ku zewicî ne.

Her li gorî Saziya Sebt Ehwal a Îranê li sala borî de 1 milyon û 212 hezar û 229 zarok ji dayîk bûne ku nîşaneyê zêde bûna 1,2% ya hijmara jidayîkbûnan e. Û li hemberî sed zarokên keç de 10,1 zarokên Kur hebûne. Di hemem dem de li meha xakelêweya sala borî de wezîra tendurustiya Îranê Merziye Wehîd

jiyan bike, dive beriya her tiştî ziman baş hîn bibe ku aleva peeywendîgirtin ligel takekesan e di hundirêê civakê de. Fêrbûna ziman bingehêk e ji bo danîna jiyanek serkevtî. Berî ku mirov ziman hîn bibe, bi tevahî girêdayî derdora xwe heye. Bi tena serê xwe karîna cîbicîkirina ti karekê nine, divê li bendê be hemû tiştêkê xelkê din jê re cîbicî bike û eva êş û pirsgirêka hemû kesna e û ez jî yek li wan kesan. Yek ji pirsgirêkên din ên mezin li welatên ewropa nebûna pisporiyê ye di kar de. Dema mirov li kar digere, heta karên pirr sade û normal jî, ewropî daxwaza belgenameya pisporiyê dikan. Wergirtina moleta mayînê, derfeta kar yan wergirtina mafê penaberiyê ji bo kesên ku ti kesek nebe alîkariya wan bike, pirsgirêkên pirr mezin in. Pirr kes ji ber van pirsgirêkên û ne çareserbûna wan tûşî nexweşiyên dibin û çî tam û lezetekê ji jiyanê nabînin û pirsgirêkên wiha wisa ji wan dike ku heta ji jiyanê bêzar û nerazî bibin. Herçiqas para min ji van pirsgirêkan kêmbûye, lê car din para xwe ez bi wan hatime êşandin.

JINAN: Pîlanên we ji bo serkevtin di jiwanê de çî bûn?

Nîgar H. Reşîd: Bi nerîna min bo serkevtin di jiyanê de, dive berî her tiştî mirov armanc û mebesta xwe ji jiyanê diyar bike. Hemû rêyên gihîştin bi mebestên xwe analîz bike û lêkolînê derbarê wan bike û divê navberê de riya herî baş hilbijêre. Tevlîbûna liggel civakê û guhdarîkirin awayê fikirîn û nerîna mirovan û bikaranîna rênîşanî û şîretên wan dikare alîkar be ji bo pêvajoya serkevtina mirov di jiyanê de. Nabe mirov pozbilind be û di her tiştî de xwe ji xelkê din zanetir bibîne û bizane û wisa bifikire ku ew bi xwe her tiştî dizane û pêwîstî

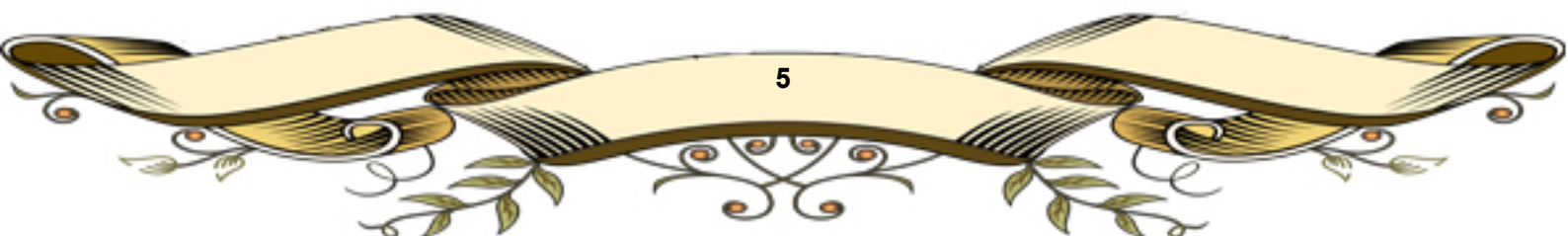
bi xelkê din tune ye. Serkevtin di jiyanê de pêwîstî bi xwe westandin û herwiha bi terxankirina dem û hêzê û destberdan ji hindêk xweşiyên demkî yên jiyanê heye.

JINAN: Çî pêşniyarên te ji bo jinên Kurdistanê hene?

Nîgar H. Reşîd: Yekem, heta bikarin û li gor karîna û şiyane xwe mijûlê xwendin û fêrbûna zanistê bikin. Xwendewarî û zanist mifte û şifreyên herî baş in jo bo vekirina deriyê rizgariya neteweyekê û herwiha serbestbûna ji qeyd û bendên kevneşop ên kultûrî û xilasbûna ji bindestî û çewisandina civakî. Jiyan bê nexweşî û rizgarî bê asteng nine, divê baweriyê jinê bi hêz û şiyana xwe hebe, nabe li hemberî dijwarî û astengên jiyanê biwestin û teslîm bibin, gerek hevîrtî bin û yekîtiya xwe xurt bikin û fidakar bin. Ligel rêzgirtin ji bingehên tenduristiya civaka xwe, diviya berevaniyê ji mafên xwe hem li hundirê nav civakê û hem di nav malbatê de bikin û jê re hewl bidin, eva rêyek dijwar e, lê serkevtin têde nemumkin nine.

JINAN: Çî daxwaziyeke we heye wek jinek Kurdistanî?

Nîgar H. Reşîd: Daxwaza min ev e ku hikûmeta Kurdî, rêxistinên Kurdî û qanûnên wan zêde di berjewendiya jinan de be, Parlemanê Kurdistanê li dijî hemû cor qanûnekê bisekine ku dixwaze li dijî jinan derkeve, ferq nake ku çî ev yasa ji aliyê kesek yan aliyekê ve derkeve pêş. Civaka Kurdî bi yek çav binêre jin û mêr û her mafek ku ji bo mêr rewşa û heq dizane û dide, jin jî lê bêpar nebin û wek mêran xwedî maf bin. Jin zêde yekgirtî bin, zêde hewlê bidin û şiyane xwe derxin holê.

Zarokên Kolanan

Sefiye Xalidî

Îro pirsekê xwe bikin gelo hember hêz û siyasetên dewletan û hember pîlanên şexsî û rikeberiya hêzdarên civakê, guneha zarokan çiyê? Hûn serê xwe kuda badin, ew li ber çavên we ne. Desmalfiroş, avfiroş, benîştfiroş, rojnamefiroş, cixarefiroş û parsek in li ser rêya we. Hûn rêya xwe biguherînin jî, ew dîsa li ber çavên we ne. Pêlavan boyax dikin, ji ber germaya tendûrê nan berhev dikin, camê otumbêlan dimalin û paqij dikin, tiliyên wan tèn birrîn û hwd... Çavê wan dişewitin, di karên gellek giran û bi xeter de dixebitin, û tim li ber çavên we ne. Hûn di kolanan da digerin, otumbêla xwe dajon, diçin çarşî û bazarê, diçin ser karê xwe, diçin dibistana xwe, diçin cem û serdana hevalên xwe. Lê hûn çi dikin bikin, hûnê êvaran vegehin mala xwe. Mala xwe a germ, a ku xwarinek germ, nivînek germ ji bo we amade ye û dilekî germ ji bo we lê dide. Lê rewşa zarokên kolanan ne wisa ye. Ew bê malekê germ, bê xwarineke germ, û bê nivînek germ in. Kes ji wan hez nake û ji wan nabe xwedî û ji wan carna ditirsin. Ew çavê civatê da dizin,, mêrkuj in, pîs in, xerab in. Ji ber ku bi xeter in, kes bi wan re napeyive, kes nêzikî wan nabe. Her tişt ji rûyê wan da dibe. Gelo ger ew di nav civatê da nebin, tu xirabî nabin! Hemû xirabî ji wan tèn!? Baş e, ev zarokên li kolanan dijîn, dixebitin ji ku derê hatin ketin nav civatê, çima di vê rewşê da dijîn? Ma tu sûçê kesê din tune? Ev civata ku ji wan zarokan gilî û gazinan dike qet ne sûçdar e?

Li gor lêkolînan hejmarê zarokên li kolanan dijîn û dixebitin, piştî salên nodî sed car zêde bûne!?

Gelo di wan salan çî bû? Li gor rapora sedema zêde bûna hejmarê zarokên li kolanan dijîn û dixebitin tundî û şidet e. !? Ev rapor wisa nebêje jî, sedema rewşa wan zarokan şerê di nav civakê a pîs û gemar e. Bê guman zarokên ji milletên din jî li kolanan hene, lê hejmarê wan gelekî kêr e. Mixabin Zarokên kurd di rojhelatê de di xeterek mezîniyê de ..lişarê tehranê tu serdana kîjan park û şûna ku kesên bê mal tê de dijîn mijarek pir zarok û kencên kurdane...di urmiyeh de 100 an zarok ji xwandinê bêpar mayîne û mijûl karê bê pêşeroj û bê saxlemî dibin...hezâr kiç û xurtên kurd di urmiyê de karê mafîran dikin û bi heqdestek kêr temenê pir mifayê xwe bi betalî ji dest didin ..di wê rewşa qirêja îranê de cihêlên kurd qurbanîne... Her roj ku diçe em bûyerên nexweş dibihîzin û dibînin lê gelo heya kengî ? ji ber pirsgerêkên aborî bi rojê çendîn malbat tekdiçin...çendîn zarok sêwî dibin...çendîn jin bê kes dibin ..çendîn dil dişewitin û çendîn çav ji dest diçin?! Zarok nişên pêşeroja civakê nem divê qîmet ji wan re bê dayin û ji wan xwedî derkevin...

Destcirdî ragehan ku heke her bi vî awayî jidayîkbûna zarokan kîm bibe, heya 10 salên din, wê 10% ji nifûsa welat Ji pîr û îxtiyaran pêk tê.

Hinek ji karnasan arîşeyên civakî li Îranê de wek sedemek giring ji bo kêmbûna hijmara jidayîkbûnan dizanin. Elî Xamineyî li Gelawêja sala 1390'î de ragehand ku li Îranê de ciyê 100 milyon kesî heye û bi raya min dema ku nifûs bigîje 150 milyon kesî, wê demê bila nifûs were sekinandin. Berî wî Ehmedîniyad jî her bi vî awayî rexne li siyaseta kêr kirina za û zê girtibû, û gotibû: "Hûn çima yasayan dadinên û dibêjin ku nabe kesê ji du zarokan zêdetir hebin, jiber ku ew xwedêye ku risq û xwarina mirovan dide, û ew duruşm ya rojawayiyan e, û niha hûn dibînin ku çawan ew bi arîşeya kêmiya nifûsê re berbirû û neçar man ku ji welatên din xelkê bînin welatê xwe".

Nawenda serjimêriya Komara Îslamiya Îranê hijmara nifûsa Îranê li sawiya sala 1389'ê zêdetir ji 70 milyon kes ragehandibû.

Çavkanî: Îran Prees News

Bê hurmetî û îşkence derheq jinan, kêmasiyek herî girîng a mirovahiyê ye

Sefiye Xalidî

Hem di qada navnetewî de û hem jî di Kurdistanê de ji bo azadî, wekhevî û demokrasiyê têkoşîneke xurt a jinan heye, jinên kurd dikarin serbilind bin ji ber ku pêşengî ji bo sîstemek nû ya demokrasiyê dikin û îspat kirine ku jinên herî jîndar ên cîhanê ne .

Hêja ye dema ku tê gotin sedsala 21'an sedsala jinê ye, ji xwe rola jina kurd di îspatkirina vê rastiyê de heye.

Bêguman bi pêşketina medyayê ev pêşketin bileztir bûye, ev pêşketin ji bo ku bikeve xizmeta civakê divê baş were bikaranîn . Bi taybetî di civaka Kurdistanê de ku guherîn û veguherînek mezin tê kirin, jina kurd stûna sereke ya vê guhertin û veguhertinê ye .

Bê hurmetî û îşkence derheq jinan kêmasiyek herî girîng a mirovahiyê ye . Bi destxistina desthilatdariyê ji aliyê mêrên Serdest ve, jiyan li jinan û civakê teng kiriye.

Bi nerîna sîstema mêrên serdest, jin cinseke lawaz e û divê herdem di bin desthilatdariya mêran de tevbigerin. Li gorî berjewendiyên sîstema ku destdirêjî hemû nîrxên herî giranbuha yên jin û civakê dike, divê dengên dijber dernekevin. Dema ew dengên dijber bilind bin jî, bi hemû hêza xwe êrîş dike da ku wan dengên bilind bûyî qut bikin.

Rêbazên zordestî, destanîna ser, standina bi zorê, milk kirin, şer, asîmîlasyon, şidet û destdanîna ser kedê ne, ku hêzên serdest tecawiza ji bedena jinê dest pêdike û di her qada jiyanê de pêk tînin.

Tecawiz çekek wisa ye ku zêhniyeta

serdest ji bo ku îradeyê bişkîne û bibe xwedî li ser jinê, kesên û gelan bikar tîne.

Di wijdana civakê de wisa dane qebûlkirin ku talan û xenîmeta herî girîng tecawiza jin û zarokan e û ev pêwîstiya şer hatiye dîtin.

Jinên kurd di her çar parçên Kurdistanê de ji aliyê hêzên serdest ve dikevin zîndanên û tîcara bedena jinan bi fermî didin meşandin û berî îdamkirina wan destdirêjî bi kesayetiya jina kurd dikin.

Bi baweriya wan wekhevî tune ye, bi her awayî jin û mêr rûbirû bi sîstemek dirinde ne.

Li hember vê sîstema êrîşkar, nerînên serdest û siyasetên destdirêjî yên bi taybet li her çar parçên Kurdistanê, Rojhilata Navîn û li cîhanê tekoşîna jinên kurd her ku diçe berfirehtir dibe, lê mixabin hîn jî li her çar parçên Kurdistanê destdirêjî û xweşewitandina jinan berdewam e. Hîn sinetkirina jinan heye, hêj kuştina jinan dom dike, hêştî firotina bedena jinan heye. Neşandina jinan bi dibistanê û pêşî li wan girtin mixabin hîna jî didome, hemû jin nebûne xwedîya biryar û îrada xwe...

Li Rojhilatê Kurdistanê li ser jinan zilm û zora civakî û zordestiya rijîma Îranê her ku diçe zêdetir dibe, ji aliyêkî ve bi sîstema weke namûs û bê axlaqiyê û ji aliyê din ve ji ber sîstema siyasî tene girtin, kuştin û îdamkirinkê berpîrsiyar e? Çawa ew pîrsgirêka destdirêjî çareser dibe? Bi destê kê? Bi baweriya min tenê mêr û jinên kurd dikarin namûs û mafê xwe biparêzim li hember sîstem û zêhniyeta serdest...

Nabe Mihemedsidîq

Kebûdvend tenê bê hiştin

Azad Kurdî

Pênc sal bi ser binçavkirin, dadgehîkirina ne adîlane û mehkûmkirina rojnamevan, çalakvanê navdar ê mafê mirovan li Rojhilatê Kurdistanê û serokê Rêxistina Mafê Mirovan a Kurdistanê Mihemedsidîq Kebûdvend derbas dibe, divê heyamê de rewşa tenduristiya wî û mafên wî yê qanûnî jî heta nehatiy berçavgirtin û parastin. Ev yek nîşan dide ku mixabin her diçe rewşa binpêkirina mafê mirovan li seranserê Îranê û li Kurdistanê bi taybet xerabtir dibe û di vê navberê de girtiyên siyasî yê Kurd ligel rewş û astengên pirr ciddî hatine rûbirûkirin.

Kebûdvend ji aliyê Dadgeha Şoreşê ya Îranê bi guneha damezrandina Rêxistina Mafê Mirovan a Kurdistanê û hewildan li dijî ewlekariya neteweyî û propaganda li dijî hikûmeta Îranê, bi 11 salan cezayê girtîgehê hatiye mehkûmkirin. Kebûdvend tenê çalakiyên mafê mirovî kirine û di çarçoveya van tometan de ti gavek hilnegirtiye. Navborî çalakvanekî sivîl û rojanemavnek bûye ku tenê sîstma dictator a Komara Îslamî ya Îranê

taba van kesayetiyan sivîl nine. Ji ber ku ku M.Sidîq kebûdvend kurd e, ceza û zextên wî du qa zêde ne.

Navbirî niha 11 sal dibin li girtîgeha EVIN a Tehranê girtî ye û li gor hevjiya wî di vê demê de, ji bo careke tenê jî molet ne standiye ku vegere nav malbata xwe. Kebûdvend di nameya xwe de diyar kiriye ku ew heta bicîh nehatina daxwaza xwe gireva birçîbûnê didomîne û destnîşan dike ku ger piursgirêkek ji wî û xortê wî yê nexweş re derkeve, Dozgerê Tehranê lê berpirsyar e. Ev yek nigeraniyên pir ciddî derbarê rewşa tenduristiya wî pêk anîne û çalakvanên sivîl û mafê mirovan li Kurdistanê û derveyî weat ketine nav tevgeran.

Mihemedsidîq Kebûdvend, çalakvanê kurd û Serokê Rêxistina Berevanî ji Mafê Mirovan a Kurdistanê, ji sala 2007'an pê re ji bo careke tenê jî molet ne standiye ku vegere nav malbata xwe. Ligel ku navborî ligel çend nexweşiyên ciddî di nav girtîgehê de rûbirû ye û pêdiviya wî bi çareseriyê dermankirinê li derveyî girtîgehê heye.

K e b û d v e n d
 tenê li hemberî
 p ê v a j o y a
 b i n p ê k i r i n a
 berfireh a
 mafê mirovan
 li Kurdistanê
 dest bi çalakî
 û hewildana
 kir û xwest bi
 awayekî sivîl
 û di çarçoveya
 qanûn û rêbazên
 navdewletî de vê
 pirsê bo raya giştî
 eşkere bike û
 bala van bikşîne
 ser proseya
 b i n p ê k i r i n a
 mafê mirov li
 K u r d i s t a n a
 Rojhilat.

Heyamê mehekê
 dibe ku serokê
 R ê x i s t i n a
 Mafê Mirovan
 a Kurdistanê
 Mihemedsidîq
 Kebûdvend, ji bo
 gihîştin bi mafên
 herî destpêkî
 ên mirovî û
 qanûnî yên xwe
 dest bi gireva
 birçîbûnê kiriye.
 Kebûdvend di
 heyamê van
 « salên borî li
 girtîgehê rastî
 çend nexweşiyên
 xurt bûye û kurê
 wî jî li derveyî
 girtîgehê tûşî
 n e x w e ş i y e k

bê çareserî bûye. Malakvanê mafê mirov li Kurdistanê
 Kebûdvend heta niha bi rêyên qanûnî û girevên birçîbûnê
 xwestiye li derveyî girtîgehê bê dermankirin û mafê
 serlêdayîna kurê xwe bistîne. Lê mixabin heta niha ti
 bal û bersivêk bi vê xwestekên navborî nehatiye dayin.
 Ji aliyekî din ve di hevdîtina dawî de jî Mihemedsidîq
 Kebûdvend îlan kiriye ku dê dest bi gireva birçîbûnê û
 nexwarina xorakê hişk jî bike, vê pirsê nigeraniyên ciddî
 ji bo malbata wî û sazî û komeleyên sivîl û çalakvanên
 mafê mirovan li Kurdistanê pêk aniye.

Pêwîste ku wijdanên hişyar û mirovhez û sazî û çalakvanên
 marêzerê mafê mirovan vê rewşa ku birêz Kebûdvend
 neçar kiriye bi vî awayî gireva birçîbûnê bike, fêma bikin
 û bikevin nav tevgerên ciddî.

Di vê navberê de erkên dîrokî dikev ser Konseya Maf
 Mirovan ya NY`ê ku dengê Kebûdvend û dehan girtiyên
 siyasî li girtîgehên Îranê bibîse û Kebûdvend tenê nehêle
 û zextên pêdivî ji Komara Îslamî re bîne.. Ji aliyekî din ve
 jî, erkeke dîrokî dikeve ser milê civaka sivîl ya Rojhilatê
 Kurdistanê û hemû sazî, rêxistin û tex û qatên civakê ku
 li Kebûdvend û girtiyên din ên siyasî xwedî derkevin û
 wan tenê nehêlin.

Gelo kengî perê Yaranê tê hesabban?!

Kamran Urmiye

Ev pirs mehê carekê di nav xelkê hejar û kêmdahat û heta dikarim bêjim yê pileya navîn di warê dahatê de jî berdewam tê bihîstin, ku mirov dikare bi başî çîroka hejarî û belengaziya xwediyên pirsê têde bibihîse û hest bike.

Lê taze pere hatin destpêka çîrokê ye, emê parekî biçûk li jiyana tijî jî êş û elem a gelên Îranê û bi taybet ezê malbatek Kurd wekî nimûne bo we hilbijêrim ku bi rastî rengvedana jiyana îro ye li Îrana jêr desthilata Komara Îslamî û wek gotinek ku Fars dibêjin: "Moşt nimûnêyê xerwar est" Merivê malê yan babê zarokan bi sedema siyasî (yanî ji ber ku birayê wî Pêşmerge bûye û di rêya azadiya gelê xwe canê xwe gorî kirîye) li ser kar hatiye derxistin û çavkaniya dahata xwe ji dest daye û vê gavê tenê hêvîya wî ew pere ye ku bi navê "Yaran" jê re tê dayîn û nizane ka ev qasê kêmyê pere ku çend roj li bendê ye, wê çawan û bi çi awayekê xerc bike? Ji ber ku wî gellek xewn bo wan pereyan dîtiye û herwisa li gellek dikanan tişt bo mala xwe qer û deyn aniye û qewl

daye dikandaran heke perê "Yaran"ê hat, ezê qerê we dicîh de bidim.

Piştî çend rojan dereng ketin û çav li rêtiyê pere tîn hesabê û bilez hemû perên xwe li hesabê der tîne, qasekê bêhna wî fireh dibe, ji xwe re dibêje: "Gellek wexte min bo mal çi êmîş nekiriye, bila ez îro dest betal neçim malê, îro kêmek bi rûyek geştir li caran diçe mal û bi dengê bilind dike gazî: "Wê carê jî pere hatin hesabê û heta carek din jî Xwedê mezin e ...". Hêşt gotina wî bi dawî nehtiyê ku kabanîya malê anko dayîka zarokan jêre di bêje: "Qerar bû ku bi pereyên vê carê min bibî doxtor, lê bila vê carê jî bimîne, ji ber ku me ne rûn û birinc maye û ne ça û ne"

Gotinên wê jî bi temamî xilas nebûne kurê wî jêre dibêje: "Babo te negot min perê 'Yaran'ê were ezê ji te re cil û solan bikirim, axir babo ez di nav hevalên xwe de şerm dikim wisa biçim qotabxanê." Keça wî ku xwendekarê zanîngê ye û rewşa babê xwe baş dizane, wê jî wek birayê xwe gellek kêmasî hene, lê mecbûr e carê bas neke, gellek ji xwe dike zorî heta dikare bi şerm ve û bi dengê lertzok û nizim bêje babê xwe: "Babo serê tîrmê ye û ez divê perê şehriya zanîngê bidim, babo bêhnek kûr hildikêşe û ji hemûyan re dibêje başe.

Roja din bo kirîna alevên malê diçe bazarê û li buha û qîmetan dinêre, şaş dimîne, dipirse qîmet çima wisa lê hatine? Xwe heta doh û pêr jî wiha nebû? Jêre dibêjin ya doh û pêr êdî navegere, ma tu nizanî dolar bûye çend? Bi pereyekî gellek gellek zêdetir ji eva ku di hizra xwe de hesab kiribû, hinek tiştan dikire û derdikeve, di reyê de digehe pêşiya yek ji wan xwedî qerên xwe û serê xwe nevî dike û ji xwe re dibêje: Xweda vê carê jî gazî min neke û jê derbas dibe, diçe mal û tiştan didanê erdê çavê wî dikeve faktorên telefon, elektrîk û avê, hêdî ji ber xwe re dibêje: "Axir êdî ez bo vê pere ji kîderê bînim...."

Xwendevanên hêja! eva ku min bo we bas kir, rewşa jiyaneke normal bû, lê hûn xwe dadweriyê bikin, heke di

malbatê de nerihetî, nesaxên bi êşa giran û bi giştî pirsgirêkên zêdetir wekî zexta ji aliyê rejîmê, zindanî û hebe, erê gelo vê gavê rewşa jîyanê dê çawan be? Malbata ku me behsa wê kir zarokên malê bi her awayekê be mijûlî xwendinê bûn û babê zarokan hemû eş û elemên jiyaneke qebûl dike ku zarokên wî bikarbin bixwînin, lê pîr in ew zarokên ku ji ber rewşa xirab a aboriyê ji mafê sereke yê xwendinê nivîsinê bêpar in û xirabtir ji vê yekê jî eva ye ku di gelek malbatan de tenê zarok nanê malê peyda dike û ji ber vê yekê neçar e ku bi vî temenê xwe yê kêm sibê heta êvar kar bike û bixebite û bo yekcarî xwendin, lîstin tevî hevalên xwe û gellek xewn û xeyalên taybet ... ji bîra xwe bibe.

JINAN

Kovareke Werzî ye, Yekîtiya Jinên Demokrat yên
Kurdistana Îranê diweşîne

